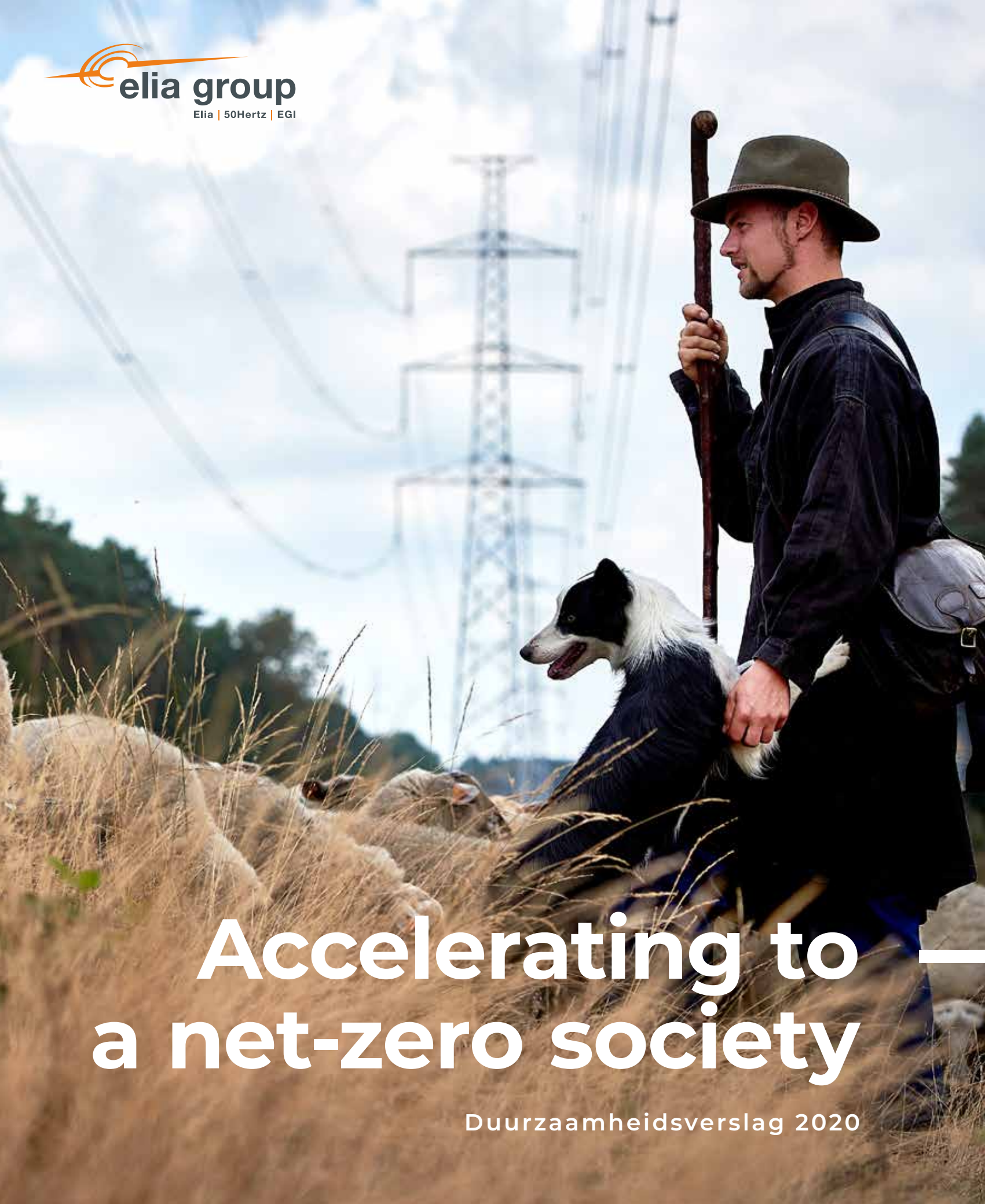

elia group
Elia | 50Hertz | EGI

Accelerating to a net-zero society

Duurzaamheidsverslag 2020

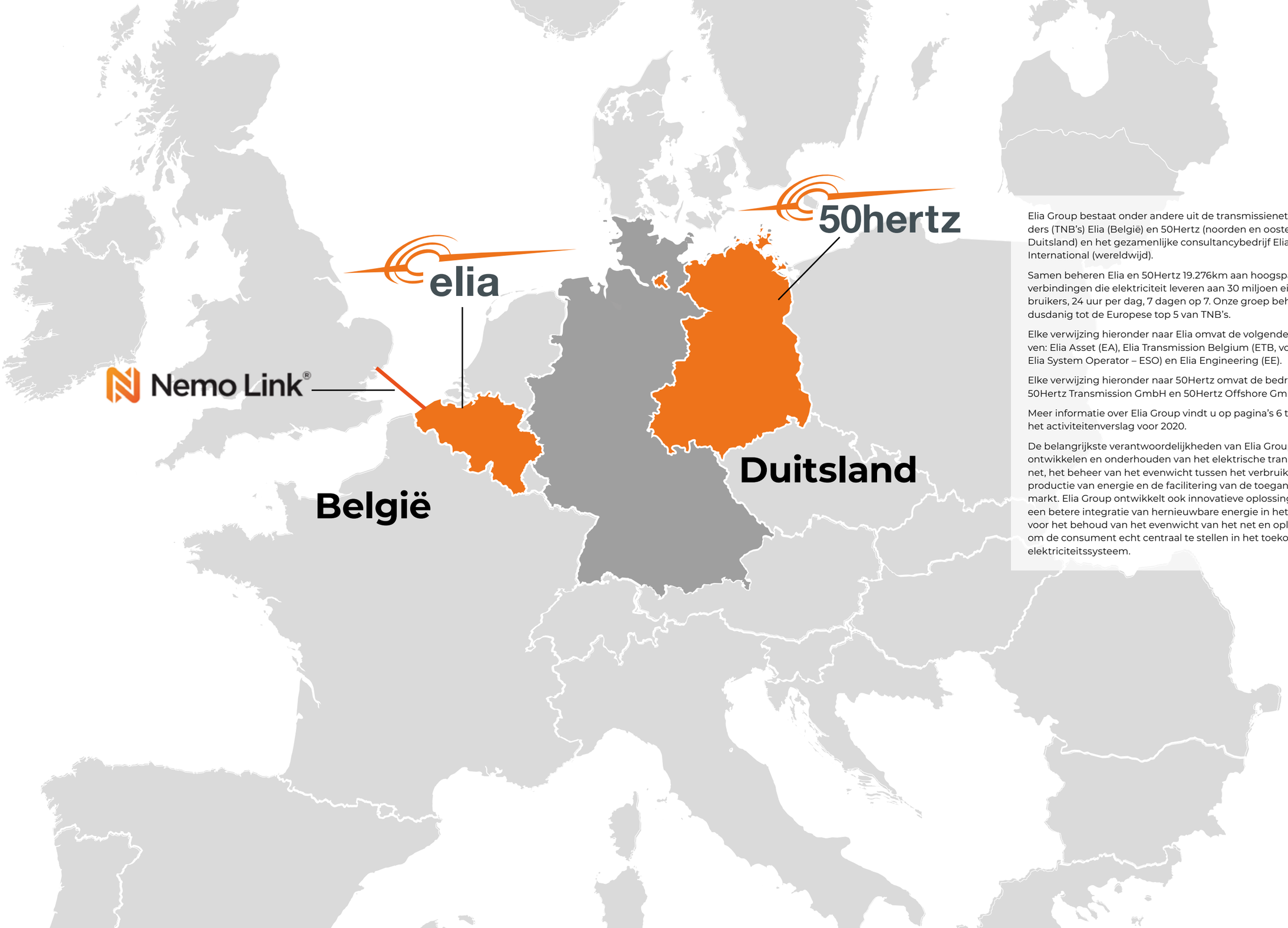

Elia Group bestaat onder andere uit de transmissienetbeheerders (TNB's) Elia (België) en 50Hertz (noorden en oosten van Duitsland) en het gezamenlijke consultancybedrijf Elia Grid International (wereldwijd).

Samen beheren Elia en 50Hertz 19.276km aan hoogspanningsverbindingen die elektriciteit leveren aan 30 miljoen eindgebruikers, 24 uur per dag, 7 dagen op 7. Onze groep behoort als dusdanig tot de Europese top 5 van TNB's.

Elke verwijzing hieronder naar Elia omvat de volgende bedrijven: Elia Asset (EA), Elia Transmission Belgium (ETB, voorheen Elia System Operator – ESO) en Elia Engineering (EE).

Elke verwijzing hieronder naar 50Hertz omvat de bedrijven 50Hertz Transmission GmbH en 50Hertz Offshore GmbH.

Meer informatie over Elia Group vindt u op pagina's 6 tot 11 in het activiteitenverslag voor 2020.

De belangrijkste verantwoordelijkheden van Elia Group zijn het ontwikkelen en onderhouden van het elektrische transmissienet, het beheer van het evenwicht tussen het verbruik en de productie van energie en de facilitering van de toegang tot de markt. Elia Group ontwikkelt ook innovatieve oplossingen voor een betere integratie van hernieuwbare energie in het systeem, voor het behoud van het evenwicht van het net en oplossingen om de consument echt centraal te stellen in het toekomstige elektriciteitssysteem.

Inhoud

Inleiding

Woord vooraf 1

1. Elia Group 2

1.1. De ondernemingen binnen Elia Group 2
1.1.1. Structuur 2
1.1.2. Businessmodel 4
1.1.3. Grootte van het bedrijf 7

1.2. Net 8
1.2.1. Lengte van de lijnen 8
1.2.2. Hoogspannings- en schakelstations 8

1.3. Grondbeginsel 9
1.3.1. Lidmaatschappen 9
1.3.2. Waarden, principes, normen en gedragscode 10
1.3.3. Rollen en verantwoordelijkheden 12
1.3.4. Wettelijk en regelgevend kader 13
1.3.5. Anticorruptie 14
1.3.6. Risicobeoordeling 15
1.3.7. Politieke invloed 15
1.3.8. Veiligheid en beheer van noodsituaties 16
1.3.9. Betrouwbaarheid van het net 18

2. Strategie 20

2.1. Act Now – het duurzaamheidsinitiatief van Elia Group 20

2.2. Materialiteit en doelstellingen 22

3. Energie – Markt en integratie van hernieuwbare energie 24

3.1. Geïnstalleerde capaciteit 24

3.2. Evolutie 24

3.3. Import en export van energie 26

3.4. Energiebalans 27

3.5. Netverliezen 28

4. Human Resources 29

4.1 Managementbenadering 29

4.2. Personeelsbezetting 30

4.3. Inzetbaarheid 31

4.4. Werknemersenquête 33

4.5. Opleidingen 33

4.6. Remuneratiebeleid 34

4.7. Incentivesystemen 34

4.8. Sociale dialoog en medezeggenschap 34

5. Veiligheid 35

5.1. Managementbenadering 35

5.2. H&S Opleiding 36

5.3. Inspecties 36

5.4. Ongevallen 37

6. Leveranciers en mensenrechten 38

6.1. Managementbenadering 38

6.2. Leveranciers en uitgaven in de eurozone 38

6.3. Mensenrechten 40

7. Stakeholdersengagement 41

7.1. Managementbenadering 41

7.2. Community Relations en publieke acceptatie 43

7.3. Stakeholderdialogen 45

7.4. Samenwerkingen en innovatie 47

7.5. Engagement tegenover de samenleving 48

8. Milieuaspecten 50

8.1 Managementbenadering 50

8.2. Uitstoot 51
8.2.1. Uitstoot van broeikasgassen 51
8.2.2. Energieverbruik 53
8.2.3. EMV 55
8.2.4. Lawaai 55

8.3. Biodiversiteit en integratie in het landschap 56
8.3.1. Beperkende en compensatiemaatregelen 58
8.3.2. Ecologisch beheer van corridors 59
8.3.3. Vogelbescherming 60

8.4. Natuurlijke hulpbronnen 60
8.4.1 Water en bodem 60
8.4.2. Afval 61

9. Beheer van de COVID-19-pandemie 62

10. Referentietabel 63

10.1 GRI Content Index 63

10.2 United Nations Global Compact referentietabel 67

Reporting parameters 68

Woord vooraf

GRI 102-14

Dit duurzaamheidsverslag biedt transparantie over de prestaties van Elia Group op het vlak van duurzaamheid en beschrijft de integratie van duurzaamheid in onze groepsstrategie (zie hoofdstuk 2 over Strategie).

GRI-normen: 'core'-optie

Dit verslag werd voorbereid in overeenstemming met de GRI-normen (Global Reporting Initiative), de globale best practice voor openbare rapportering over een reeks economische, ecologische en maatschappelijke impacts.

De prestatie-indicatoren van het GRI die hier van toepassing zijn, worden ook naar voren gehaald waar Elia Group rapporteert over economische, ecologische of maatschappelijke effecten. Raadpleeg de GRI-index op pagina 63 voor een volledig overzicht.

Onze duurzaamheidsstrategie is gebaseerd op de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. In het afgelopen jaar hebben we vijf actiegebieden bepaald: het terugdringen van de klimaatverandering, meer biodiversiteit, inclusie en diversiteit, de veiligheid van onze medewerkers en integriteit. Met ons interne duurzaamheidsprogramma Act Now maken we dit nu concreet en hebben we meetbare doelstellingen gedefinieerd. Die zullen verder geïntegreerd worden in onze strategie en dus mee bepalen wat we doen en welke beslissingen we nemen. Als netbeheerder zijn we een belangrijke katalysator voor de energietransitie, daarom vinden we het belangrijk om duurzaamheid te integreren in alles wat we doen.

Chris Peeters

1. Elia Group

1.1. De ondernemingen binnen Elia Group

1.1.1. Structuur

GRI 102-1, GRI 102-5

Elia Group treedt op als holding voor Elia Transmission Belgium (Belgische TNB), Eurogrid International (dat de activiteiten van 50Hertz, de Duitse TNB, omhelst) en EGI (Elia Grid International), het internationale consultancy-filiaal van de groep). De hoofdaandeelhouder is de gemeentelijke holding Publi-T. Elia Group (voorheen Elia System Operator SA/NV) staat sinds juni 2005 genoteerd op de gereglementeerde markt van Euronext Brussels. Meer informatie vindt u op pagina's 6 tot 11 van het activiteitenverslag 2020.

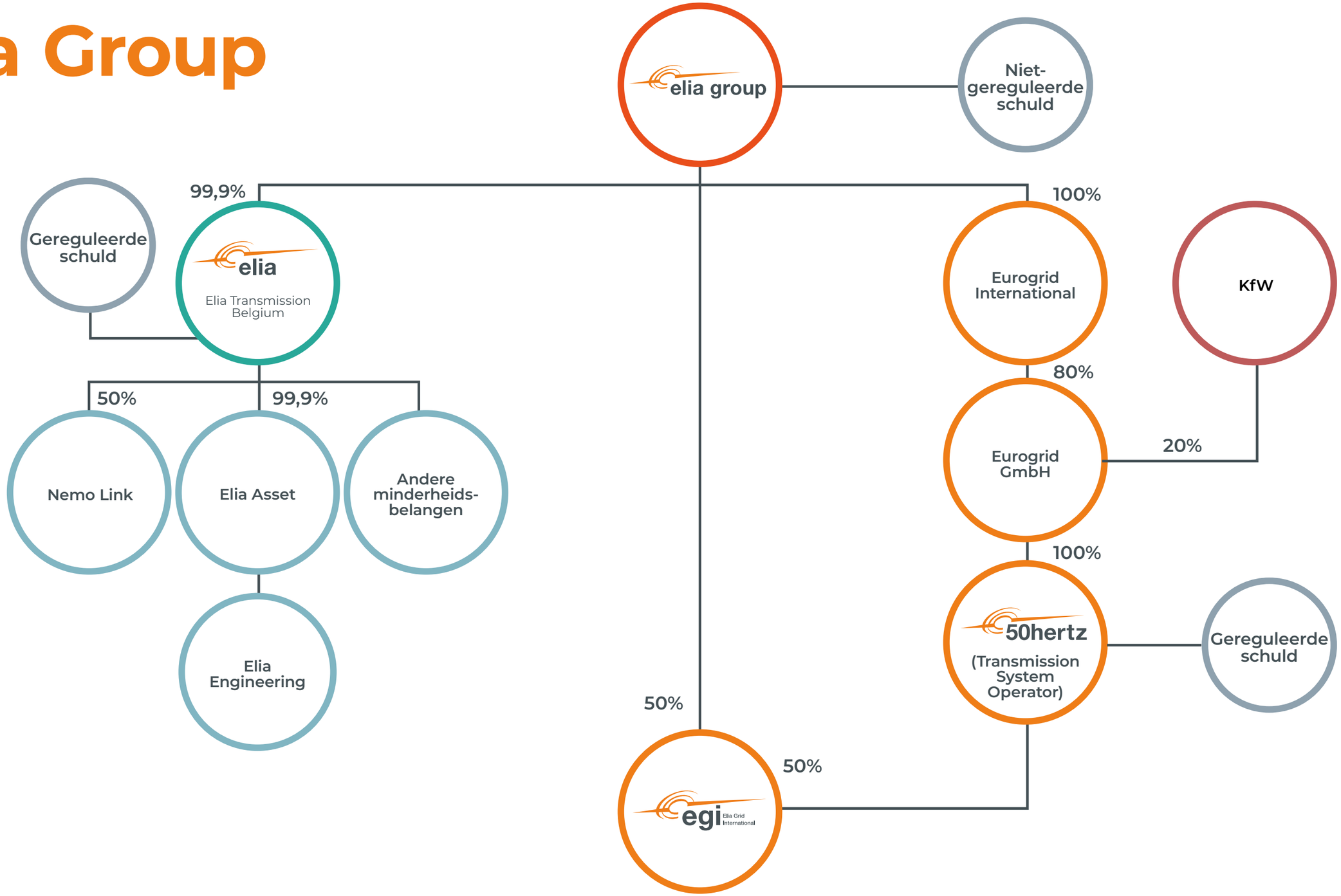

1.1.2. Businessmodel

GRI 102-1, GRI 102-2, GRI 102-6, GRI 102-7, GRI 102-9, SDG9

Elia Group is actief in elektriciteitstransmissie. Om een geslaagde energietransitie te bevorderen, ontwikkelt Elia Group innovatieve oplossingen voor de integratie van de variabel geproduceerde hernieuwbare energie in het systeem en in de markt. We zorgen ervoor dat productie en verbruik op elk moment in balans zijn en voorzien zo'n 30 miljoen eindverbruikers van elektriciteit. Met filialen in België (Elia) en het noorden en oosten van Duitsland (50Hertz) beheren we 19.276 km aan hoogspanningsverbindingen. Elia Group is ervan overtuigd dat interconnecties, in het bijzonder de grensoverschrijdende interconnecties met offshore windturbineparken, noodzakelijk zijn om de doelstellingen van de European Green Deal te verwezenlijken. Gezien de enorme vraag naar elektriciteit die nodig is om onze samenleving koolstofvrij te maken, moet de Europese Unie alle mogelijkheden voor elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen benutten en in sommige gevallen deze elektriciteit ver van de kusten van haar lidstaten importeren. Elia Group behoort als dusdanig tot de Europese top 5 van transmissienetbeheerders. Naast de activiteiten als TNB levert Elia Group diverse consultingdiensten aan internationale klanten via haar dochteronderneming Elia Grid International (EGI).

We zijn de schakel tussen productie en distributie

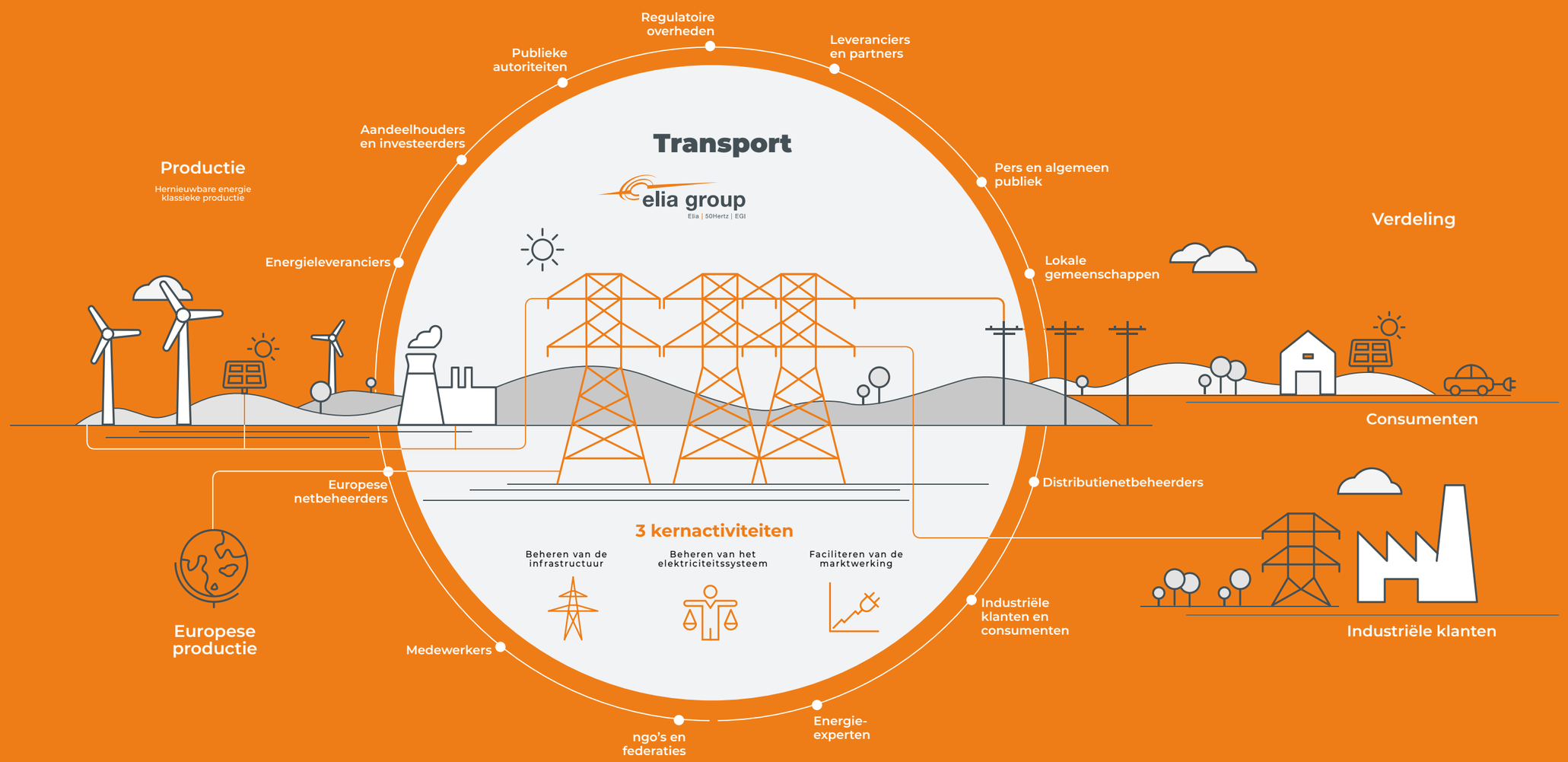

GRI 102-3, GRI 102-4

ELIA IN BELGIË

Als enige beheerder van het Belgische hoogspanningsnet heeft Elia een zogenaamd 'natuurlijk monopolie', waardoor het onderworpen is aan het toezicht door de regulator. Het openbare mandaat en de verantwoordelijkheden van Elia vormen een integraal onderdeel van de wetgeving die de Belgische elektriciteitsmarkt reguleert. Elia wordt ook gecontroleerd door de CREG[1], de federale regulator voor de elektriciteitsmarkt met betrekking tot het hoogspanningsnet (110 kV-400 kV) en de tarieven. Op regionaal vlak wordt de controle uitgeoefend door VREG[2], CWAPE[3] en BRUGEL[4], de regionale regulatoren voor de elektriciteitsmarkt. Het regulatorische systeem heeft een aanzienlijke impact op het businessmodel.

Elia maakt deel uit van het consortium Nemo Link dat de eerste onderzeese interconnector uitbaat tussen België en Groot-Brittannië. Elia beheert ook het *Modular Offshore Grid* (MOG) in de Belgische Noordzee. Het MOG verbindt de windproductie-eenheden op zee met een offshore platform en transporteert de geproduceerde energie naar het vasteland.

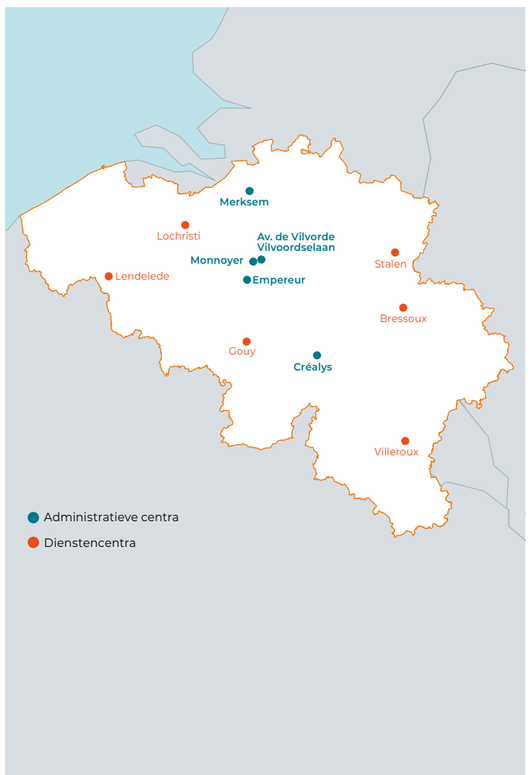

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz beheert het transmissienet in het noorden en oosten van Duitsland en doet dit in het kader van een natuurlijk. De onderneming is de exclusieve beheerder van het zeer-hoge-spanningsnet (150 kV - 525 kV) in haar netgebied. 50Hertz is bijgevolg onderworpen aan het toezicht van de Duitse federale regulator Bundesnetzagentur (BNetzA). Het regulatorische systeem geeft op beslissende wijze vorm aan het businessmodel. Het BNetzA bepaalt ook de jaarlijkse revenue cap of inkomstenlimiet voor 50Hertz voor de berekening van de nettarieven. 50Hertz exploiteert ook 's werelds eerste hybride Duits-Deense offshore interconnector *Kriegers Flag Combined Grid Solution* (CGS). De *Combined Grid Solution* verbindt twee offshore platformen in de Baltische Zee zowel met elkaar als met de bestaande verbindingen van de offshore windmolenparken met het vasteland. Bijgevolg kan CGS offshore geproduceerde windenergie naar Denemarken of naar Duitsland transporteren en bovendien ingezet worden voor grensoverschrijdende elektriciteitshandel.

1 CREG: Commissie voor de Regulering van Elektriciteit en Gas.
2 VREG: Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt.
3 CWAPE: Commission Wallonne pour l'Energie.
4 BRUGEL: Brusselse reguleringscommissie voor de gas- en elektriciteitsmarkt/Régulateur Bruxellois pour les marchés du gaz et de l'électricité

1.1.3. Grootte van het bedrijf

GRI 102-1

Opdeling per land per bedrijf en aantal werknemers

TOTALE PERSONEELSBEZETTING ELIA GROUP 2020

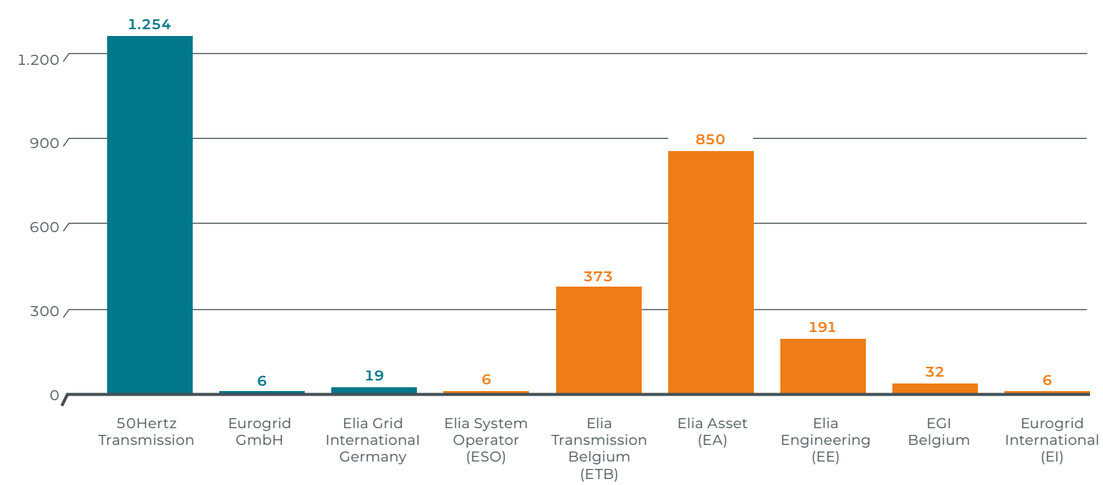

N.B. Drie van Elia's chief officers zijn zowel opgenomen in Elia System Operator als in Elia Transmission Belgium en worden dus dubbel geteld in bovenstaand diagram.

1.2. Net

G4-EUS-EU4

Elia en 50Hertz beheren het zeer-hoge-spanningsnet (110kV - 525 kV) in België en het noorden en oosten van Duitsland. Daarnaast beheren ze de interconnecties met hoogspannings-netten buiten hun netgebieden. Elia beheert in België ook het elektriciteitsnet met een spanning van 30 kV tot 70 kV. Omdat Elia en 50Hertz transmissienetten met verschillende spannings-niveaus beheren, is er ook een verschil in het aantal installaties en worden de netonderbrekingen anders gemeten (zie 1.3.9. Betrouwbaarheid van het net).

1.2.1. Lengte van de lijnen

ELIA IN BELGIË

	2018		2019		2020	
Spanningsniveau	Ondergrondse kabels (km)	Luchtlijnen (km)	Ondergrondse en onderzeese kabels (km)	Luchtlijnen (km)	Ondergrondse en onderzeese kabels (km)	Luchtlijnen (km)
400 kV (gelijkstroom)	9	-	70*	-	70*	
380 kV	40	919	40	918	40	923
					49	
220 kV	47	301	135	300	161	301
150 kV	573	1.973	628	1.939	686	1.935
110 kV	-	8	-	8		8
70 kV	293	2.290	317	2.404	304	2.399
36 kV	1.938	8	1.917	8	1.915	8
30 kV	84	22	75	22	75	22
Totaal lijnen/kabels	2.984	5.521	3.182	5.599	3.300	5.596
TOTAAL	**8.505**		**8.781**		**8.896**	

* De Nemo Link interconnector (totale lengte: 140 km) is een (50/50) joint venture tussen Elia en National Grid Interconnector Holdings Limited, een dochteronderneming van National Grid Plc in het VK.

50HERTZ IN DUITSLAND

TOTALE LENGTE VAN DE LIJNEN	2018	2019	2020
waarvan 380 kV-luchtlijnen	7.250 km	7.250 km	7.390 km
waarvan 220 kV-luchtlijnen	2.680 km	2.680 km	2.400 km
waarvan 220 kV-onderzeese kabels	190 km	290 km	290 km
waarvan 150 kV onderzeese kabels	270 km	270 km	300 km
Totale lengte van het circuit	**10.390 km**	**10.490 km**	**10.380 km**

1.2.2. Hoogspannings- en schakelstations

ELIA IN BELGIË

	2018	2019	2020
# hoogspanningsstations >= 150 kV	297	300	299
# hoogspanningsstations < 150 kV	516	507	507
HVDC-conversiestations	1	1	1
TOTAAL	**814**	**808**	**807**

50HERTZ IN DUITSLAND

	2018	2019	2020
Onderstations	65	65	65
Schakelstations	8	8	8
TOTAAL	**73**	**73**	**73**

1.3. Grondbeginselen

1.3.1. Lidmaatschappen

GRI 102-12, GRI 102-13, SDG17

Elia Group is betrokken bij diverse verenigingen, organisaties en initiatieven die actief zijn op het vlak van hernieuwbare energie, klimaat en milieubescherming, mensenrechten en harmonisa-tie van de Europese elektriciteitsmarkt.

	Energie	Klimaat	Milieu	Mensen-rechten	Elia	50Hertz
Wereldenergieraad	✔				✔	✔
CIGRE - Conseil International des Grands Réseaux Electriques	✔				✔	✔
Go15 - Reliable and Sustainable Power Grids	✔		✔		✔	(✔)
UNGC - United Nations Global Compact		✔	✔	✔	✔	✔
Centre on Regulation in Europe						
ENTSO-E - European Network of Transmission System Operators for Electricity	✔	✔	✔		✔	✔
Coordination of Electrical System Operators	✔				✔	
RGI - Renewables Grid Initiative	✔	✔	✔		✔	✔
Energy Web Foundation	✔	✔			✔	
The Shift	✔	✔	✔	✔	✔	
Synergrid - Federatie van de netbeheerders elektriciteit en aardgas in België	✔				✔	
Osiris	✔				✔	
Raad van de Netwerkbeheerders in Brussel	✔				✔	
Vlaamse Raad van Netwerkbeheerders	✔				✔	
Powalco	✔				✔	
BECI - Brussels Enterprises Commerce and Industry	✔				✔	
VBO - Verbond van Belgische Ondernemingen	✔				✔	
UWE - Union Wallonne des Entreprises	✔				✔	
VOKA - Vlaams Netwerk van Ondernemingen	✔				✔	
AGORIA	✔				✔	
Brusselse Havengemeenschap	✔				✔	
COGEN Vlaanderen	✔	✔			✔	
Versorgungswirtschaftlicher Unternehmen e.V. (Werkgeversorganisatie van energie- en nutsbedrijven)	✔			✔		✔
BDEW – Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft (Federaal verbond van energie- en waterbedrijven)	✔					✔
VDE - Elektrotechnischer Verein e.V. (Verbond voor elektrotechniek, elektronica en informatietechnologie)	✔					✔
Diversiteitscharter				✔		✔

1.3.2. Waarden, principes, normen en gedragscode

GRI 102-16, GRI 102-17, GRI 102-19, GRI 102-20, GRI 102-26, GRI 102-32GRI 102-33, GRI 205-1

Elia Group heeft zes gedragingen gedefinieerd die voor alle medewerkers van toepassing zijn. Deze gedragingen werden aangepast om aan de lokale verschillen tussen 50Hertz en Elia te beantwoorden. Deze zes kernwaarden weerspiegelen de grondbeginselen die diep verankerd zijn in Elia Group. Ze vormen de grondslag voor onze Ethische Code, de richtlijnen en principes die aan de basis liggen van alle activiteiten van Elia Group.

EÉN STEM:

we hebben een open en constructieve discussie voor we een beslissing nemen. Eens de beslissing genomen, draagt elke medewerker dezelfde boodschap uit.

IMPACT:

we voeren onze taken uit op de best mogelijke manier door ons te focussen op de acties die het verschil maken en die impact hebben (op de veiligheid, het systeem, de samenleving, onze performantie...).

EÉN BEDRIJF:

onze verantwoordelijkheid gaat verder dan onze eigen job of directie. We bekijken resultaten transversaal en staan achter de keuzes die we als bedrijf maken.

VEREENVOUDIGING:

we kijken wat eenvoudiger kan in onze complexe omgeving en werken onnodige complicaties weg.

DE TOEKOMST CO-CREËREN:

we zijn ons niet alleen bewust van de ingrijpende veranderingen in onze sector, zoals de digitalisering en decentralisatie, maar geven ze mee vorm.

FEEDBACK:

we geven en vragen feedback en dit in verschillende richtingen. Zo tonen we waardering en gaan we voor continue verbetering.

Ethische Code

Integer en ethisch correct gedrag zijn een cruciaal aspect van onze interne interacties. De raad van bestuur en het management communiceren regelmatig over deze beginselen om de wederzijdse rechten en verantwoordelijkheden van de onderneming en haar werknemers transparant en tastbaar te maken. Deze regels worden aan alle nieuwe werkemers meegedeeld en de naleving ervan wordt formeel opgenomen in de arbeidsovereenkomsten.

De Ethische Code, richtlijnen en beleidslijnen definiëren wat Elia Group als correct ethisch gedrag beschouwt en stipuleert een reeks ad hoc principes met betrekking tot het vermijden belangenconflicten. Deze elementen zijn terug te vinden in de Ethische Codes van zowel Elia als 50Hertz. Momenteel wordt een Ethische Code uitgewerkt voor Elia Group. Het management ziet er continu op toe dat de medewerkers de interne waarden en procedures naleven en neemt indien nodig de vereiste maatregelen, zoals beschreven in het bedrijfsreglement en de arbeidsovereenkomsten.

De Ethische Code en de afgeleide richtlijnen moeten bovendien garanderen dat werknemers de wetgeving inzake het gebruik van voorkennis of marktmanipulatie en verdachte activiteiten niet overtreden.

Integer en onafhankelijk handelen tegenover alle stakeholders is een belangrijk beginsel voor al onze medewerkers. De Ethische Code stelt uitdrukkelijk dat Elia Group omkoping in welke vorm dan ook, misbruik van voorkennis en marktmanipulatie verbiedt. Elia Group en haar werknemers aanvaarden geen geschenken of andere gunsten om een competitief profijt te behalen. Elia Group staat geen faciliterende betalingen toe. Het vermommen van geschenken of andere voordelen als liefdadige schenkingen is eveneens een schending van de Ethische Code.

De Ethische Code ziet erop toe dat discriminatie binnen de organisatie niet getolereerd wordt door alle vormen van racisme en discriminatie te verbieden en gelijke kansen voor alle werknemers te waarborgen. Dit is van toepassing ongeacht ras, huidskleur, gender, geloof, politieke overtuiging, etnische afkomst, maatschappelijke afkomst, seksuele gerichtheid of fysieke mogelijkheden. Daarnaast is het doel van de Ethische Code om te verzekeren dat alle werknemers gelijke kansen krijgen door middel van een eerlijke beoordeling. Het interne beleid van Elia inzake discriminatie en gelijke kansen is gestoeld op conventie C111 van de Internationale Arbeidsorganisatie aangaande discriminatie. Ten slotte waarborgt de Ethische Code de bescherming en het vertrouwelijk gebruik van IT-systemen.

Gedragscode voor leveranciers

Alle partijen die betrokken zijn bij de aankoop moeten zich houden aan de gedragscode voor leveranciers van Elia Group en alle daarmee verband houdende voorschriften. De gedragscode voor leveranciers van Elia Group is intern en extern gepubliceerd en steunt op vier pijlers: vertrouwelijkheid, niet-discriminerende behandeling van leveranciers, transparantie en het vermijden van belangenconflicten. Het management van de medewerkers die betrokken zijn bij de aankoop- en betaalprocessen zorgt op regelmatige basis voor voldoende training en bewustwording over deze onderwerpen.

ELIA IN BELGIË

Elia voldoet volledig aan de vereisten van goed bestuur.

Daarnaast wordt er binnen de kerndomeinen van duurzaamheid ook gebruik gemaakt van interne beheersystemen gebaseerd op erkende standaarden, zoals milieubeheer (volgens ISO 14001) en vroege publieke acceptatie.

Op het gebied van veiligheid en gezondheid heeft Elia in november 2020 de certificering *Safety Culture Ladder* trede 3 behaald.

Op het vlak van informatiebeveiliging heeft Elia een programma gelanceerd in overeenstemming met ISO 27001 met het oog op een certificering volgens ISO 27001 in 2022.

50HERTZ IN DUITSLAND

Met haar duurzaamheidsprincipes en bedrijfscharter benadrukt 50Hertz haar engagement voor een verantwoord bedrijfsmanagement. Daarin wordt verklaard dat het bedrijf op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieubescherming en corruptiebestrijding handelt in overeenstemming met de tien beginselen van het UN Global Compact. Werknemers hebben ook toegang tot uitgebreide bedrijfsdocumentatie die alle geldige voorschriften, richtlijnen, werkinstructies, proceshandleidingen en bedrijfsovereenkomsten omvat. Deze documentatie is geïntegreerd in het bedrijfsintranet. Het bedrijfshandboek werd in 2020 grondig herzien en begrijpelijker en toegankelijker gemaakt.

Daarnaast wordt er binnen de kerndomeinen van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) ook gebruikgemaakt van gecertificeerde beheersystemen, zoals ISO 45001 voor gezondheid en veiligheid en ISO 27001 voor informatiebeveiliging, of interne beheersystemen gebaseerd op erkende standaarden, zoals milieubeheer (overeenkomstig ISO 14001) en vroege publieke participatie (overeenkomstig de Duitse richtlijn VDI 7000).

1.3.3. Rollen en verantwoordelijkheden

GRI 102-18, GRI 102-19, GRI 102-20, GRI 102-26, GRI 102-32. GRI 102-33, GRI 103-3

Elia Group is ervan overtuigd dat zakelijke activiteiten op lange termijn alleen succesvol kunnen zijn wanneer er in het belang van de maatschappij wordt gehandeld. Dit wordt weerspiegeld in de bedrijfsvisie: “Een succesvolle energietransitie voor een duurzame wereld.”

Met de ondertekening van het *United Nations Global Compact* (UNGC) hebben Elia en 50Hertz dan ook hun engagement onderstreept voor een verantwoord ondernemingsbeleid. Het UNGC is het toonaangevend initiatief van de Verenigde Naties voor bedrijven om de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals, SDG) tegen 2030 verder om te zetten. Beide ondernemingen engageren zich voor en werken actief mee aan de verschillende onderwerpen van de 10 principes van het UNGC.

Met het oog op een betere integratie van het beheer van de duurzame aspecten van Elia en 50Hertz, werden bij Elia Group Officers aangesteld voor een aantal belangrijke domeinen, waaronder Safety, Risk Management, Talent Management, Procurement, Strategy en EU Affairs.

Chris Peeters, CEO van Elia Group, is verantwoordelijk voor de functies op groepsniveau.

Voor meer informatie verwijzen we naar het hoofdstuk *Corporate Governance Statement* in het financieel verslag 2020.

50HERTZ IN DUITSLAND

Het departement Corporate Development heeft onder leiding van de Managing Director Finance van 50Hertz een duurzaamheidsconcept en een stappenplan uitgewerkt om de duurzaamheidsrapportering voortdurend uit te breiden. Het departement Communication & Public Affairs werkt op zijn beurt verder aan het definiëren van de rapporteringsprocessen.

De verantwoordelijkheden en de organisatie van het duurzaamheidsbeheer zijn duidelijk omschreven:

VERANTWOORDELIJKHEID DUURZAAMHEIDSBEHEER

CFO
Algemene verantwoordelijkheid voor duurzaamheid

- **Corporate Development** – Verantwoordelijkheid duurzaamheidsbeheer → **Hoofdkantoor** – Verdere ontwikkeling, planning van de implementatie
- **CHRO** – Verantwoordelijkheid Corporate Governance → **Hoofdkantoor** – Bedrijfsbeveiliging, ICS en compliance, risicobeheer, gegevensbescherming, bescherming van de gezondheid, gezondheid en veiligheid op het werk, strategische milieubescherming
- **CTO** – Verantwoordelijkheid milieubeheer
  - → **Hoofdkantoor** – Kwaliteitsborging op bouwterreinen on- en offshore, bouwterreininspectie, milieubescherming, natuurbehoud
  - → **Regionale centra** – Operationele milieubescherming en natuurbehoud, operationele kwaliteitszorg

ELIA IN BELGIË

Het departement Environment & CSR heeft onder leiding van de Chief Community Relations Officer een duurzaamheidsconcept en een stappenplan uitgewerkt om de duurzaamheidsrapportering voortdurend uit te breiden. Het departement Community Relations coördineert de rapportering rond milieugerelateerde onderwerpen en de communicatie over duurzaamheid naar externe stakeholders toe.

SUSTAINABILITY

- **ENVIRONMENT** → **Chief Community Relations Officer** – Environment & CSR
- **SOCIAL** → **Chief Human Resources & Internal Communication Officer** – Health & Safety, Human Resources and General Secretary
- **GOVERNANCE** → **Chief Finance Officer** – Risk Management

1.3.4. Wettelijk en regelgevend kader

Elia Group leeft alle toepasselijke wetgeving na. De zakelijke activiteiten van de onderneming zijn onderhevig aan heel wat regionale, nationale en Europese regelgevingen.

Elia Group is onderworpen aan de regels voor deugdelijk bestuur die van toepassing zijn op beursgenoteerde bedrijven.

Elia Group volgt actief de ontwikkelingen op van de Europese, nationale en lokale regelgeving.

Meer relevante informatie is beschikbaar in het Corporate Governance Report.

GRI 419-1

Tijdens het rapporteringsjaar kreeg Elia Group geen aanzienlijke boetes of niet-geldelijke sancties opgelegd voor het niet naleven van wetten en/of regelgevingen op maatschappelijk en economisch vlak.

ELIA IN BELGIË

Een van de kernprincipes van corporate governance die vastgelegd zijn in de wetgeving betreffende de elektriciteitssector in België, is de strikte scheiding tussen de samenstelling en de verantwoordelijkheden van respectievelijk de Raad van Bestuur en het directiecomité van Elia Transmission Belgium en Elia Asset.

Meer informatie over de wetten en regelgevingen die relevant zijn voor onze bedrijfsactiviteiten is beschikbaar op onze website.

50HERTZ IN DUITSLAND

In het rapporteringsjaar moeten in het bijzonder de volgende wetten worden vermeld die een bijzondere invloed hebben op de bedrijfsactiviteiten voor de integratie van hernieuwbare energiebronnen en dus ook duurzaamheid:

De wet tot vermindering en beëindiging van de productie van elektriciteit uit steenkool en tot wijziging van andere wetten (Kohleverstromungsbeendigungsgesetz, KvbG), de wet betreffende de ontwikkeling en bevordering van windenergie op zee (Windenergie-auf-See-Gesetz, WindSeeG), de wet ter waarborging van behoorlijke plannings- en vergunningsprocedures tijdens de COVID 19-pandemie (Planungssicherstellungsgesetz, PlanSiG), de wet tot wijziging van de wet inzake hernieuwbare energiebronnen en andere energiewetgeving (Erneuerbare-Energien-Gesetz, EEG), het wetsontwerp tot wijziging van de wet inzake het federale netontwikkelingsplan en andere bepalingen (Bundesbedarfsplangesetz, BBPlG).

Meer informatie over de wetten en regelgevingen die relevant zijn voor de bedrijfsactiviteiten is beschikbaar in het managementverslag (in het Engels) van Eurogrid GmbH Duitsland.

1.3.5. Anticorruptie

GRI 205-1, GRI 205-2

Op grond van hun wettelijk statuut als transmissienetbeheerders voor elektriciteit zijn Elia en 50Hertz in hun respectieve landen onderworpen aan een brede waaier van wettelijke en regulatoire regels. Die schrijven drie basisprincipes voor: niet-discriminerend gedrag, vertrouwelijke behandeling van informatie en transparantie met betrekking tot niet-confidentiële marktinformatie tegenover alle spelers op de elektriciteitsmarkt.

De ondernemingen van Elia Group beschikken over bedrijfscharters, richtlijnen en andere documenten betreffende het gedrag dat van onze medewerkers wordt verwacht. Daarin wordt uiteengezet wat Elia Group verstaat onder correct ethisch gedrag en wordt duidelijk gemaakt dat de onderneming de wet naleeft en geen corruptie tolereert. Deze principes vormen de basis van organisatorische maatregelen die bindend zijn voor de hele groep.

Als deel van de Ethische Code werd er een beleidslijn geformuleerd waarin precies gedefinieerd wordt wat beschouwd wordt als omkoperij en corruptie. Naast een verbod op enige betrokkenheid bij een handeling waarbij er sprake is van omkoperij of corruptie (hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks via onze leveranciers), focust Elia Group ook op de ontwikkeling van de nodige vaardigheden bij haar personeel. Aan de hand van opleidingen leren onze werknemers gedrag of voorvallen te herkennen waarbij sprake van omkoperij of corruptie kan zijn. In het kader van het zogenaamde klokkenluiderbeleid krijgen ze ook een veilig, anoniem meldpunt aangewezen voor dergelijke kwesties.

De Compliance Officers van Elia en 50Hertz verklaarden dat er in 2020 geen meldingen met betrekking tot inbreuk in deze materies werden gemaakt, noch van interne medewerkers, noch van externe stakeholders.

ELIA IN BELGIË

Om aan de specifieke verplichtingen te voldoen, heeft Elia een Engagement Programme uitgewerkt dat door het Corporate Governance Comité is goedgekeurd. Eventuele inbreuken met betrekking tot deze bedrijfsinterne codes kunnen gemeld worden aan de Compliance Officer, die ze objectief en vertrouwelijk behandelt. De Compliance Officer rapporteert hierover jaarlijks aan de regulerende instanties. Het departement Interne Audit integreert in zijn jaarprogramma een aantal maatregelen en controle-audits om een specifieke preventie tegen fraude te ontwikkelen. Alle vaststellingen worden systematisch gerapporteerd aan het Auditcomité. In 2020 werden geen relevante vaststellingen gedaan met betrekking tot fraude tijdens de specifieke audits van frauderisico's in de financiële en aankoopprocessen.

Sinds 2018 is er binnen Elia een beleid van kracht dat het externe klokkenluidersysteem voor zakelijke integriteitsinbreuken reguleert. Als interne personeelsleden en externe stakeholder anoniem vermoedelijke integriteitsschendingen melden, wordt onmiddellijk een intern comité bijeengeroepen om de zaak te behandelen en zo nodig verdere interne maatregelen te nemen.

Het comité brengt jaarlijks – en indien nodig ad hoc – verslag uit aan het management van Elia.

Elia organiseert ook regelmatig opleidingen aan voor het aanleren van basiskennis over aankoop, anticorruptie en correct gedrag. De opleidingen zijn bedoeld voor alle werknemers die betrokken zijn bij het aankoop- en financiële proces.

50HERTZ IN DUITSLAND

Het bedrijfscharter en de richtlijnen voor het voorkomen van corruptie stipuleren wat 50Hertz verstaat onder correct ethisch gedrag en maken duidelijk dat de onderneming geen corruptie duldt. Deze principes vormen de basis van organisatorische maatregelen die bindend zijn voor de hele onderneming. De interne controlesystemen (ICS) worden voortdurend verder ontwikkeld en de werknemers worden bewust gemaakt van de problemen in welbepaalde relevante domeinen van de onderneming. Dit gebeurt onder meer via opleidingen en de herziening van processen. Bovendien geeft 50Hertz regelmatig opleidingen aan haar medewerkers over corruptiebestrijding en conform gedrag op het vlak van regelgeving, belastingen en aankopen. Sinds 2010 beschikt 50Hertz over een beleid dat het klokkenluidersysteem regelt en dat de aanstelling van een intern compliancecomité en een externe ombudsman vereist.

Voor 2021 staat een uitgebreide e-learning op de planning over onderwerpen in verband met de naleving van de regelgeving door het bedrijf en een voortdurende begeleidende communicatie. De inventarisatie en analyse van relevante risico's in verband met compliance en de herziening van de bestaande Ethische Code moeten bijdragen tot de doeltreffende ontwikkeling en versterking van het beheer van de *corporate compliance*.

1.3.6. Risicobeoordeling

GRI 102-30, GRI 102-11, GRI 201-2

Elia Group engageert zich om risico's te vermijden die haar bestaan in gevaar kunnen brengen, om de risicoposities zoveel mogelijk te beperken en om het risico-/opportuniteitsprofiel te optimaliseren. Elia Group heeft de functie van Head of Group Risk Management gecreëerd die rechtstreeks aan de CFO van de groep rapporteert. In het rapporteringsjaar heeft Elia Group een initiatief gelanceerd voor de verdere uitwerking van het risicobeheer op het vlak van milieu, maatschappij en goed bestuur (ESG, *Environment, Social and Governance*), dat een invloed zal hebben op het risicobeheer bij Elia en 50Hertz. In 2021 zullen de klimaatrisico's nog grondiger worden geëvalueerd en geïntegreerd in het risicobeheer van alle ondernemingen van Elia Group. Elia beantwoordt sinds 2017 de CDP *Climate Change Questionnaire* die ingaat op het beheer van de milieu-impact, de klimaatrisico's en -opportuniteiten van de onderneming. In 2020 behaalde Elia voor het jaar 2019 een score B.

Als onderdeel van hun systematische risicobeoordelingsproces monitoren en evalueren Elia en 50Hertz regelmatig de volgende risicogebieden:
- Winst en verlies
- Gezondheid en veiligheid
- Cashflow
- Bevoorradingszekerheid
- Reputatie

In iedere onderneming hebben we risicorichtlijnen opgesteld waarin beschreven staat hoe risico's elk financieel kwartaal systematisch worden geïdentificeerd, geregistreerd, geëvalueerd en gemonitord. Op een jaarlijkse risicoconferentie/-workshop bespreken alle departementshoofden (tweede managementniveau) in de hoedanigheid van risico-eigenaars en de Risk Manager samen met het directiecomité de grootste risico's en risicogerelateerde kwesties. Wat het projectbeheer betreft, is een geïntegreerd proces gedefinieerd voor de bijbehorende planning van tijdschema, budget en risicobeheer. In de context van duurzaamheid werden verschillende risico's toegewezen aan de ecologische, maatschappelijke en governancegerelateerde domeinen (ESG). Deze risico's hebben bijvoorbeeld betrekking tot veiligheid op het werk, milieubescherming en gegevensbeveiliging en transparantie.

Meer informatie over risicobeheer is beschikbaar in het Corporate Governance Report.

1.3.7. Politieke invloed

GRI 102-16, GRI 415-1

Wetten en reglementeringen hebben een sterke invloed op de activiteiten van Elia en 50Hertz. De verschillende federale en regionale regeringen geven aan Elia de exploitatievergunning en werken mee aan de bepaling van het wettelijke kader waarbinnen de publieke opdracht van de transmissienetbeheerders moet worden gerealiseerd. De regionale regeringen en autoriteiten kennen de bouwvergunningen toe voor de transmissie-infrastructuur. De regulatoren bepalen het regelgevingskader waarbinnen deze activiteiten moeten worden ontwikkeld.

In deze context handelen Elia en 50Hertz in overeenstemming met alle reglementeringen die een invloed hebben op het beheer van het transmissienet. Het is ook de verantwoordelijkheid van de ondernemingen van Elia Group om bij te dragen tot het politieke debat en tot de oriëntatie van de regelgeving. Wij doen dit op een transparante manier die zichtbaar is voor het publiek. Als houders van een wettelijk gereguleerd monopolie die belast zijn met dergelijke belangrijke openbare opdrachten bepalen de ondernemingen binnen Elia Group hun standpunten, waarbij het belang van de samenleving centraal staat.

Elia Group is een vertrouwde adviseur voor thema's zoals het basisontwerp van de energietransitie, de bevoorradingszekerheid met een gelijktijdig toenemend aandeel van hernieuwbare energieën, en de uitbreiding van het elektriciteitsnet.

Wanneer bepaalde standpunten worden ontwikkeld, wil Elia Group politieke stakeholders en regulatoren zo vroeg mogelijk betrekken. Dit geeft alle partijen de kans om hun standpunt uiteen te zetten, verbetert de informatiestroom en zorgt voor vertrouwen. Elia Group garandeert dat werknemers die actief zijn op het vlak van maatschappelijk beleid en energiebeleid zich laten leiden door duidelijk omschreven principes in hun mededelingen en handelingen.

Om in het bijzonder de politieke contacten op EU-niveau te versterken, werd de functie van Elia Group Head of EU Affairs gecreëerd. Zowel Elia als 50Hertz staan in het transparantieregister van de EU en leven de bijbehorende gedragscode na.

ELIA IN BELGIË

Onder meer het departement Public & Regulatory Affairs and External Relations is verantwoordelijk voor de politieke communicatie. De contacten met (politieke) stakeholders worden gecoördineerd door een Corporate Reputation Committee dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle departementen die externe relaties hebben.

In België is Elia de enige speler op nationaal niveau die een globale kijk heeft op het elektriciteitssysteem en tegelijk een regionale en lokale benadering hanteert. Dit plaatst ons in een unieke positie om analyses, adviezen en aanbevelingen te verstrekken aan de overheid zodat er weloverwogen beslissingen kunnen worden genomen.

Elia beschikt over een Ethische Code die van toepassing is op al haar medewerkers en die aspecten omvat zoals het naleven van de wetgeving, belangenconflicten en professionele deontologie. In 2020 deed Elia (net zoals in het verleden) geen schenkingen aan politici of politieke partijen.

50HERTZ IN DUITSLAND

Het departement Communication & Public Affairs is verantwoordelijk voor de politieke communicatie, die op verantwoorde wijze wordt beheerd en waarbij wordt afgezien van donaties aan politieke partijen. Er zijn ethische beginselen voor politieke belangenbehartiging geformuleerd. Deze zijn opgenomen in een bedrijfsbrede leidraad over het optreden in de politieke omgeving die wordt afgestemd met het directiecomité. De leidraad stipuleert dat 50Hertz geen schenkingen

doet aan politici of politieke partijen en weloverwogen en evenwichtig handelt bij sponsoring. De verantwoordelijkheid voor schenkingen aan partijstichtingen en -verenigingen is centraal verankerd in het departement Communication & Public Affairs. In combinatie met specifieke opleidingsprogramma's zorgt 50Hertz er op die manier voor dat haar medewerkers die actief zijn in het maatschappelijke beleid en energiebeleid, zich in hun mededelingen en handelingen laten leiden door duidelijk gedefinieerde principes. In 2020 deed 50Hertz geen schenkingen aan politici of politieke partijen.

1.3.8. Veiligheid en beheer van noodsituaties

Kritieke infrastructuur

Voor Elia Group blijft veiligheid niet beperkt tot de eigen onderneming. Zo wordt het personeel met interne en externe stakeholders tijdens regelmatige oefeningen met het crisisteam opgeleid in crisisbeheer en crisiscommunicatie. De bestaande structuren, processen en communicatiekanalen worden continu herzien en verbeterd. Daarnaast worden de leden van het crisisteam en de medewerkers intensief opgeleid om hun vaardigheden in de nuchtere omgang met onverwachte gebeurtenissen onder bijzondere stress te verbeteren en te leren om snelle en gepaste beslissingen te nemen in het crisisbeheer. Deze en andere maatregelen hebben tot doel de veerkracht van Elia Group op een holistische manier voortdurend te verhogen. Naast het opleidingsconcept voor alle leden van het crisisteam omvat dit ook de herziening van de concepten voor eigendomsbescherming en de verdere ontwikkeling van de algemene bedrijfsbeveiliging.

ELIA IN BELGIË

In 2020 heeft de bevoegde autoriteit het kader en de specifieke modus operandi voor de screening van onze meest kritieke zones (NCC/RCC/Data Rooms)[5] definitief goedgekeurd. Om de bescherming van de persoonlijke levenssfeer optimaal te waarborgen, hebben Elia en de Federale Overheidsdienst Economie een speciaal GDPR-protocol[6] uitgewerkt. Na een positieve testfase is in november 2020 de implementering en uitrol van start gegaan. Tegen eind 2021 moeten de toegangen tot deze specifieke zones gescreend zijn.

Ondanks de uitdagingen die de COVID-19-pandemie met zich meebracht, werd het vooraf bepaalde CAPEX-plan met betrekking tot het specifieke veiligheidsbeleid voor kritieke en strategische infrastructuur volledig geïmplementeerd. Voorts werd in het kader van innovatie een Proof of Concept geleverd voor nieuwe beveiligingstechnologieën voor specifieke hoogspanningsstations. Dit positieve resultaat kan ons in staat stellen gevoelige infrastructuren in de toekomst optimaal te beveiligen.

Om de veiligheid van de toegang tot onze hoogspanningsstations maximaal te garanderen, wil Elia overschakelen op een online toegangscontrolesysteem. In 2020 werden hiervoor gelijktijdig proefprojecten uitgevoerd in verschillende regio's van het land. Het nieuwe systeem stelt ons in staat toegangsrechten met onmiddellijke ingang te activeren of deactiveren en in realtime online te rapporteren.

In overeenstemming met de Europese wetgeving inzake kritieke infrastructuur (EPCIP-richtlijn[7]) heeft Elia, in overleg met de bevoegde autoriteiten, de nieuwe criteria vastgelegd en de huidige infrastructuur geanalyseerd. Deze multidisciplinaire studie resulteerde in een shortlist van potentiële nieuwe kritieke Elia-infrastructuren, die in 2021 officieel kunnen worden bevestigd.

In overleg met en onder leiding van het departement Veiligheid hebben zowel de Federale Overheidsdienst als het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) in 2020 verschillende inspecties van onze kritieke infrastructuur uitgevoerd. Het doel is het beveiligingsplan van de exploitant (BPE) te toetsen aan de realiteit op het terrein. Per kritieke infrastructuur wordt ieder aandachtspunt opgenomen in de herziening van het specifieke BPE.

Op uitdrukkelijk verzoek van het bevoegde overheidsdepartement heeft Elia, in coördinatie met de energieleverancier ENGIE, een gezamenlijk beveiligingsplan van de exploitant uitgewerkt voor de kritieke infrastructuur die verbonden is aan de kerncentrale van Tihange. Dit werd in 2020 officieel gerapporteerd aan het betrokken overheidsdepartement.

De veiligheidsvoorwaarden voor de toegang tot de infrastructuur van de kerncentrale van Doel zijn in 2020 verstrengd. De voorwaarden inzake veiligheidsmachtigingen voor personen die toegang hebben tot de technische installaties werd uitgebreid tot het gehele terrein (administratieve gebouwen, werkplaatsen, 150 kV-posten, enz.). In totaal werden hiervoor zo'n 150 bijkomende veiligheidsmachtigingen aangevraagd.

5 NCC: National Control Center; RCC: Regional Control Center(s)
6 GDPR: General Data Protection Regulation
7 European Programme of Critical Infrastructure Protection

Sinds het begin van de COVID-19-pandemie beschikt Elia over een speciale Corona Task Force. Het hoofd van de dienst Veiligheid werd benoemd als crisismanager (voor meer details zie hoofdstuk 9. Beheer van de COVID-19-pandemie).

IT

Een belangrijk terugkerend onderdeel in het handhaven van de confidentialiteit van kritieke data, is het verder uitbouwen van de robuustheid en de beveiliging en bescherming van onze IT- en netwerksystemen.

Zowel op nationaal niveau (Synergrid) als op Europees niveau (ENTSO-E) van de energiesector worden *best practices* en informatie uitgewisseld. Elia Group evalueert het bedreigingslandschap en de ontwikkelingen om de juiste risicobestrijdingsmaatregelen te kunnen doorvoeren.

ELIA IN BELGIË

Een greep uit de concrete maatregelen uit 2020 op dit gebied:

- Maandelijkse externe scan van Elia's externe perimeter (Elia's publieke IP-adressen) teneinde de eventuele kwetsbaarheden van de internetapplicaties m.b.t. mogelijke risico's voor de cyberveiligheid te evalueren. In het rapporteringsjaar werden er geen cyberaanvallen tegen Elia geregistreerd.
- Lancering van het ISMS-programma (Information Security Management System) als onderdeel van goed bestuur en als middel om aan de eisen van de regelgeving te voldoen (NIS Richtlijn, ENTSO-E): ontwerp, creatie en implementatie van een managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS) conform ISO 27001. Het ISMS is een kader van beleidsmaatregelen en controles om de beveiliging en de beveiligingsrisico's systematisch en in de hele organisatie te beheren. In 2022 wil Elia een ISO 27001-certificering behalen.
- Aanstelling van een Data Protection Officer (DPO) die erop moet toezien dat Elia de persoonsgegevens van de betrokkenen (haar personeel, klanten, leveranciers of andere personen) verwerkt in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming van de Europese Unie (GDPR, General Data Protection Regulation).

50HERTZ IN DUITSLAND

Het managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS, Information Security Management System) volgens ISO 27001 en de "IT-veiligheidscatalogus conform §11 artikel 1a EnWG" werd in 2020 opnieuw gecertificeerd. IT-risico's worden systematisch geïdentificeerd en aangepakt aan de hand van het geïmplementeerde beveiligingsproces. Tijdens het rapporteringsjaar werden geen cyberaanvallen tegen 50Hertz geregistreerd en er werd geen schade veroorzaakt als gevolg van informatiebeveiligingsincidenten. In een onafhankelijke audit voor de evaluatie en certificatie van de operationele veiligheid van datacenters (gebaseerd op DIN EN 56000) werden de 50Hertz-datacenters aangeduid als "uitermate beschikbaar" op niveau 3.

Als onderdeel van het managementsysteem voor gegevensbeveiliging (DSMS) werd het bestaande e-learningprogramma bijgewerkt en werden interne en externe medewerkers gesensibiliseerd en opgeleid.

Als beheerder van kritieke infrastructuur is 50Hertz door de wet inzake IT-beveiliging en de Duitse energiewet (*Energiewirtschaftsgesetz*, EnWG) verplicht om de informatiebeveiliging te verzekeren. In dit verband moeten de verwerking, de opslag en de communicatie van informatie zodanig worden opgezet dat de beschikbaarheid, de vertrouwelijkheid en de integriteit van de informatie en de systemen in voldoende mate zijn gewaarborgd.

Noodtoestand en herstel

G4-EUS-DMA Disaster/ Emergency Planning and Response

Indien zich er een elektriciteitscrisis zou voordoen, bijvoorbeeld als gevolg van extreme weersomstandigheden, kwaadwillige aanvallen of een brandstoftekort, hebben Elia en 50Hertz een crisisbeheer opgezet dat uit drie basisplannen bestaat:

Het **crisisbeheersplan** omschrijft de rollen, verantwoordelijkheden en processen in verband met crisisbeheer. Het crisisbeheer is gebaseerd op scenario-noodplannen, bijv. het *Standardized Emergency Preparedness Plan* (SEPP). De noodplannen bevatten maatregelen en de definitie van rapporterings- en informatieprocessen.

Het **systeembeschermingsplan**: automatische en manuele maatregelen voor het tot elke prijs vermijden van een black-out, het beperken van de verspreiding van storingen en de stabilisering van het elektriciteitssysteem in geval van een noodtoestand, om zo snel mogelijk en met minimale gevolgen voor de netgebruikers een normale toestand of alarmtoestand te herstellen.

Elia en 50Hertz hebben in overeenstemming met het systeembeschermingsplan een afschakelplan vastgelegd. Daarin wordt de vraag naar elektriciteit handmatig of automatisch afgeschakeld als dat nodig is om te voorkomen dat een elektriciteitscrisis zich verder verspreidt of verergert.

Het **herstelplan**: een reeks maatregelen die na een storing met grootschalige gevolgen (bv. black-out) kunnen worden toegepast om het systeem opnieuw in zijn normale toestand te brengen.

Zowel Elia als 50Hertz leiden hun operatoren regelmatig op door middel van gesimuleerde oefeningen en oefeningen op kleine schaal, waarbij ook relevante stakeholders en partners worden betrokken, zoals distributienetbeheerders of productiebedrijven. In het algemeen oefenen de netbeheerders voortdurend de behandeling van abnormale en crisissituaties door middel van theoretische en praktische opleidingen op diverse manieren.

Transmissienetbeheerders moeten regelmatig testen of ze in staat zijn het systeem opnieuw op te starten.

Dergelijke opstarttests - ook wel black-starttests genoemd - maken deel uit van de netherstelplannen van de transmissienetbeheerders, die deze capaciteit regelmatig in hun respectieve netgebieden moeten testen, zodat de stroomvoorziening na een stroomstoring zo snel mogelijk kan worden hersteld.

Er worden simulatortrainingen en theoretische opleidingssessies gegeven aan de operatoren van de nationale en de regionale controlecentra over de toepassing van de nood- en herstelplannen.

ELIA IN BELGIË

In het rapporteringsjaar 2020 heeft Elia met succes twee black-starttests uitgevoerd. Daarnaast waren er diverse noodoefeningen zoals de risk preparedness test van het crisispersoneel. Ook het *National Backup Control Center* werd aan een test onderworpen (realtime onderbreking van het net van meerdere uren in Merksem vanuit de Backup Control Room van het Nationaal Controlecentrum).

Tijdens verschillende virtuele overlegmomenten in 2020 werd de crisisorganisatie voorbereid om adequaat te reageren op een crisissituatie tijdens de COVID-19-pandemie.

50HERTZ IN DUITSLAND

In het rapporteringsjaar hebben de transmissienetbeheerders 50Hertz en Energinet in Denemarken samen met de beheerders van de steenkoolcentrale KNG Rostock met succes een opstarttest gesimuleerd om het net te herstellen. De fictieve situatie na een black-out op het Europese vasteland werd live getest waarbij de spanning werd aangeleverd vanuit Denemarken. Voor het eerst werd een zee-landkabel tussen twee landen - die ook gebruik maakt van offshore windenergie - ingezet om onder reële omstandigheden een elektriciteitscentrale herop te starten.

1.3.9. Betrouwbaarheid van het net

G4 EUS, DMA

Om op elk moment aan de vraag naar elektriciteit te kunnen voldoen, moeten zowel Elia als 50Hertz hun klanten de zekerheid bieden dat hun net betrouwbaar is. Als transmissienetbeheerders zorgen Elia en 50Hertz voor infrastructuur met adequate elektriciteitsinterconnecties voor vlot functionerende markten en systemen. Dit is de beste garantie voor de bevoorradingszekerheid.

Maar ook waar de markten en systemen goed functioneren en geïnterconnecteerd zijn, kan het risico op een elektriciteitscrisis nooit volledig worden uitgesloten.

De reeks maatregelen om met een grootschalige elektriciteitscrisis om te gaan ten gevolge van een uitzonderlijke gebeurtenis wordt beschreven in de vorige sectie.

Beschikbaarheid van het net en netonderbrekingen

ELIA IN BELGIË

Om de beschikbaarheid van het net over een jaar te beoordelen, registreren we het aantal incidenten die leiden tot een onderbreking van meer dan drie minuten voor minstens één klant (internationale standaard) en waarvoor Elia verantwoordelijk is. Onderbrekingen door fouten van klanten, onweersbuien, derden, vogels enz. worden hier buiten beschouwing gelaten.

In 2020 waren er geen uitzonderlijke gebeurtenissen.

NETONDERBREKINGEN

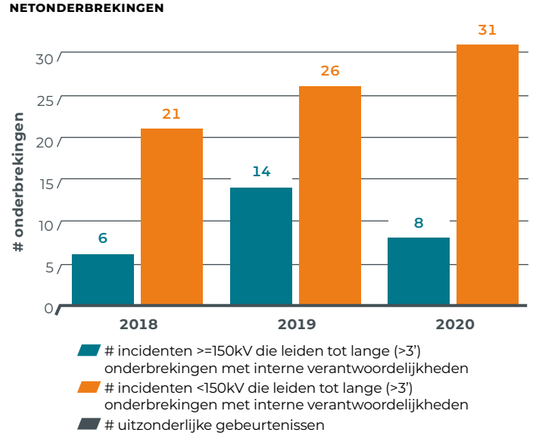

De meeste onderbrekingen doen zich voor op het lokale transmissienet (< 150 kV), aangezien de klanten in de meeste gevallen aangesloten zijn op het lokale (regionale) transmissienet en niet op het federale transmissienet. Wanneer men netonderbrekingen bespreekt, wordt er ook rekening gehouden met de **gemiddelde onderbrekingstijd** (*Average Interruption Time*, AIT). Deze onderbrekingstijd zou gelijk zijn voor alle aan het net verbonden klanten indien hun stroombevoorrading op dezelfde manier zou onderbroken zijn tijdens de geobserveerde periode en wordt berekend als het quotiënt van de niet-geleverde energie en de gemiddelde elektriciteit per jaar.

De **maximale onderbrekingstijd** is de referentiewaarde die de CREG, de Belgische federale regulator, gebruikt om de AIT-stimulans te berekenen met betrekking tot de continuïteit van de bevoorrading. Voor de periode 2020-2022 bedroeg deze waarde 2,1 minuten.

GEMIDDELDE ONDERBREKINGSTIJD

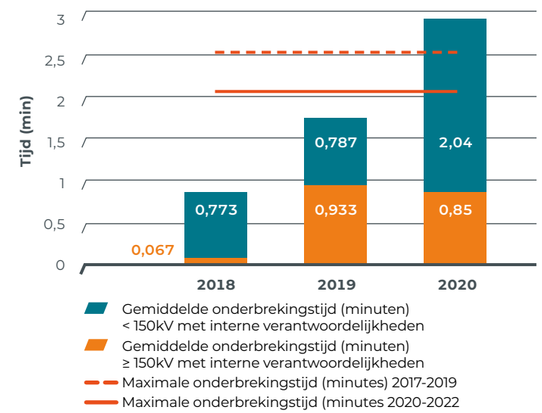

Niet-geleverde energie betreft alle energie die niet aan onze klanten werd geleverd tijdens onderbrekingen die door interne problemen bij Elia veroorzaakt werden en die langer dan drie minuten hebben geduurd. Er wordt echter geen rekening gehouden met de impact van belangrijke gebeurtenissen.

NIET GETRANSPORTEERDE/NIET GELEVERDE ENERGIE (MWH)

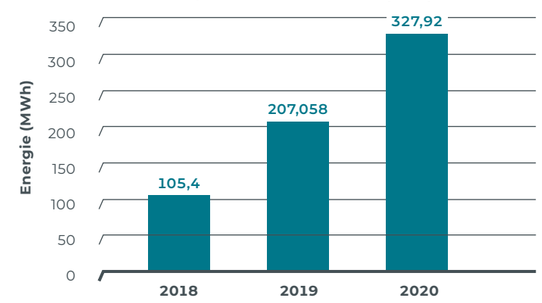

De score voor niet geleverde energie is hoger dan vorig jaar omwille van verschillende technische storingen die o.a. als gevolg van het stormweer in januari en februari 2020 zijn opgetreden.

Beschikbaarheid van het net

Onshore beschikbaarheid staat voor de beschikbaarheid van de interfacepunten tussen het net van Elia en het net van de klanten. Daarbij wordt rekening gehouden met alle onderbrekingen van meer dan drie minuten die te wijten zijn aan intrinsieke risico's (weer, derden, indringen van dieren, enz.) of door interne problemen bij Elia (defect materiaal, menselijke fout enz.). Rechtstreeks door klanten van Elia veroorzaakte onderbrekingen worden niet meegeteld.

BEREKENINGSMETHODE:

Onshore beschikbaarheid = 1 - AIT (intern Elia + intrinsiek risico)
(# minuten per jaar)

	2018	2019	2020
Onshore beschikbaarheid op aansluitingspunten	0,99999039	0,99999671	**0,999994**

In 2020 is de onshore beschikbaarheid in België op een zeer hoog niveau gebleven (boven 0,99999).

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz beheert het zeer-hoge-spanningsnet in het noorden en het oosten van Duitsland. De betrouwbaarheid wordt getoond in de presentatie van de storingen per 100 km op het zeer-hoge-spanningsnet (vanaf 150 kV) van 50Hertz. Fouten omvatten netwerk- en apparatuurstoringen die resulteren in een beperking van de transmissiecapaciteit of een schending van de systeemvoorwaarden. Storingen op het net omvatten de elektrische kortsluitingen die o.a. door stormweer worden veroorzaakt. Fouten in apparatuur worden enkel in aanmerking genomen wanneer netelementen een fout hebben veroorzaakt of moeten worden uitgeschakeld. Netelementen zijn bijvoorbeeld leidingen, transformatoren, schakelaars en railstellen.

STORINGEN/100 KM LIJNLENGTE

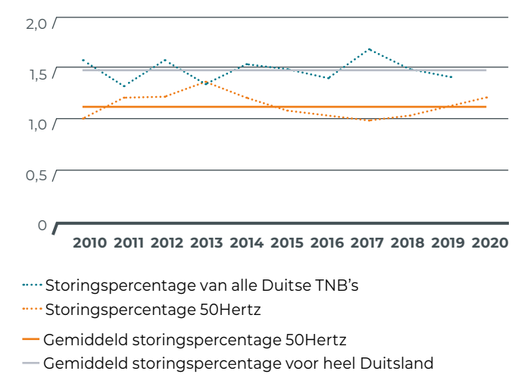

Het storingspercentage van alle Duitse TNB's zal beschikbaar zijn in juni/juli 2021

2. Strategie

GRI 102-15, GRI 102-29, GRI 201-2

2.1. Act Now – het duurzaamheidsinitiatief van Elia Group

In 2020 hebben de duurzaamheidsteams van 50Hertz en Elia Act Now gelanceerd, het duurzaamheidsinitiatief van Elia Group.

De ambitie van beide ondernemingen werd vertaald in duurzaamheidsdoelstellingen in vijf domeinen (*of lighthouses*):

Act Now – Objectieven Elia Group

7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE
13 KLIMAATACTIE

We

Strijden tegen klimaatverandering.

Willen volledig koolstofneutraal **worden** tegen 2040.

15 LEVEN OP HET LAND
12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

We

Beschermen het milieu door grondstoffen en de natuur te sparen, wat een positieve impact heeft op de biodiversiteit.

Integreren een ecologisch ontwerp in alle fasen van onze projecten.

Willen het gebruik van herbiciden volledig **afschaffen**.

8 WAARDIG WERK EN ECONOMISCHE GROEI

We

Zorgen ervoor dat al onze medewerkers en iedereen met wie we samenwerken veilig en wel thuiskomt, dag na dag.

10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN

We

Stimuleren diversiteit en inclusie en bieden aan iedereen gelijke kansen.

16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN

We

Engageren ons voor onze maatschappelijke rol en onderschrijven de waarden van de samenleving.

Voeren onze activiteiten uit op een integere manier.

Zijn transparant over de verwachte gedragingen en tolereren geen ethische overtredingen.

De vijf lighthouses zijn gekoppeld aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (*Sustainable Development Goals*, SDG) van de Verenigde Naties. De 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen zijn een blauwdruk waarin duidelijk wordt gemaakt welke bijdragen door iedereen en alle landen moeten worden geleverd om tegen 2030 een betere en duurzamere toekomst voor iedereen te bieden. In het kader van *Act Now* hebben we doelstellingen op lange termijn bepaald op het gebied van koolstofneutraliteit, biodiversiteit en eco-design van onze assets, gezondheid en veiligheid, diversiteit en inclusie, ethische waarden en governance. Duurzaamheid zal een sterker kompas worden wanneer beslissingen over bedrijfsplannen worden genomen om het juiste ambitieniveau van projecten en activiteiten te bereiken.

Act Now – Objectieven Elia Group:

Klimaatverandering
- Klimaatneutraal in 2040

Circulaire economie & milieubescherming
- Milieubewust ontwerpen en recyclagevereisten voor systeemcomponenten
- De biodiversiteit in en rond hoogspanningsstations en onder masten vergroten en alternatief tot herbicidsverbruik
- Uitbreiding van het beheer van ecologische corridors

Veiligheid op het werk
- Consequente ongevallenpreventie
- Implementatie van een compromisloze veiligheidscultuur, zowel intern als extern voor aannemers

Diversiteit & inclusie
- Gelijke kansen geven aan ons divers talent en daarvoor een inclusieve werkomgeving creëren
- Het percentage vrouwen in de raad van bestuur, het management en het voltallige personeel van 50Hertz optrekken tot 30
- Verhoging van het percentage zwaar gehandicapten bij 50Hertz

Ethische waarden & normen
- Geen tolerantie voor ethische overtredingen
- Compliance verder versterkenr

Wat klimaatverandering betreft, beschikt de elektriciteitssector over belangrijke mogelijkheden en voorzieningen om de decarbonisatie te realiseren. Elektriciteit als energiedrager is vandaag al de meest kostenefficiënte oplossing in de meeste sectoren. Verdere elektrificatie op basis van de integratie van hernieuwbare energie is dan ook de meest doeltreffende manier om de energietransitie te realiseren. Elia Group bevindt zich in het hart van het energiesysteem en is dus goed geplaatst om de hefbomen voor de decarbonisatie van het systeem te identificeren. Naast de ontwikkeling van de netinfrastructuur die nodig is om bijkomende volumes hernieuwbare energie te integreren en te transporteren, zoekt Elia Group naar de nodige flexibiliteitsbronnen om de variabele productie van de hernieuwbare energie op te vangen en bereidt zij de markt en het systeem voor om te functioneren in een context van 100% hernieuwbare energie.

Er is een samenwerking opgezet met verschillende andere transmissienetbeheerders (Terna, RTE, Tennet, Amprion, Red Electrica, Swissgrid en APG) om de belangrijkste hefbomen voor de decarbonisatie van het energiesysteem te identificeren. Tegen medio 2021 zal hierover een rapport worden gepubliceerd.

50Hertz heeft in 2020 een nieuw strategisch doel vooropgesteld: “Van 60 naar 100 tegen 2032 - voor een economie met toekomst”. 50Hertz wil al in 2032 het elektriciteitsverbruik in haar netgebied op balansbasis - d.w.z. berekend over het jaar - dekken met 100 % energie uit hernieuwbare bronnen. 50Hertz ondersteunt de leveranciers van hernieuwbare energie bij de snellere uitvoering van hun projecten en de industrie bij haar inspanningen om haar processen koolstofvrij te maken. Op die manier kan een doeltreffende bijdrage worden geleverd aan de strijd tegen de klimaatverandering en kunnen tegelijk duurzame industriële centra worden versterkt.

Met het duurzaamheidsprogramma Act Now van Elia Group, de samenwerking met andere TNB’s voor het koolstofvrij maken van het energiesysteem en de strategische doelstelling van 50Hertz leveren we zowel intern als extern een ambitieuze bijdrage tot de verwezenlijking van de Europese, nationale en regionale doelstellingen inzake hernieuwbare energie en klimaat en tot het koolstofarm maken van de samenleving.

Elia Group ondersteunt de European Green Deal in haar kernactiviteiten. De vraaggestuurde ontwikkeling van het net en onze innovatieprogramma’s maken de steeds toenemende integratie van hernieuwbare energie mogelijk, terwijl de exploitatie van interconnectoren een drempelvrije Europese elektriciteitshandel mogelijk maakt. De hoge investeringen die daarvoor nodig zijn, dekken we - waar dat economisch zinvol is - met groene obligaties die we op de Europese en internationale financiële markten plaatsen. We ondersteunen dan ook de inspanningen van de Europese Unie om deze markt transparanter te maken.

2.2. Materialiteit en doelstellingen

GRI 102-15, GRI 102-29, GRI 102-46, GRI 102-47, GRI 103-1

Al in 2019 hebben we onze belangrijke economische, ecologische en maatschappelijke thema's op het niveau van Elia Group geconsolideerd.
Op basis hiervan werden 15 materialiteitsthema's van groot en zeer groot belang geïdentificeerd die de richtlijnen van Elia Group voor rapportering en stakeholderdialoog bepalen. Deze onderwerpen worden weergegeven in de materialiteitsmatrix hieronder.

MATERIALITEITSMATRIX ELIA GROUP

Onderwerpen van groot en zeer groot belang

ESG - Environmental, Social, Governance

1. Netbeschikbaarheid en -betrouwbaarheid
2. Systeem- en marktintegratie van hernieuwbare energie
3. Corruptie en omkoping
4. Wettelijk en regelgevend kader
5. Open dialoog
6. Klantgerichtheid en klanttevredenheid
7. Risicobeoordeling
8. Ontwikkeling en toegang tot technologie
9. Transparantie en openheid
10. Kosten- en proceefficiëntie
11. Banencreatie en competentieontwikkeling

Onderwerpen die voortvloeien uit het initiatief Act Now

Naast de bestaande onderwerpen van groot en zeer groot belang, zijn de volgende actiegebieden scherper in beeld gekomen:

- Klimaatrelevante uitstoot en klimaataanpassing
- Biodiversiteit
- Operationele milieubescherming
- Diversiteit en gelijke kansen

ESG-criteria

Elia Group documenteert op transparante wijze de implementatie van haar consequent duurzame bedrijfsoriëntatie. ESG-criteria (milieu, maatschappij en governance) bepalen steeds meer de kapitaalbeslissingen van investeerders. Elia Group doet ook een beroep op groene financiering, de zogenaamde groene obligaties, voor de hoge financieringskosten die nodig zijn om de uitbreiding van het net en dus de energietransitie te financieren. Daarom hebben we onze duurzaamheidsrapportering in de afgelopen jaren voortdurend uitgebreid en herwerkt. Dit wordt beloond met goede en voortdurend stijgende ratings die Elia Group krijgt van internationaal erkende ratingbureaus zoals Sustainalytics, MSCI of Vigeo Eiris.

In het rapporteringsjaar heeft Elia een heropneembare krediet-faciliteit (Revolving Credit Facility, RCF) van 650 miljoen euro ondertekend met een prijsmechanisme dat gekoppeld is aan drie van de duurzaamheidsdoelstellingen.

50Hertz heeft op haar beurt met succes de eerste groene obligatie uitgegeven van 750 miljoen euro.

3. Energie – Markt en integratie van hernieuwbare energie

GRI 302-2, SDG7

3.1. Geïnstalleerde capaciteit

G4-EUS-EU1

ELIA IN BELGIË

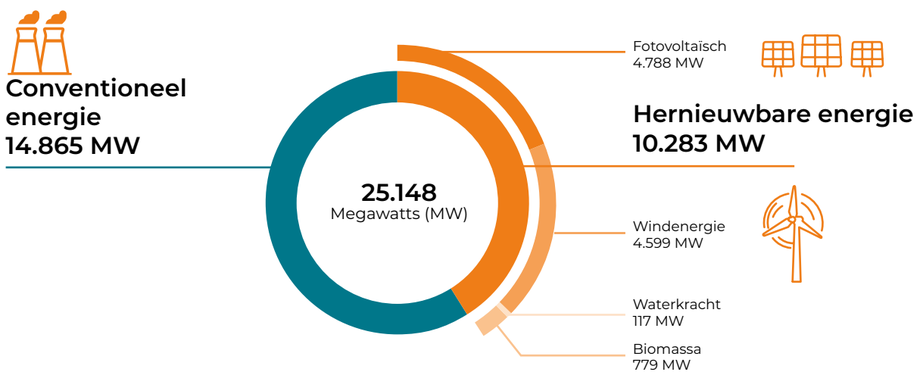

50HERTZ IN DUITSLAND

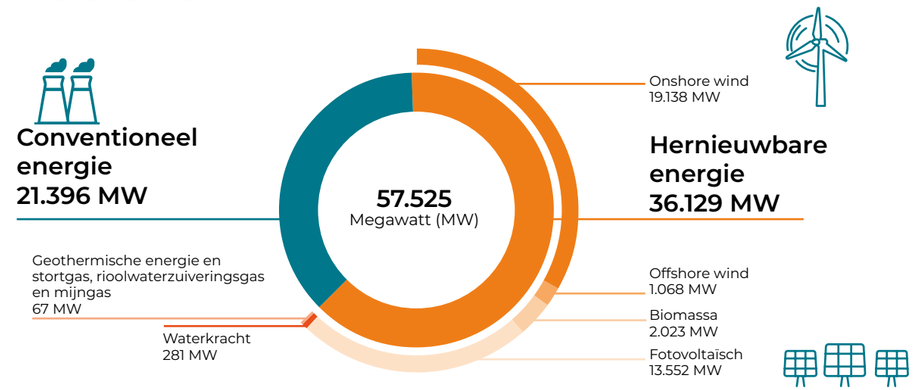

3.2. Evolutie

ELIA IN BELGIË

AANDEEL HERNIEUWBARE ENERGIE IN ELEKTRICITEITSCONSUMPTIE (IN%)

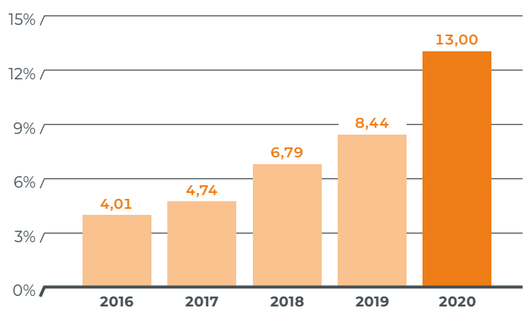

50HERTZ IN DUITSLAND

AANDEEL HERNIEUWBARE ENERGIE IN ELEKTRICITEITSCONSUMPTIE (IN%)

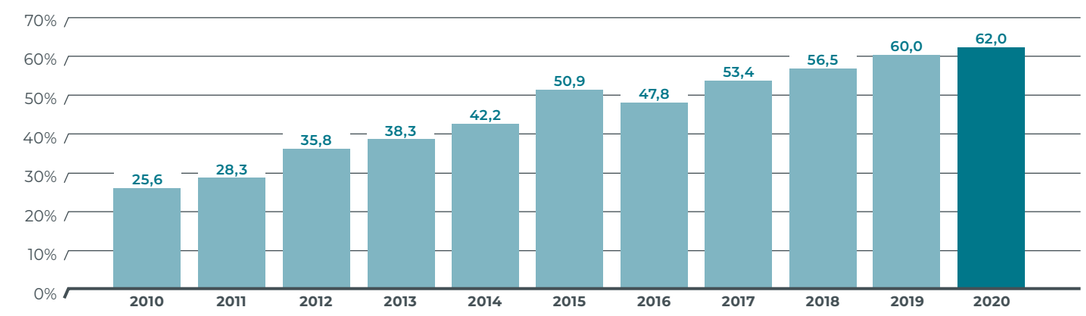

3.3. Import en export van energie

GRI 102-6, GRI 302-2

ELIA IN BELGIË

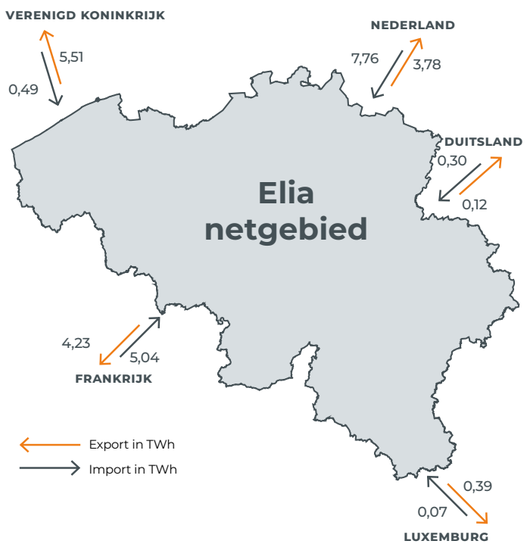

50HERTZ IN DUITSLAND

In november 2020 hebben Elia en haar Duitse partner Amprion ALEGrO ingehuldigd, de eerste interconnector tussen België en Duitsland. Dankzij deze stroomverbinding kunnen de twee landen 1.000 MW (1 GW) extra elektriciteit uitwisselen (wat ongeveer overeenkomt met het elektriciteitsverbruik van een stad met een miljoen inwoners).

ONTWIKKELING VAN EXPORT EN IMPORT IN HET 50HERTZ-REGELGEBIED

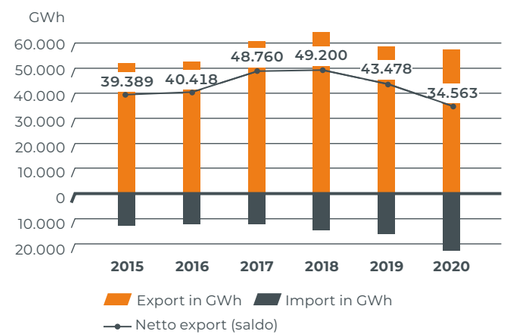

50Hertz en de Deense netbeheerder Energinet organiseerden samen de inhuldiging van 's werelds eerste hybride interconnector. De interconnector, de zogenaamde *Kriegers Flak Combined Grid Solution* (CGS), verbindt twee offshore platformen in de Baltische Zee zowel met elkaar als met de bestaande verbindingen tussen de offshore windmolenparken en het vasteland. Dit betekent dat de CGS offshore geproduceerde windenergie naar Denemarken of naar Duitsland kan transporteren en tegelijk kan worden gebruikt om elektriciteit over de grenzen heen te verhandelen.

3.4. Energiebalans

ELIA IN BELGIË

ENERGIEBALANS

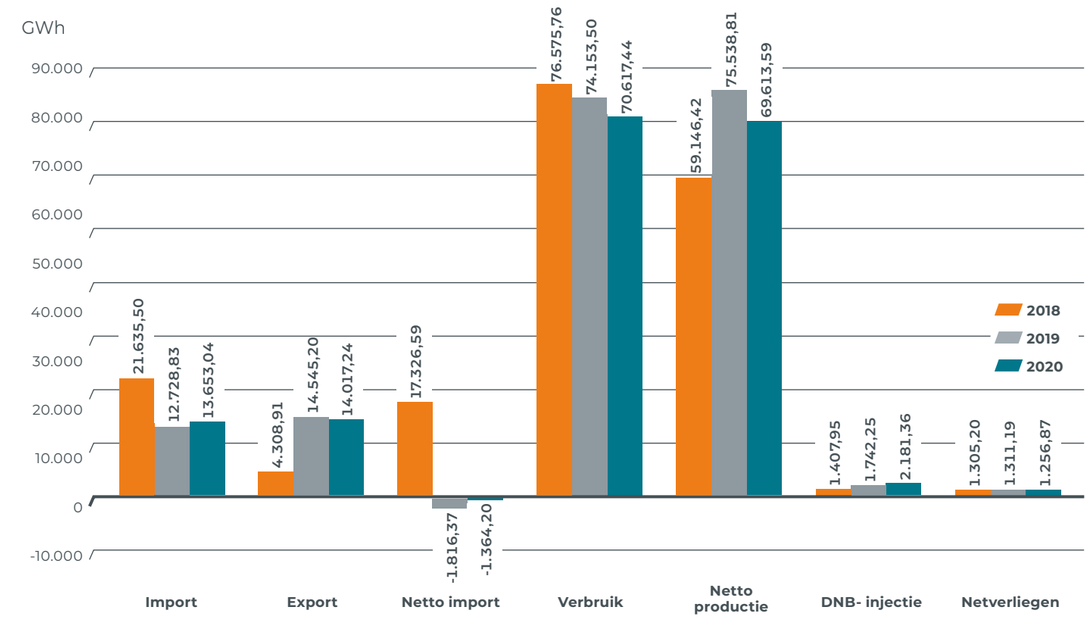

3.5. Netverliezen

G4-EUS-EU12

Netverliezen zijn het verschil tussen de hoeveelheid elektriciteit die in het net wordt geïnjecteerd en de hoeveelheid geleverde elektriciteit. Netverliezen zijn onvermijdelijk wanneer elektriciteit wordt getransporteerd en zijn o.a. afhankelijk van het spanningsniveau en de afstand. Deze verliezen treden op in de vorm van warmteverliezen op transmissielijnen, in transformators en andere systeemelementen alsook in de vorm van lekkages en coronaverliezen.

De HVDC-technologie (High Voltage Direct Current, hoogspanningsgelijkstroom) die ingezet wordt bij interconnectors is geschikter dan de conventionele driefasige AC-technologie wanneer grote hoeveelheden elektriciteit getransporteerd moeten worden. Dankzij de HVDC-technologie zijn er in zo'n geval minder netverliezen en is er een optimale beheersbaarheid over grote afstanden.

Bij de beoordeling van de koolstofvoetafdruk van een TNB volgens het Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol voor de verantwoording en rapportering m.b.t. de uitstoot van broeikasgassen) worden netverliezen meegerekend voor hun indirecte emissies (scope 2). Meer details hierover zijn te vinden in 8.2. Uitstoot - Uitstoot van broeikasgassen.

ELIA IN BELGIË

In België zijn er twee categorieën van netverliezen:

- netverliezen die op federaal niveau (spanning vanaf 150 kV) gemonitord worden, gecompenseerd in natura in overeenstemming met de federale wetgeving,
- netverliezen die op regionaal niveau (spanning lager dan 150 kV) gemonitord worden.

In 2020 bedroegen de netverliezen van Elia in totaal 1,3 TWh. Transmissieverliezen als percentage van de totale energie (getransporteerde elektriciteit): 1,8%.

Netverliezen	unit	2020
Netverliezen op federaal niveau (vanaf 150 kV)	MWh	717.811
Netverliezen op regionaal niveau (lager dan 150 kV)	MWh	539.061
Netverliezen in totaal	**MWh**	**1.256.872**

De netverliezen worden aan de hand van de *EMS State Estimator* berekend. De EMS modelleert het volledige Belgische net en geeft een oplijsting van alle netelementen. De State Estimator schat de status in van ieder netelement op basis van realtime metingen en de parameters van de systeemmodellering.

50HERTZ IN DUITSLAND

In 2020 bedroegen de netverliezen van 50Hertz in totaal 2,2 TWh. Transmissieverliezen als percentage van de totale energie (getransporteerde elektriciteit): 2,08%. 50Hertz heeft tussen Saksen-Anhalt en Beieren de SuedOstLink gepland. Dit is de eerste 525 kV-transmissielijn met hoogspanningsgelijkstroom (HVDC) binnen haar netgebied. Deze technologie is geschikter dan conventionele driefasige wisselstroomtechnologie om grote hoeveelheden elektriciteit te transporteren, met minder netverliezen en een optimale beheersbaarheid over grote afstanden.

Om de verliezen met grotere nauwkeurigheid te voorspellen en regelenergie aan een betere prijs op de elektriciteitsmarkt te kunnen kopen, ontwikkelde 50Hertz een nieuw prognosemodel op basis van artificiële intelligentie (AI). 50Hertz ontwikkelde het model in samenwerking met het *Fraunhofer-Institut für Optronik, Systemtechnik und Bildauswertung* (IOSB) in Ilmenau.

4. Human Resources

GRI 102-7, GRI 102-8, GRI 103-2, GRI 401-2, GRI 401-3, GRI 405-1, SDG5, SDG8

4.1. Managementbenadering

GRI 102-41

Elia Group heeft haar succes volledig te danken aan het succes van haar werknemers. Het is de verantwoordelijkheid van de onderneming om hen te helpen hun vaardigheden te ontwikkelen, hun gezondheid en inzet te bevorderen, hen te betrekken bij beslissingen en gelijke kansen voor iedereen te garanderen.

Elia Group voldoet aan internationale richtlijnen die verder gaan dan de collectieve overeenkomsten en bedrijfsakkoorden, zoals de fundamentele arbeidsnormen van de International Labour Organisation (ILO: C87, C98 en C135) en rechten van werknemers volgens het *UN Global Compact*.

Elia Group zet zich in om diversiteit te bevorderen uit overtuiging en in overeenstemming met IAO-conventie 111. De groep veroordeelt streng elke discriminerende actie in alle situaties van het beroepsleven. Al onze werknemers genieten gelijke rechten, ongeacht hun etnische afkomst, leeftijd en gender, seksuele gerichtheid, religieuze gezindheid, politieke overtuiging, nationale of sociale herkomst of andere factoren. Elia Group verbindt zich ertoe alle medewerkers en hun capaciteiten op gelijke basis te waarderen, ongeacht hun individuele identiteit.

In 2020 werden er geen gevallen van discriminatie gemeld.

In het kader van het duurzaamheidsinitiatief Act Now beschikt Elia Group over een Diversiteits- en Duurzaamheidscharter. In 2021 lanceren we een Diversity & Inclusion Scan om beter te begrijpen waar we vandaag staan met betrekking tot deze actiegebieden. Daaruit leiden we een specifieke roadmap af om te kunnen werken aan verbeterpunten. Wij blijven ons ook voortdurend inzetten voor gezondheid en veiligheid op het werk. Het onderhouden en ontwikkelen van de op waarden gebaseerde bedrijfscultuur is een van de hoofddoelstellingen van de onderneming en vormt het strategische fundament voor alle personeelsgerelateerde beslissingen. Binnen het management ligt de verantwoordelijkheid voor personeelsstrategie bij de Group Chief Alignment Officer en de Group Talent Management Officer.

ELIA IN BELGIË

In 2020 kreeg Elia voor de derde keer op rij het label Top Employer. Volgens de jury is Elia bijzonder succesvol in de selectie en aanwerving van nieuwe talenten. De waarden en gedragingen die we willen ontwikkelen en de inspanningen die Elia levert om de bedrijfscultuur te bevorderen werden ook beloond met de hoogste score. Andere sterke punten van het HR-beleid die in het rapport worden belicht, zijn de vooruitgang die is geboekt op het gebied van employer branding, het beleid voor het onthaal van nieuwe werknemers en de integratie van duurzaamheid in ons HR-beleid.

Het aandeel vrouwen in het totale personeelsbestand ligt bij 19,59 %. Op 31 december 2020 bedroeg het aandeel vrouwen op het eerste en tweede managementniveau van het uitgebreide management 20.93 %, op het derde managementniveau 22,8 %, in de Raad van Bestuur 35.71 % en in het Directiecomité 37,5 %.

De gemiddelde leeftijd van de werknemers bij 50Hertz blijft met 43,1 jaar min of meer ongewijzigd ten opzichte van het vorige jaar.

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz is lid van het Diversiteitscharter, een initiatief om diversiteit in bedrijven en instellingen te bevorderen. In het rapporteringsjaar heeft 50Hertz voor de tweede keer deelgenomen aan de Duitse Diversiteitsdag met een programma om de medewerkers te sensibiliseren.

In het kader van het initiatief Act Now is de directie van 50Hertz overeengekomen om het aandeel van vrouwen in het totale personeelsbestand, in leidinggevende functies en in het management te verhogen tot ten minste 30 procent tegen 2030. Als onderdeel van het initiatief Act Now van Elia Group zet 50Hertz zich in het bijzonder in om diversiteit te bevorderen en gelijke kansen te bieden aan alle medewerkers. Dit engagement krijgt onder meer gestalte in de specifieke doelstelling om het aandeel vrouwen in het totale personeelsbestand, in leidinggevende functies en in het management tegen 2030 op te trekken tot ten minste 30 procent. Op 31 december 2020 bedroeg het aandeel vrouwen op het eerste en tweede managementniveau van het uitgebreide management 18,32 %, op het derde managementniveau 22,8 %, in de raad van toezicht 17,4 % en in het directiecomité 37,5 %.

Diversiteit en gelijke kansen promoten betekent bij 50Hertz ook dat mensen met gezondheidsbeperkingen dezelfde kansen krijgen als collega's zonder gezondheidsbeperkingen.

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers bij 50Hertz is lichtjes gedaald ten opzichte van vorig jaar en bedraagt nu 42,5 jaar.

GEMIDDELDE LEEFTIJD

LEEFTIJD	JAREN
Totaal 50Hertz Transmission	42,5
Werknemers onder collectieve arbeidsovereenkomsten	41,9
Werknemers zonder collectieve arbeidsovereenkomsten	47,8
Directieleden	51,3
Management	53,2

4.2. Personeelsbezetting

GRI 102-7, GRI 102-8, GRI 102-41, GRI 405-1

ELIA IN BELGIË (filialen inbegrepen: ESO, ETB, EE, EA, EGI en Eurogrid International)

OPDELING PER VERANTWOORDELIJKHEIDSGRAAD EN GESLACHT

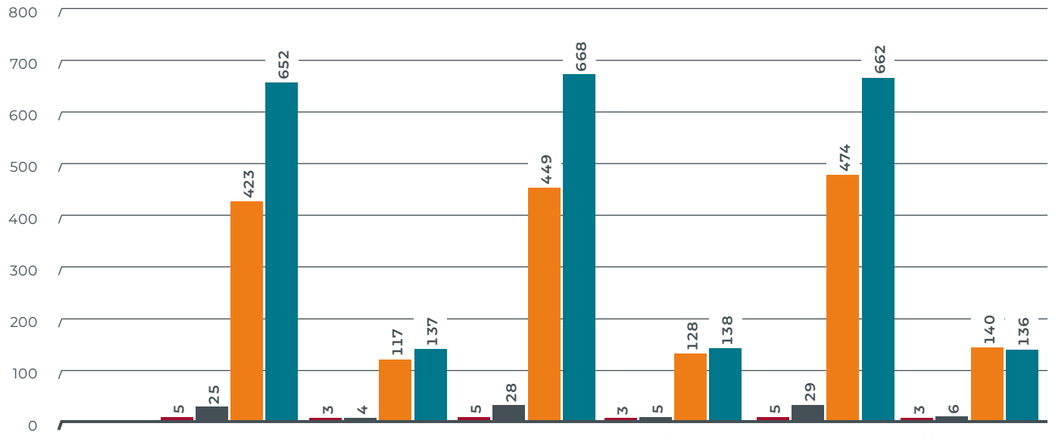

	2018 Mannen	2018 Vrouwen	2019 Mannen	2019 Vrouwen	2020 Mannen	2020 Vrouwen
Directeurs	5	3	5	3	**5**	**3**
Senior Managers	25	4	28	5	**29**	**6**
Directe leidinggevendens	423	117	449	128	**474**	**140**
Werknemers[8]	652	137	668	138	**662**	**136**
Totaal	1105	261	1150	274	**1170**	**285**

50HERTZ IN DUITSLAND

OPDELING PER VERANTWOORDELIJKHEIDSGRAAD EN GESLACHT

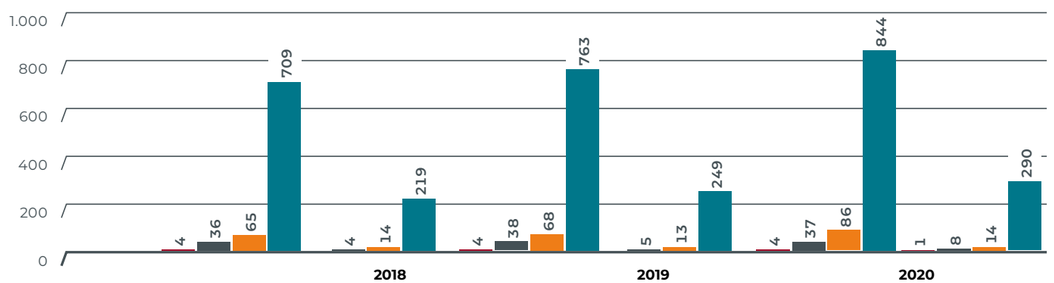

	2018 Mannen	2018 Vrouwen	2019 Mannen	2019 Vrouwen	2020 Mannen	2020 Vrouwen
Directeurs	4	0	4	0	**4**	**1**
Senior Managers	36	4	38	5	**37**	**8**
Directe leidinggevendens	65	14	68	13	**86**	**14**
Werknemers[8]	709	219	763	249	**844**	**290**
Totaal	810	237	869	267	**967**	**312**

8 Technisch en administratief personeel

4.3. Inzetbaarheid

GRI 401-1, GRI 401-2

Werknemers van Elia Group genieten een gezinsvriendelijke werkomgeving en krijgen de kans om een evenwicht tussen werk en privéleven te vinden.

De vroegtijdige herkenning en preventie van beroepsziekten en de mogelijkheid om inzetbaar te blijven, maken ook integraal deel uit van veiligheid en gezondheid op het werk bij Elia Group (zie ook hoofdstuk 5. Veiligheid). Met het oog hierop garandeert Elia Group voldoende arbeidsgeneeskundige voorzorgen, met de nadruk op individuele bescherming en individuele preventie van gezondheidsrisico's. Daarnaast organiseert Elia Group binnen het bedrijf regelmatig medische consultaties, inentingen en informatiesessies over ergonomie op de werkplek voor alle werknemers.

Bij problemen in verband met individuele stress, conflicten, problemen of verslaving kan steeds in alle vertrouwelijkheid beroep worden gedaan op een gekwalificeerde externe consultatiedienst. De werknemers kunnen ook deelnemen aan diverse openbare sportevenementen.

Om ons HR-beleid voortdurend te verbeteren, is er altijd een exitgesprek voor vertrekkers om de redenen van vertrek beter te begrijpen.

Nieuwe medewerkers en vertrekkers

ELIA IN BELGIË (filialen inbegrepen: ESO, ETB, EE, EA, EGI en Eurogrid International)

NIEUWE MEDEWERKERS 2020

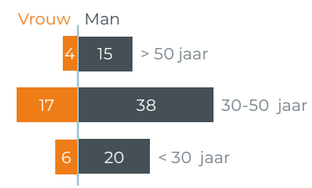

PERSONEELSVERLOOP IN 2020

- *Onder de nieuwe medewerkers vallen alle nieuwe werknemers binnen het geplande budget en alle werknemers die werden aangeworven als aanvulling op het oorspronkelijke budget.*

Veranderingen van functies worden niet in aanmerking genomen.

- *Het aantal vertrekkers wordt bepaald op basis van alle werknemers die de onderneming verlaten als gevolg van ontslag, pensionering of vrijwillig vertrek, van 1 januari tot 31 december in het jaar in kwestie.*

Nieuwe medewerkers		2018 Aantal	2018 Percentage (%)	2019 Aantal	2019 Percentage (%)	2020 Aantal	2020 Percentage (%)
Totaal		89	7%	132	9%	100	7%
Nieuwe medewerkers per gender	Mannen	66	74%	107	81%	73	73%
	Vrouwen	23	26%	25	19%	27	27%
Nieuwe medewerkers per leeftijdscategorie	< 30 jaar	36	40%	51	39%	26	26%
	30 < 50 jaar	47	53%	70	53%	55	55%
	>= 50 jaar	6	7%	11	8%	19	19%

Personeelsverloop		2018 Aantal	2018 Percentage* (%)	2019 Aantal	2019 Percentage* (%)	2020 Aantal	2020 Percentage* (%)
Totaal		46	3,4%	43	3,1%	47	3,2%
Vertrekkers per geslacht	Mannen	31	2,3%	34	2,4%	34	2,3%
	Vrouwen	15	1,1%	9	0,6%	13	0,9%
Vertrekkers per leeftijdscategorie	< 30 jaar	7	0,5%	9	0,6%	6	0,4%
	30 < 50 jaar	36	2,7%	34	2,4%	23	1,6%
	>= 50 jaar	3	0,2%	0	0,0%	18	1,2%

Personeelsverloop = # vertrekkers (#werknemers begin van het jaar+#werknemers einde van het jaar)/2

50HERTZ IN DUITSLAND

NIEUWE MEDEWERKERS 2020

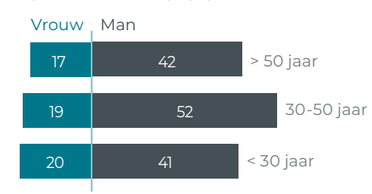

PERSONEELSVERLOOP IN 2020

Ouderschapsverlof

GRI 401-3

ELIA IN BELGIË

In België heeft iedere werknemer het recht om ouderschapsverlof te nemen (voltijds, deeltijds of flexibel).

N.B.: Het is niet mogelijk om te rapporteren over het totale aantal werknemers binnen Elia dat recht heeft op dit soort thematisch verlof, aangezien ze dit verlof mogelijk al hebben opgenomen terwijl ze bij een ander bedrijf werkten.

		2018		2019		2020	
		Aantal	(%)	Aantal	(%)	Aantal	(%)
TOTAAL	Mannen	57	66%	75	67%	111	66%
	Vrouwen	30	34%	37	33%	58	34%
Voltijds ouderschapsverlof (≥ 1 maand)	Mannen	31	-	39	-	34	-
	Vrouwen	16	-	21	-	18	-
	Totaal	47	54%	60	54%	52	31%
Ouderschapsverlof als verkorting van voltijdse tewerkstelling	Mannen	26	-	36	-	77	-
	Vrouwen	14	-	16	-	40	-
	Totaal	40	46%	52	46%	117	69%

50HERTZ IN DUITSLAND

Om moeders en vaders de nodige flexibiliteit voor kinderopvang te bieden, is onder meer een bedrijfsakkoord over een beter evenwicht tussen werk en privéleven gesloten. Dit akkoord regelt naast loopbaanontwikkeling ook ouderschapsverlof, ondersteunende diensten, flexibele werkuren, buitengewoon verlof en tijdskrediet. In het Netzquartier, de hoofdzetel van 50Hertz, is een kinderdagverblijf ingericht voor de kinderen van onze werknemers, waar ook kinderen uit de buurt terechtkunnen. Bovendien hebben we een ouder-kind-kantoor voorzien om op korte termijn een oplossing voor kinderopvang te bieden. In jobadvertenties bij 50Hertz geeft het zogenaamde flexi-compass informatie over mogelijk deeltijds en flexibel werken. Werknemers wiens werk dit toelaat, krijgen meer ruimte voor flexibiliteit en autonome organisatie van hun werk. Zo kunnen ze persoonlijke belangen en operationele eisen beter op elkaar afstemmen. De bedrijfsbeginselen hiervoor zijn vervat in de richtlijn inzake mobiel werken, die in het rapporteringsjaar is omgezet in een algemeen bedrijfsakkoord inzake mobiel werken.

OUDERSCHAPSVERLOF

Aantal werknemers met ouderschaps- of zwangerschapsverlof	9
waarvan mannen	4
waarvan vrouwen	5
Aantal werknemers met ouderschapsverlof 01/01/2020-31/12/2020	67
waarvan mannen	47
waarvan vrouwen	20

Pensioenen

G4-EUS-EU15

ELIA IN BELGIË

	5 jaar	10 jaar
Percentage werknemers dat in aanmerking komt om in de volgende vijf en tien jaar met pensioen te gaan	11,40 %	11,80 %

50HERTZ IN DUITSLAND

PERCENTAGE WERKNEMERS DIE IN DE VOLGENDE VIJF JAAR MET PENSIOEN GAAN	M	V
Totaal 50Hertz Transmission	6,0 %	1,6 %
Directeurs	0 %	0 %
Senior managers	13,6 %	0 %
Directe leidinggevenden	5,0 %	0 %
Werknemers	5,8 %	1,8 %

PERCENTAGE WERKNEMERS DIE IN DE VOLGENDE TIEN JAAR MET PENSIOEN GAAN	M	V
Totaal 50Hertz Transmission	12,9 %	3,3 %
Directeurs	20,0 %	0 %
Senior managers	22,7 %	0 %
Directe leidinggevenden	18,6 %	0 %
Werknemers	12,2 %	3,8 %

4.4. Werknemersenquête

In 2020 werd de personeelsenquête voor het eerst op groepsniveau georganiseerd. Daarbij werd gebruik gemaakt van dezelfde vragenlijst en aanpak voor alle bedrijven binnen Elia Group. Voor het eerst werden vragen over het thema diversiteit gesteld in een thematisch blok over de bedrijfscultuur.

De belangstelling bij de werknemers was groot: zo'n 87 % van het personeel beantwoordde de vragenlijst.

Ook de resultaten van de enquête bleken positief. De index van betrokkenheid bedraagt ongeveer 70. Dat ligt boven het gemiddelde van andere ondernemingen die een vergelijkbare enquête hebben uitgevoerd en getuigt dus van een grote betrokkenheid van onze medewerkers.

De resultaten zullen in detail in de hele organisatie en de hiërarchie worden besproken. In een vervolgtraject dat in het eerste kwartaal van 2021 van start gaat, zullen voor het hele bedrijf actiegebieden en maatregelen voor de afzonderlijke teams worden afgeleid uit de resultaten.

4.5. Opleidingen

GRI 404-1

Om onze visie te verwezenlijken en de uitdagingen van morgen aan te gaan, heeft Elia Group gemotiveerde medewerkers nodig. Zij zijn immers een essentiële succesfactor in tijden van voortdurende verandering. De medewerkers van Elia Group krijgen niet enkel opleidingen over de technische en veiligheidscompetenties die vereist zijn om de taken uit te voeren die eigen zijn aan onze kernactiviteiten, maar ook individueel aangepaste bijscholingen en relevante aanvullende kwalificaties aangeboden. De opleidingen die specifiek op veiligheid gericht zijn, worden toegelicht in 5.2.

Een systematische opvolgingsplanning zorgt ervoor dat er voor alle managementfuncties voldoende potentieel geschikte medewerkers beschikbaar zijn en dat vacatures waar mogelijk intern kunnen worden ingevuld. Met dit doel voor ogen wordt talent geïdentificeerd en gestimuleerd, bijvoorbeeld via programma's die binnen Elia Group worden ontwikkeld en aangeboden, zoals het traject voor starters. Verder worden er programma's aangeboden voor de verbetering van de vaardigheden van de werknemers en programma's ter ondersteuning van loopbaantransitie (o.a. innovatie, "*intrapreunership*", *change management* en externe opleidingsprogramma's).

Elia Group trekt gekwalificeerd jong talent aan via een eigen interne opleiding, via een traineeprogramma van 24 maanden en via de begeleiding van stages, bachelor- en masterscripties in samenwerking met universiteiten en hogescholen.

In het derde kwartaal van 2020 werd ter aanvulling het programma *Elia Group Talent* gelanceerd. *Talent@Elia Group* is een topproject in het *Elia Group Business Plan*. In de context van de voortdurend veranderende omgeving en de digitale transformatie ontwikkelt het projectteam een gemeenschappelijk en duurzaam geïntegreerd en omvattend kader voor het talent- en competentiebeheer in heel Elia Group.

Managers kunnen bovendien deelnemen aan specifieke trainingsmodules om hun eigen vaardigheden als leidinggevende te ontwikkelen.

ELIA IN BELGIË

In 2020 hebben acht studenten in het kader van stages of eindwerken bij Elia gewerkt. 34 "interne consultants" (die het traineeprogramma van 24 maanden volgen) werden bij de onderneming tewerkgesteld.

Het gemiddelde aantal uren voor opleiding en bijscholing bedroeg in het rapporteringsjaar 22 uren per mannelijke werknemer en 11 uren per vrouwelijke medewerker, de regelmatige veiligheidsinstructies niet meegerekend.

50HERTZ IN DUITSLAND

In 2020 hebben in totaal 79 student-werknemers (studenten die een duaal studietraject volgen) en zes stagiairs bij 50Hertz gewerkt. Momenteel ronden 29 jongeren een industriële of commerciële opleiding af. De quota voor stagiairs lag derhalve bij 2,2 %. Uit een enquête in het kader van het certificaat

"Fair Training", dat 50Hertz in 2020 opnieuw heeft ontvangen, bleek dat 93,3 % van onze stagiairs en student-werknemers bij 50Hertz willen blijven nadat ze hun diploma hebben behaald. In 2020 kregen alle stagiairs en student-werknemers een vervolgcontract en werden aangeworven. Het gemiddelde aantal uren voor opleiding en bijscholing bedroeg in het rapporteringsjaar 8,67 uur per werknemer, de regelmatige veiligheidsinstructies niet meegerekend.

4.6. Remuneratiebeleid

GRI 102-38, GRI 102-41, GRI 405-2

Het remuneratiebeleid van Elia Group is gericht op het aantrekken en behouden van onze beste talenten, het belonen van prestaties en het ondersteunen van de cultuur van feedback en continue ontwikkeling waar mogelijk.

De verloning op basis van vereisten en prestaties ongeacht het gender wordt aangevuld met een uitgebreid pakket sociale voordelen en de mogelijkheid tot een bedrijfspensioenregeling.

Daarnaast kunnen werknemers ervoor kiezen om te delen in het succes van het vorige boekjaar in het kader van het aandelenprogramma van Elia Group. In 2020 kon elke werknemer voor de achtste keer intekenen op aandelen die aangeboden worden aan verminderde prijs.

Elia Group publiceert op transparante wijze de totale vergoeding van de directieleden in de geconsolideerde jaarrekening en vermeldt de vaste en variabele totale vergoeding alsook de bedrijfspensioenen en andere voordelen ten gunste van de directie. De bijzonderheden van de vergoedingssystemen worden gedetailleerd toegelicht in de corporate-governanceverklaring.

ELIA IN BELGIË

Elia onderhandelt samen met de energiesector over de collectieve arbeidsovereenkomsten voor de niet-vrijgestelde werknemers[8]. Voor de vrijgestelde werknemers is onze beloningspraktijk gebaseerd op interne billijkheid in combinatie met competitiviteit op de markt, maturiteit in de rol, respect voor de waarden van de onderneming, leiderschap op het gebied van veiligheid, en de performantie, ongeacht het gender.

Elia is bereid om haar jaarlijkse totale compensatieverhouding vrij te geven (zoals ook 50Hertz dat doet). We werken intern aan de berekeningsmethode en doen er alles aan om deze zo spoedig mogelijk te optimaliseren.

50HERTZ IN DUITSLAND

De vakbond Mijnbouw, Chemie en Energie (*Industriegewerkschaft Bergbau, Chemie und Energie*, IG BCE) onderhandelt samen met de werkgeversorganisatie voor energie- en nutsbedrijven (*Arbeitgeberverband energie- und versorgungswirtschaftlicher Unternehmen e.V.*, AVEU) onze collectieve arbeidsovereenkomsten. In 2020 werd voor het eerst sinds 2013 een afzonderlijke collectieve arbeidsovereenkomst voor 50Hertz onderhandeld en werd beslist om de gesprekken over de algemene arbeidsvoorwaarden (raamakkoord) verder te zetten.

De compensatiefactor van de bestbetaalde werknemer tegenover de gemiddelde jaarlijkse totale compensatie voor alle werknemers bedraagt 6,5.

4.7. Incentivesystemen

De verloning van de werknemers omvat succes- en prestatiegerelateerde factoren. Die vormen een stimulans om zowel de gemeenschappelijke doelstellingen op bedrijfsniveau als de daarvan afgeleide individuele doelstellingen te verwezenlijken. Alle medewerkers nemen regelmatig deel aan functionerings- en loopbaanontwikkelingsgesprekken. Sommige gemeenschappelijke doelstellingen hebben ook betrekking op duurzaam ondernemingsbestuur, zoals de naleving van de wetgeving inzake gezondheid en veiligheid op het werk. Bij 50Hertz behoort ook de succesvolle sociale dialoog tot de objectieven.

4.8. Sociale dialoog en medezeggenschap

GRI 402-1

Elia Group zet zich in voor vrijheid van vereniging, collectieve arbeidsovereenkomsten en de bescherming van werknemersvertegenwoordigers. Bijzondere nadruk wordt gelegd op vertrouwen en voortdurende samenwerking met alle vakbonden. In de Europese Ondernemingsraad van Elia Group vindt een regelmatige uitwisseling plaats tussen vertegenwoordigers van Elia en 50Hertz.

Het sociaal overleg bij Elia Group verzekert informatie, dialoog en onderhandeling via de wettelijke overlegorganen zoals de ondernemingsraad, het comité voor preventie en bescherming op het werk en de vakbondsafvaardiging. Deze organen bestaan uit vertegenwoordigers van de werknemers en de werkgever. Elk orgaan heeft een adviserende rol over bepaalde onderwerpen, en een beslissende rol over bepaalde andere onderwerpen.

Naast deze wettelijke organen betrekken we onze sociale partners bij het sociaal overleg en de sociale dialoog via deelname in werkgroepen.

8 (Niet-)vrijgesteld verwijst naar het recht op uitbetaling van overuren. De bedienden zijn niet-vrijgesteld en hebben recht op uitbetaling, de directe leidinggevenden, senior managers en directieleden zijn vrijgesteld.

5. Veiligheid

GRI 103-2, GRI 403-1, GRI 403-2, GRI 403-3, 403-6, 403-8

5.1. Managementbenadering

Als beheerders van het hoogspanningsnet beheren Elia en 50Hertz infrastructuren waar ongelukken, defecte installaties of aanvallen van buitenaf mensen schade kunnen berokkenen. De bedrijven van Elia Group hebben een gezondheids- en veiligheidsbeleid ingevoerd en voeren regelmatig veiligheidsanalyses uit. Er wordt voortdurend in de verdere ontwikkeling van onze veiligheidscultuur geïnvesteerd.

Elia Group hanteert de strengste veiligheidsnormen voor haar eigen werknemers, haar aannemers en iedereen die in contact komt met haar infrastructuur. Er is een *Elia Group Safety Officer* aangesteld.

Elke werknemer wordt erop gewezen hoe zij of hij zich van gevaren bewust moet zijn en dat hij/zij deze onmiddellijk moet rapporteren en suggesties kan doen om veilige en gezonde werkomstandigheden te bevorderen.

De persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) van de medewerkers worden steeds up-to-date gehouden. Er worden nieuwe PBM's getest en de catalogus wordt aangepast aan de vereisten.

In het kader van ons engagement op het vlak van veiligheid streeft Elia Group naar nul ongevallen voor alle soorten arbeidsongevallen, en niet alleen voor de elektrische risico's.

Gezondheid en veiligheid op het werk en de preventie van verwondingen en ziekten zijn dan ook geïntegreerd in onze bedrijfsstrategie. Ze maken bovendien deel uit van het duurzaamheidsprogramma Act Now van Elia Group.

In het rapporteringsjaar hebben de ondernemingen van Elia Group zich aangesloten bij Vision Zero, het gezondheids- en veiligheidsinitiatief van de Europese unie om *benchmarking* en *peer learning* te stimuleren.

De vroegtijdige herkenning en preventie van beroepsziekten en de mogelijkheid om inzetbaar te blijven, maken ook integraal deel uit van veiligheid en gezondheid op het werk bij Elia Group. Om deze doelstellingen te bereiken, zorgt Elia Group voor een aangepaste gezondheidszorg, die gericht is op de individuele bescherming en de preventie van gezondheidsrisico's. Daarnaast organiseert Elia Group regelmatig interne medische consultaties, inentingen en informatiesessies over ergonomie op de werkplek voor alle werknemers. Werknemers met problemen in verband met individuele stress, conflicten of verslavingsproblemen kunnen in alle vertrouwen terecht bij een gekwalificeerde externe consultatiedienst. De werknemers kunnen ook deelnemen aan diverse openbare sportevenementen.

ELIA IN BELGIË

In België moet het veiligheidsprogramma Go For Zero (gestart in 2015) de veiligheidscultuur voor alle projecten verankeren binnen Elia en bij onze aannemers.

Voor Elia was het belangrijk om onze veiligheidscultuur - de manier waarop veiligheid bij Elia wordt ervaren - te meten om te weten waar we staan en wat we nog kunnen verbeteren. In november 2020 kreeg Elia het certificaat Safety Culture Ladder trede 3. Deze certificering werd toegekend na een audit van ons bedrijf die in september 2020 werd georganiseerd door de externe organisatie KIWA. De Safety Culture Ladder meet het maturiteitsniveau van de veiligheidscultuur in een bedrijf. De oefening heeft aangetoond dat wij onze instrumenten voor veiligheidsbeheer moeten blijven versterken, in lijn met het programma *Go for Zero*.

De audit zal worden gebruikt om onze prioriteiten te bepalen en ons algemeen preventieplan voor 2020-2025 op te stellen.

Elia heeft ook een twee jaar durend partnerschap gesloten met VIAS, het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid, om de veiligheid op de weg te promoten bij haar medewerkers en hen bewust te maken van de risico's, maar ook van de goede praktijken als weggebruikers (automobilisten, fietsers en voetgangers) tijdens professionele en privé-verplaatsingen.

Naast de sectorspecifieke risico's pakken we ook de risico's aan die samenhangen met het welzijn van onze medewerkers. Daarvoor hebben we het programma *Care4Energy* ontwikkeld dat hun welzijn waarborgt door zich te richten op de mentale, fysieke, emotionele en persoonlijke ontwikkeling.

In de nieuwe en moeilijke context van de COVID-19 pandemie (en de daaropvolgende lockdowns) heeft Elia haar medewerkers regelmatig uitgenodigd om de zogenaamde *Pulse Checks* in te vullen. Dankzij de resultaten van deze enquêtes werd duidelijk hoe zij deze periode ervaren en kon bepaald worden wat er kan gedaan worden om hen beter te ondersteunen. Er werden ook regelmatig online ontspanningssessies georganiseerd.

50HERTZ IN DUITSLAND

Bij 50Hertz is de bescherming van leven en gezondheid een topprioriteit. Dit wordt ondersteund door het gezondheids- en veiligheidsbeleid, dat bindend is voor alle werknemers. Het beheersysteem voor gezondheid en veiligheid op het werk overeenkomstig DIN ISO 45001:2018 werd in een controleaudit in het rapporteringsjaar bevestigd. In het kader van een jaarlijks intern auditplan zijn tien audits uitgevoerd met het oog op de voortdurende ontwikkeling van het beheersysteem.

Om de medewerkers en leveranciers van 50Hertz nog meer bewust te maken van de gezondheids- en veiligheidskwesties op het werk, werden extra elementen toegevoegd aan de veiligheidscampagne "gib8". In 2020 zijn twee speciale briefingpakketten - bestaande uit audiovisueel materiaal en boekjes - gecreëerd ter ondersteuning van de briefing van interne en externe werknemers in speciale onshore en offshore werkomgevingen.

Eenmaal per jaar wordt ook een veiligheidswedstrijd gehouden om het personeel nog meer te sensibiliseren en motiveren. Hierbij wordt rekening gehouden met de ongevallencijfers van de afzonderlijke locaties van vorig jaar. De kennis over de veiligheid op het werk wordt getest en nadien verankerd in een praktische test die van jaar tot jaar verschilt.

5.2. H&S Opleiding

GRI 403-5

Elia Group voorziet voortdurend in opleidingen voor haar medewerkers. Er is een verplicht trainingstraject voor alle medewerkers op het terrein dat regelmatig wordt geactualiseerd. Alle werknemers worden regelmatig geïnformeerd over de specifieke gevaren van hun werkplek en over de maatregelen om deze te vermijden.

Elia Group stelt ook opleidingsmateriaal, bijscholingen en tests ter beschikking van haar aannemers.

ELIA IN BELGIË

Naast de opfrissingscursussen voor onze operationele teams zorgen we er ook voor dat ze voortdurend op de hoogte zijn van de evolutie van de procedures en werkmethodes en dat ze kunnen leren van onze feedback over de opgedane ervaringen.

De zogenaamde *Safety Flashes* worden ad hoc verzonden naar onze werknemers en aannemers wanneer Elia specifieke risico's identificeert die verband houden met het gebruik van specifieke werktuigen. Ze worden ook gebruikt om regelmatig te herinneren aan onze goede praktijken.

Gezien de aard van onze activiteiten kon het opleidingstraject niet worden gewijzigd, zelfs niet tijdens de COVID-19-pandemie. Een reeks opleidingssessies werd dus omgezet in webinars of op het terrein voortgezet met alle passende beschermingsmaatregelen.

50HERTZ IN DUITSLAND

De onderwerpen van de opleidingen voor de operationele medewerkers in de regionale centra zijn verdeeld over zes tijdstippen per jaar. Het personeel van de administratieve diensten krijgt ten minste eenmaal per jaar een opleiding.

Voor werkzaamheden waarbij het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) tegen vallen vanop hoogte vereist is, volgen de betrokken werknemers jaarlijks praktijkoefeningen over het gebruik van dit soort PBM's en over het reddingsacties op hoogtes en in dieptes. De inhoud van de jaarlijkse opleiding op hoogspanningsmasten en transformators wordt bepaald op basis van het reddingsconcept van 50Hertz, waarbij een homogeen kennisniveau van de medewerkers wordt bevorderd, evenals een uitwisseling van kennis tussen de verschillende sites.

In het rapporteringsjaar werd een speciale veiligheidstraining georganiseerd voor de redding van mensen in nood op zee. Zowel de reddingsketen als de persoonlijke beschermingsmiddelen bleken doeltreffend te zijn.

5.3. Inspecties

GRI 403-2

Gezondheid en veiligheid op het werk beperkt zich uiteraard niet alleen tot onze eigen werknemers.

De strenge normen van Elia Group gelden ook voor bedrijven die in onderaanneming actief zijn op de bouwplaatsen van Elia Group. Tijdens het aanbestedingsproces en daarna wordt alles in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de leveranciers voldoen aan de strenge veiligheidsvoorschriften van Elia Group.

Zowel het Safetyteam als het management voeren regelmatig inspecties uit.

ELIA IN BELGIË

In het kader van het certificeringstraject van de *Safety Culture Ladder* (zie eerder) hebben externe auditors enkele van onze administratieve vestigingen bezocht, zes bezoeken op het terrein gebracht en 25 interviews met het management en 49 met werknemers en aannemers georganiseerd.

Deze audit zal worden gebruikt om onze prioriteiten te bepalen en ons algemeen preventieplan voor 2020-2025 op te stellen.

De operationele verantwoordelijken en het veiligheidsteam gaan regelmatig ter plaatse om te observeren hoe de activiteiten worden georganiseerd en uitgevoerd, zowel door onze eigen teams als die van onze aannemers.

Bezoeken aan werkplekken in verband met de veiligheid en het veiligheidsgedrag van de werknemers vormen een essentieel onderdeel van het dynamische risicobeheersysteem. Luisteren naar en het observeren van leidinggevenden maakt aanpassingen van methodes of apparatuur mogelijk, coaching van leidinggevenden draagt bij tot een betere aanpassing van het personeel aan de methoden en gedragingen binnen het bedrijf.

Wij hebben ons systeem van veiligheidsbezoeken aangepast om deze aanpak beter in de praktijk te brengen. We willen zo de specifieke gedragingen stimuleren die kenmerkend zijn voor een proactieve veiligheidscultuur in het hele bedrijf: transparantie en de bereidheid om te leren.

In het rapporteringsjaar werden 1.142 bouwplaatsinspecties uitgevoerd.

50HERTZ IN DUITSLAND

Tijdens het aanbestedingsproces en via werfopvolging met IT-ondersteuning door speciaal daartoe opgeleide 50Hertz-medewerkers garanderen we dat ook onze leveranciers voldoen aan onze strenge veiligheidsnormen. In het rapporteringsjaar werden 933 bouwplaatsinspecties uitgevoerd (1.260 in 2019). Incidenten met betrekking tot de veiligheid op het werk en de milieubescherming die zich voordeden bij aannemers van 50Hertz werden samen met de betrokken aannemers geanalyseerd volgens een welbepaald proces. Onder het toezicht van een centrale evaluatiecommissie werden maatregelen afgeleid, uitgevoerd en gedocumenteerd om soortgelijke incidenten te voorkomen. In het kader van dit proces werden in het rapporteringsjaar in totaal 32 milieu-incidenten, ongevallen, schierongevallen en veiligheidsrelevante incidenten samen met de aannemers geëvalueerd.

5.4. Ongevallen

GRI 403-9

ELIA IN BELGIË

VERRICHT WERK (MILJOEN UREN)

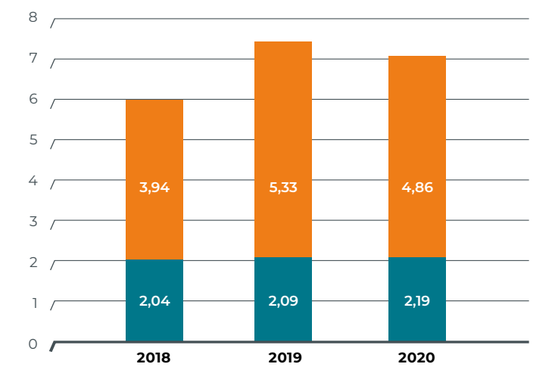

We gaan voor nul ongevallen, niet alleen voor onze eigen medewerkers, maar ook voor onze aannemers, de distributienetbeheerders en iedereen die zich in de buurt van onze installaties bevindt.

De kritieke indicatoren wijzen op een zeer goede prestatie in 2020. De COVID-19-pandemie heeft onze activiteiten om de betrouwbaarheid van het net te garanderen niet vertraagd. Het hele onderhouds- en investeringsprogramma is uitgevoerd zoals gepland met een opmerkelijk laag aantal ongevallen.

Veiligheid is altijd de eerste prioriteit van Elia. Daarom geven we de cijfers weer voor zowel onze eigen medewerkers als voor de aannemers.

ONGEVALLENCIJFERS

			2018	2019	2020
Werknemers	#gewonde werknemers met minstens 1 dag arbeidsongeschiktheid	Mannen	4	4	1
		Vrouwen	2	0	0
	#werkgerelateerde fatale ongevallen	Mannen	0	0	0
		Vrouwen	0	0	0
	Ongevallenpercentage (1)		2,9	1,9	0,5
	TRI-percentage (*Total Recordable Injuries*) (2)		7,3	5,7	5
	Ernst van het ongeval (3)		0,11	0,05	0
	Fatale ongevallen	Aantal	0	0	0
Aannemers	#ongevallen (met of zonder gemiste arbeidstijd)	Totaal	44	41	27
	Ongevallenpercentage (1)		5,6	3,4	3,9
	TRI-percentage (*Total Recordable Injuries*) (2)		11,1	7,7	5,5
	Fatale ongevallen	Aantal	1	0	0

(1) Aantal arbeidsongevallen met verloren tijd (>1 dag) x 1.000.000/aantal gepresteerde uren

(2) Aantal arbeidsongevallen x 1.000.000/aantal gepresteerde uren

(3) Aantal verloren dagen door arbeidsongevallen in kalenderdagen x 1.000/aantal gepresteerde uren

50HERTZ IN DUITSLAND

ONGEVALLENCIJFERS

	31 DEC 2018	31 DEC 2019	31 DEC 2020
Arbeidsongevallen bij 50Hertz (met minstens twee dagen van afwezigheid)	3	0	6
Frequentiepercentage(4)	2,0	0,6	3,9
Ernstgraad(5)	0,02	0,00	0,03
Aantal ongevallen in gecontracteerde bedrijven	11	18	12

(4) Aantal arbeidsongevallen met afwezigheid als gevolg (≥ 1 dag) x 1.000.000.000/ Aantal daadwerkelijk

(5) Aantal verloren dagen door arbeidsongevallen in kalenderdagen x 1.000/ Aantal werkelijk gewerkte uren.

6. Leveranciers en mensenrechten

6.1. Managementbenadering

SDG 12, GRI 102-9, GRI 103-2, GRI 204-1, GRI 308-1, GRI 308-2, GRI 414-1

Elia Group is verplicht de Europese aanbestedingsregels te respecteren. De toepassing van deze regels en andere interne richtlijnen garandeert dat elke leverancier op een niet-discriminerende en transparante manier wordt behandeld, en dat met de meegedeelde informatie vertrouwelijk wordt omgegaan. De selectieprocessen voor leveranciers en de gunning van de verschillende contracten steunen op de evaluatie van diverse criteria. Er worden bovendien diverse aspecten met betrekking tot duurzaamheid geïntegreerd in het aanbestedingscontract en in de algemene aankoopvoorwaarden, die worden onderteken door de leveranciers.

Elia Group integreert haar strenge ethische principes in het aankoopproces en wil met haar aankopen een positieve impact hebben op haar ruimere omgeving. De groep wil ook risico's vermijden die voortvloeien uit de niet-naleving van bepaalde regels en normen in de toeleveringsketen. De positie Head of Group Procurement werd ingevoerd om dit proces te versterken.

In 2018 heeft Elia een Gedragscode voor leveranciers opgesteld, met daarin internationaal aanvaarde principes aangaande ethisch gedrag, gezondheid en veiligheid, het milieu en sociale aspecten. Deze code is nu van toepassing op heel Elia Group en maakt systematisch deel uit van de documenten voor Europese aankoopprocedures.

Om de vooropgestelde principes in te zetten als een hefboom voor de positieve impact van onze toeleveringsketen, hebben we gekozen voor een benadering die steunt op risicoanalyse. Voor alle aankoopcategorieën worden de gebruikelijke risico's en de duurzaamheidsrisico's van de toeleveringsketen geanalyseerd. Er wordt ook een matrix opgesteld om de prioriteiten te bepalen voor het engagement van de leveranciers. Om het beheer van de middelen en de impact te rationaliseren, hebben we beslist om ons te focussen op de meest relevante leveranciers qua impact.

Bij Elia zijn we gestart met de uitrol van een in-house duurzaamheidsvragenlijst voor zelfevaluatie door leveranciers met een hoog risico en enkele manueel geselecteerde leveranciers met een middelhoog risico. Zo hopen we te leren in hoeverre ze geëngageerd zijn op het vlak van ethisch gedrag, sociale aspecten, gezondheid en veiligheid en milieu.

Europese TNB's willen een groenere economie

In een gezamenlijke verklaring, *The Greener Choice*, kondigden hoogspanningsnetbeheerders uit Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, Spanje en Zwitserland aan dat ze zo snel mogelijk een nog groenere economie mee willen stimuleren door hun aankopen "groener" en dus duurzamer te maken - een referentie naar de Europese Green Deal.

6.2. Leveranciers en uitgaven in de eurozone

GRI 204-1

ELIA IN BELGIË

Aankopen buiten de landen van de eurozone zijn heel beperkt (minder dan 5 %) en de grote meerderheid hiervan betreft IT en consultancy. De gunningscriteria houden ook rekening met de milieueffecten. Elia beantwoordt aan de strenge Europese en Belgische normen op het gebied van milieu, maatschappelijk verantwoord ondernemen en personeelswelzijn.

De veiligheidsaspecten worden bovendien afzonderlijk geëvalueerd, omdat Elia het erg belangrijk vindt om samen te werken met leveranciers die dezelfde waarden delen met betrekking tot het belang van veiligheid.

	2018	2019	2020
# Leveranciers eurozone	2.305	2.271	2.236
# Leveranciers niet-eurozone	116	109	101
# Landen buiten de eurozone voor Elia-leveranciers	19	16	17

ELIA IN BELGIË

VERDELING VAN DE JAARLIJKSE UITGAVEN – LEVERANCIERS EUROZONE VERSUS NIET-EUROZONE

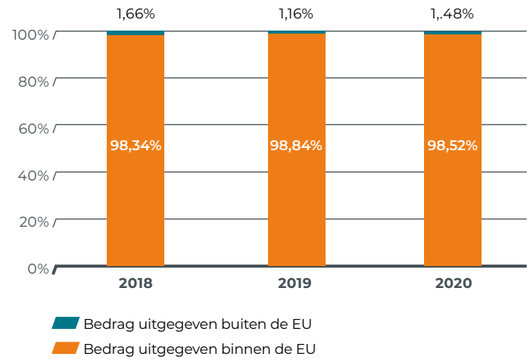

50HERTZ IN DUITSLAND

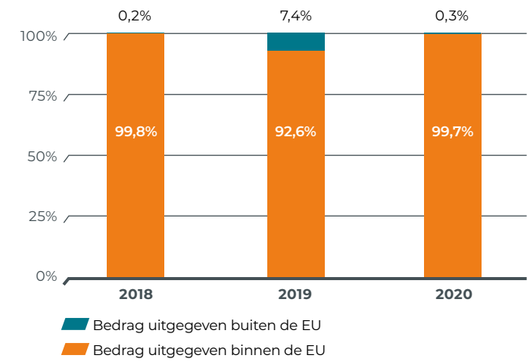

6.3. Mensenrechten

GRI 414-1

Elia Group erkent haar verantwoordelijkheid om de mensenrechten na te leven en respecteert vanzelfsprekend de rechten op privacy, persoonlijke veiligheid, vrijheid van meningsuiting en eigendomsrechten van haar werknemers, de omwonenden en klanten. Elia Group neemt ook haar verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de sociale normen in de toeleveringsketen. Daarom zijn Elia en 50Hertz niet alleen lid van het *UN Global Compac*t, maar leven ze ook de fundamentele arbeidsnormen na van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).

Om ervoor te zorgen dat ook zakenpartners de internationale regels met betrekking tot mensenrechten naleven – zoals het verbod op dwang- en kinderarbeid – zijn duurzaamheid en ethiek essentiële factoren bij het beoordelen van toeleveranciers en dienstverleners. Leveranciers van Elia Group onderschrijven een gemeenschappelijke, bindende gedragscode in het kader van hun samenwerking. Dit is een integraal deel van alle toeleveringscontracten van Elia en 50Hertz. Bovendien verhogen beiden het bewustzijn van duurzame bedrijfsvoering via regelmatige vergaderingen, om aldus het belang van het naleven van ethische principes en richtlijnen van duurzame ontwikkeling te communiceren. Alle bestellingen worden centraal geplaatst in België of Duitsland. In dit verband worden alle bedrijfslocaties van Elia en 50Hertz gecontroleerd op de *due diligence* voor het naleven van de mensenrechten en anticorruptie.

50HERTZ IN DUITSLAND

Op basis van de due diligence voor het naleven van de mensenrechten, die verankerd is in het Duitse Nationale Actieplan (NAP), voerde 50Hertz een analyse uit van haar directe en indirecte toeleveringsketens. Op die manier konden vier risico's op het vlak van mensenrechten als prioritair worden beoordeeld:
- Gezondheid en veiligheid op het werk
- Milieuzorg en gezondheid
- Arbeidsvoorwaarden en werkomstandigheden
- Vrijheid van vereniging en vergadering en meningsuiting.

50Hertz onderzoekt de geïdentificeerde risico's in een diepgaande analyse van de waardeketen voor onderzeese kabels. Onderzeese kabels worden gebruikt bij offshore activiteiten en zijn geschikt voor analyse omwille van hun complexe toeleveringsketen en hoog investeringsvolume. De analyse omvat interviews met de directe leveranciers van 50Hertz om het risicopotentieel van eerdere stappen in de waardeketen te bepalen en te traceren en om geschikte maatregelen af te leiden.

De achtereenvolgende uitbreiding van het beheer van de toeleveringsketen met thema's rond duurzaamheid zal in de komende jaren worden voortgezet. De resultaten hiervan zullen op groepsniveau worden gedeeld.

TOELEVERINGSKETEN VOOR ONDERZEESE KABELS

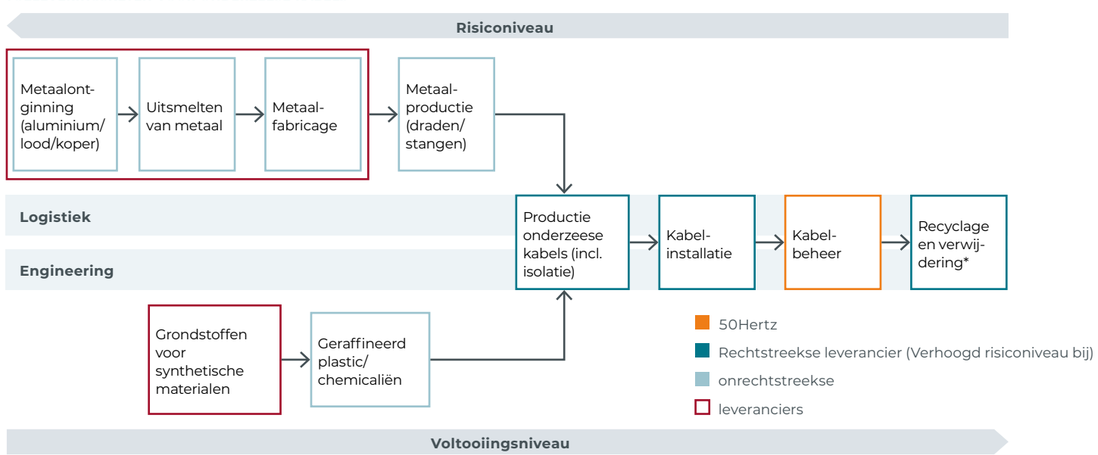

* Momenteel lagere prioriteit wegens niet van toepassing (einde levenscyclus product nog niet gekend)

7. Stakeholdersengagement

7.1. Managementbenadering

GRI 102-40, GRI 102-42, GRI 102-43, GRI 103-2

Door stakeholders van bij het begin te betrekken, kunnen ze de noodzaak van het transmissienet ten voordele van de samenleving beter begrijpen en kunnen wij de hiermee verbonden processen optimaliseren. Elia Group heeft regelmatig contact met verschillende stakeholdersgroepen en wisselt informatie met hen uit.

De stakeholderomgeving van Elia Group wordt voortdurend geanalyseerd en gedefinieerd. Naargelang de specifieke strategische thema's hebben Elia en 50Hertz contacten met overheidsinstanties en openbare besturen, politieke partijen, lokale burgers, de civiele samenleving (verenigingen die opkomen voor ecologische, economische en landbouw- of andere belangen) en klanten die rechtstreeks op hun netten aangesloten zijn.

GRI 102-42, GRI 413-1

ELIA IN BELGIË

Er werd binnen Elia een *Corporate Reputation Committee* opgericht, dat wordt voorgezeten door de Chief External Relations Officer. Het comité moet voor bepaalde thema's de verschillende contacten met stakeholders opvolgen die georganiseerd worden door de relevante afdelingen binnen Elia.

Elia organiseert heel wat initiatieven voor haar stakeholders. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de methode en de frequentie van onze inzet voor elke stakeholdergroep en het verband met de kernthema's.

Stakeholdergroep	Manier van samenwerking	Frequentie	Hoofdonderwerpen / verwachtingen
Werknemers	– Performance management – Intranet – Donaties	– Regelmatig	– Werknemers – Persoonlijke ontwikkeling – Werknemers - welzijn – Maatschappelijke betrokkenheid
Klanten	– Klanttevredenheidsonderzoek – Users' Group /Werkgroepen – Elia extranet – Jaarlijks	– 4 tot 6 keer per jaar	– Transmissiediensten – Milieu – Eerlijke bedrijfsvoering
Samenleving	– Sociale evenementen – Engagement via eigen medewerkers	– Regelmatig	– Maatschappelijke betrokkenheid
Aandeelhouders	– Aandeelhoudersvergadering	– Regelmatig	– Algemene prestaties van de onderneming incl. bijdrage aan de samenleving
Regulatoren	– Rapporten – Communicatie	– Regelmatig	– Eerlijke bedrijfsvoering

Met betrekking tot publieksparticipatie ontwikkelde Elia een breed gamma communicatiemiddelen (meer details in het volgende hoofdstuk).

50HERTZ IN DUITSLAND

Interne, projectgerelateerde richtlijnen regelen de tijdlijnen en de wisselwerking van projectplanning, vergunningen, publieksparticipatie en stakeholdermanagement. Dit gaat eveneens gepaard met een uitgebreid leerproces op basis van ervaringen uit het verleden. Op die manier kan 50Hertz de gestandaardiseerde toolbox voor publieksparticipatie verder blijven ontwikkelen. Daarnaast neemt 50Hertz deel aan het debat over de kwaliteit van publieksparticipatie, bijvoorbeeld als deel van de *Allianz Vielfältige Demokratie* (Alliantie voor diverse democratie) van de Bertelsmann Stiftung en als stichtend lid van Renewable Grid Initiative e.V. (RGI) en de denktank voor dialoog en participatie *DialogGesellschaft* e.V.

	FINANCIËLE			MILIEU/SAMENLEVING									MARKT				
DIALOOG INTERN	Aandeelhouder	Investeerder	Ratingbureaus	Duits federaal netwerkagentschap	Politieke beleidsmakers	NGO's	Burgerinitiatieven	Vakbonden	Publiek	Media	Werknemers	Burgerinitiatieven	Leveranciers	Energie-opwekkers	Distributienetbeheerders	Grote verbruikers	Transmissienetbeheerders
Verslagen	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓					
Persconferenties		✓								✓							
Telefoonconferenties		✓	✓														
Medezeggenschap								✓			✓						
Infosessies		✓									✓		✓				
Conventies/Conferenties														✓	✓	✓	✓
Wetenschappelijke adviesraad												✓					
Samenwerkingen met universiteiten												✓					
Onderzoek												✓					
Netwerk meetings voor bezoekers					✓												
Bezoekers					✓							✓			✓		✓
Culturele evenementen									✓		✓						
Educatieve activiteiten voor kinderen en tieners									✓								
Mediarelaties									✓	✓	✓						
Ondersteunende activiteiten					✓		✓		✓								
Publicaties							✓		✓		✓						
EXTERN																	
Gastlezingen								✓				✓					
Committees					✓			✓									
Netwerkmeetings						✓		✓							✓		✓

7.2. Community Relations en publieke acceptatie

GRI 102-21, GRI 102-29, GRI 102-43, GRI 102-44, G4 EUS Stakeholder Participation

Elia Group is ervan overtuigd dat vroegtijdige betrokkenheid van alle stakeholders van cruciaal belang is voor het succes van de energietransitie en de enorme projecten die vereist zijn om een duurzame netuitbreiding te realiseren. Onze aanpak bestaat erin alle partijen te contacteren en te informeren, en zo hun gezichtspunt te vernemen. Zo kunnen we de uitwisseling en dialoog verbeteren en voor vertrouwen zorgen.

Een transparante en consequente benadering om in de mate van het mogelijke aan maatschappelijke vereisten te voldoen en tegemoet te komen aan de verwachtingen van de samenleving zal de aanvaarding van onze projecten aanzienlijk verbeteren. Bovendien moet deze benadering vanaf de start van een project duidelijk aan de verschillende stakeholders worden gecommuniceerd, zodat heel wat bezorgdheden en onzekerheden snel kunnen worden weggenomen. Om dit te bereiken heeft het departement Community Relations een geïntegreerde methodologie voor communicatie en publieke acceptatie ontwikkeld, waarbij stakeholdersparticipatie en communicatieacties systematisch worden geïntegreerd in de ontwikkeling van het net. Zo kunnen we niet alleen het risico op hogere kosten en vertragingen beheren, maar kunnen we ook het beste project uitwerken in het belang van de maatschappij.

De dialoog met de relevante stakeholders begint in een heel vroeg stadium van de projectplanning. In de conceptfase van onze projecten werken we vooral samen met de civiele samenleving, lokale gemeenten en academici. Er is ook een publieke consultatie over het netontwikkelingsplan. In een latere fase, wanneer de projecten concreter zijn, wordt er een intensieve dialoog opgezet met de burgers.

Gezien de COVID-19-pandemie hebben we ook onze manier om burgers en de autoriteiten te informeren aangepast door meer digitale communicatietools te gebruiken. We hebben verschillende informatie- en raadplegingsformats opgezet, van digitale formats tot een-op-een-raadplegingen. Deze aanpak maakte het voor ons mogelijk om contact te houden met de stakeholders met naleving van de beperkingen en regels in voege tijdens deze moeilijke periode.

ELIA IN BELGIË

Voor de twee meest belangrijke projecten in Wallonië en Vlaanderen startte Elia ook een proces van vroege participatie op met de civiele samenleving en enkele regionale deskundigen. Het doel was om het best mogelijke project te definiëren (als antwoord op milieu-, economische en landbouwbelangen) en hun aanbevelingen te vragen, gestoeld op hun verschillende expertises. Deze processen lopen nog en omvatten nu meer representatieve partijen en organisaties. Er werden specifieke rapporten over technologische opties voor het project afgeleverd. Voor het Vlaamse project werd er participatieaanpak opgezet met een projectfacilitator, een groep onafhankelijke deskundigen, vertegenwoordigers van burgers, gemeenten en de civiele samenleving om alle vragen en door de lokale gemeenschappen voorgestelde scenario's te beantwoorden.

Elia voert een transparant communicatie- en samenwerkingsbeleid doorheen het hele ontwikkelingsproces. Naast de wettelijk verplichte voorafgaande informatievergaderingen voor het publiek (VIV) in het kader van de planning van infrastructuurprojecten, organiseren we een reeks "infomarkten" voor omwonenden. In 2020 werden er 8 informatiesessies georganiseerd in verband met het officiële vergunningsproces om meer dan 11.000 mensen te informeren. Deze informatiemomenten werden ondersteund met verschillende communicatietools: uitnodigingsbrieven, informatiepakketten voor burgers, brochures, flyers en oprolbare spandoeken , persconferenties en persmededelingen, digitale nieuwsbrieven, Facebookposts, didactische video's; telefoonlijnen met of zonder afspraak en mailboxes.

In 2020 werkte Elia samen met de Universiteit van Luik en het ILVO[9] en de Belgische beroepsorganisaties van landbouwers aan een literatuurstudie om de impact van hoogspanningsinfrastructuur op de landbouw beter te begrijpen.

Bovendien hebben we een publiek referentiekader uitgewerkt om de impact van nieuwe infrastructuurprojecten te beperken.

ONZE AANPAK

VERMIJDEN

- Vermijd beschermde zones
- Vermijd woongebieden
- Verbetering of hergebruik van bestaande infrastructuur

BEPERKEN/HERSTELLEN

- Visuele integratie van bovengrondse leidingen en onderstations met vegetatie
- Masttypes
- Bestaande infrastructuur groeperen
- Herbebossing
- Architecturale integratie van de onderstations
- Vogelbakkens, nestkasten

VERGOEDEN

- Gemeenschapsprojecten
- Financiële compensatie voor eigenaars
- Financiële vergoeding voor landbouwers

9 Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz past de Duitse richtlijn VDI 7000 voor vroegtijdige participatie van het publiek bij industriële en infrastructuurprojecten toe. Zo kan samen met de regio een roadmap voor participatie worden uitgewerkt en geïmplementeerd op basis van de richtlijnen voor goede vroege publieksparticipatie en de projectspecificaties van het project in kwestie. Dit wordt gedaan omdat de informatie- en participatienoden van burgers verschillen in de regio's waar bestaande capaciteiten worden versterkt of nieuwe hoogspanningsstations en -lijnen worden gebouwd. 50Hertz wil zich oriënteren op deze specifieke noden en een lokale dialoog voeren. Dit is de enige manier om de planning verder te verbeteren, de algemene kennis te integreren en iedereen te betrekken die een impact ondervindt van het project.

Dialogen met stakeholders vinden plaats volgens duidelijk gedefinieerde specificaties, in specifieke formats en via een gestandaardiseerde toolbox.

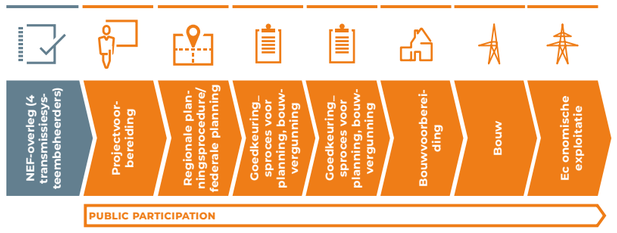

	NEF-overleg (4 transmissiesystemeenbeheerders)	Projectvoorbereiding	Regionale planningsprocedure/ federale planning	Goedkeuring_ sproces voor planning, bouwvergunning	Goedkeuring_ sproces voor planning, bouwvergunning	Bouwvoorbereiding	Bouw	Ec onomische exploitatie
DOELGROEPEN								
Beleid en bestuur	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓
Burgerinitiatieven	✓			✓	✓			
Omwonenden		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Organen voor het algemeen belang	✓		✓		✓		✓	
Ngo's	✓		✓	✓				✓
PARTICIPATIE								
World Café								
Groepsconferenties			✓		✓			
Planningspanels		✓		✓				
DialogMobil		✓	✓	✓	✓	✓		
Een-op-eengesprekken	✓	✓		✓				
Adviesraad		✓	✓	✓	✓	✓	✓	
DIALOOG								
Werkgroepen (over alle federale deelstaten)		✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Informatiemarkt*	✓*	✓	✓		✓			
Persgesprekken			✓		✓			
Hotline		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Lanceringen								✓
Regionale evenementen		✓	✓	✓	✓			
Projectpresentatie	✓	✓	✓	✓	✓			
INFORMATIE								
Public relations	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Nieuwsbrief			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Drukwerk		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Website	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

7.3. Stakeholderdialogen

GRI 102-21, GRI 102-44

Communicatie-evenementen

Ondanks de bijzondere omstandigheden in 2020, werd de dialoog tussen 50Hertz en de stakeholders van de onderneming voortgezet. Communicatieopties werden uitgebreid met virtuele en hybride evenementen, en er werden hygiënerichtlijnen opgesteld voor de verschillende gelegenheden.

De *Elia Group Stakeholders' Day* werd voor het eerst als hybride evenement georganiseerd, met gelijktijdige evenementen in Berlijn en Brussel. Het programma omvatte panelgesprekken en presentaties. Rond de 300 gasten uit Duitsland en België namen virtueel deel.

ELIA IN BELGIË

Het belangrijkste evenement werd op maandag 9 november gehouden: transmissienetbeheerders Elia en Amprion huldigden ALEGrO in, de eerste elektrische interconnector tussen België en Duitsland. Het evenement, dat ook kon worden gevolgd via livestream, vond plaats in het stadhuis van de stad Aken en werd ofwel persoonlijk, ofwel digitaal bijgewoond door de Duitse bondskanselier Angela Merkel, de Belgische eerste minister Alexander De Croo, de minister-president van Noordrijn-Westfalen Armin Laschet en de Belgische Minister van Energie Tinne Van der Straeten.

Naast dit hoofdevenement werden er tijdens dit bijzondere jaar negen ander evenementen georganiseerd: het stakeholderevenement, persconferenties en deelnames aan beurzen. Sommigen vonden fysiek plaats, anderen in hybride vorm.

50HERTZ IN DUITSLAND

Op een persbriefing op 1 juli 2020 gaven de CEO van 50Hertz, Stefan Kapferer, en de CEO van Elia Group, Chris Peeters, informatie over de nieuwe bedrijfsstrategie van de groep: 'Van 60 naar 100 tegen 2032 - voor een economie met toekomst'. Journalisten uit Berlijn woonden de persbriefing op het hoofdkantoor van 50Hertz bij en maakten van de gelegenheid gebruik om een rechtstreekse uitwisseling aan te gaan. De persbriefing was het eerste evenement ter plaatse sinds het begin van de coronapandemie en werd met succes georganiseerd met toepassing van een breed pakket maatregelen. In een videoboodschap in open lucht sprak Stefan Kapferer nadien de aanwezigen rechtstreeks toe en verschafte hij informatie over de specifieke doelstellingen van de strategie.

In oktober organiseerden 50Hertz en de Deense transmissienetbeheerder Energinet samen de inhuldiging van de eerste hybride interconnector ter wereld. Deze interconnector, de *Combined Grid Solution* (CGS), verbindt twee platformen in de Baltische Zee met elkaar en met de bestaande landverbindingen van de offshore windparken. Dit betekent dat de CGS offshore windenergie naar Denemarken of naar Duitsland kan vervoeren en ook kan worden gebruikt om elektriciteit over de grenzen heen te verhandelen. Dankzij consistent toegepaste hygiëne- en afstandsregels konden een veertigtal genodigden ter plaatse zijn. Meer dan 1000 gasten namen digitaal deel aan het evenement via livestream. Ze konden er onder andere de speeches volgen van de Duitse federale minister van Economie en Technologie, Peter Altmaier, de Deense minister voor Klimaat, Energie en Nutsbedrijven, Dan Jørgensen en EU-commissaris voor Energie, Kadri Simson. Zij namen ofwel ter plaatse ofwel digitaal deel aan de inhuldiging.

In totaal werden er in het rapporteringsjaar 19 evenementen georganiseerd door het departement Communication & Public Affairs.

Klantentevredenheidsonderzoek

De ondernemingen van Elia Group meten regelmatig de klantentevredenheid van hun belangrijkste stakeholders (distributienetbeheerders, netgebruikers, producenten, toegangsverantwoordelijken, Users' Group, enz.).

Deze tevredenheidsonderzoeken moeten in de eerste plaats een overzicht bieden van de KPI's met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening en de evolutie van deze parameters doorheen de tijd.

In 2020 namen zowel Elia als 50Hertz klantenenquêtes af.

ELIA IN BELGIË

250 stakeholders namen deel aan het tweejaarlijkse onderzoek. De gemeten KPI's waren de *Elia Satisfaction Index* (een algemene beoordeling van de producten en diensten van Elia), de *Customer Effort Score* (het gemak van zakendoen met Elia) en de klantentevredenheid rond onder meer het accountbeheer en het imago. De sterke en zwakke punten in de enquête geven aan hoe we onze klantenrelaties kunnen optimaliseren in de toekomst.

Elia scoorde 69 % op de Satisfaction Index, wat betekent dat de kwaliteit van onze producten en diensten hoog wordt ingeschat. De meerderheid van de stakeholders ervaart de samenwerking met Elia nog altijd als 'vlot'.

50HERTZ IN DUITSLAND

In 2020 werd er een derde klantenenquête afgenomen, maar deze keer voor het eerst transversaal binnen Customer Management / Grid Settlement. In totaal werden 1.054 klanten gecontacteerd op basis van een online evaluatie, waaronder ook beheerders van balancinggroepen (BRP), net- en meetpuntbeheerders en aangesloten klanten. Het doel van de enquête was om de kwaliteit van de diensten en de communicatie duurzaam te verbeteren. 92 procent van de respondenten zijn zeer of eerder tevreden met de communicatie van 50Hertz.

De Users' Group van Elia

ELIA IN BELGIË

Elia organiseert regelmatig vergaderingen en werkgroepen voor de Users' Group.

De Users' Group biedt een platform waarmee Elia de dialoog met haar belangrijkste klanten en partners levendig kan houden. Er worden jaarlijks ongeveer vier plenaire vergaderingen van de Users' Group georganiseerd, om marktdeelnemers en stakeholders op de hoogte te houden van belangrijke strategische thema's met betrekking tot onze onderneming en die met hen te bespreken.

Plenaire vergaderingen Users' Group	Sessie
18.02.2020	- Storm Ciara: terugkoppeling van ervaringen van de offshore integratie - Dagelijkse aankoop van mFRR
20.04.2020	Impact van COVID-19
17.06.2020	Elia's E-mobility study
08.09.2020	- Klantentevredenheidsonderzoek van Elia: resultaten van - ALEGrO
01.12.2020	- E-mobiliteitsstudie van Elia - Consumer centricity: De visie van Elia

Ter ondersteuning van die plenaire vergaderingen zijn er ook drie werkgroepen. De werkgroepen komen gewoonlijk vier keer per jaar samen (of vaker indien nodig).

Werkgroepen	System Operation & European Market Design	behandelt thema's in verband met het beheer van het hoogspanningsnet en de berekening van de capaciteit, evenals initiatieven en ontwikkelingen met betrekking tot de Europese integratie van de elektriciteitsmarkten.
	Belgian Grid	behandelt onderwerpen in verband met het Elia-net en de gerelateerde mechanismen, producten en diensten die van belang zijn voor de klanten van Elia.
	Balancing	houdt zich voornamelijk bezig met operationele, technische en marktgerelateerde vraagstukken en wil Elia voorbereiden op de uitdagingen waarmee de balancingmarkt van Elia in de komende jaren geconfronteerd zal worden.

Onder de werkgroep Balancing zijn er twee taskforces. De taskforces worden ad hoc samengesteld om indien nodig specifieke thema's te behandelen. Momenteel zijn er twee taskforces actief:

Task Forces	Implementation of Strategic Reserves	informeert de marktspelers en stakeholders en wisselt informatie uit over alle relevante onderwerpen in verband met de implementatie van de strategische reserves.
	iCAROS	bespreekt onderwerpen in verband met de toekomstige coördinatieprocedures met de relevante stakeholders.

Contact Centers

ELIA IN BELGIË

De twee Contact Centers van Elia ontvangen en behandelen verzoeken om informatie uit uiteenlopende bronnen, o.a. van omwonenden, overheden, aannemers, ingenieursbureaus, nutsbedrijven of projectontwikkelaars, om er maar enkele te noemen.

Omwille van de specifieke risico's die met werken in de nabijheid van hoogspanningsinstallaties gepaard gaan, is iedereen die werken wil uitvoeren in de nabijheid van hoogspanningslijnen, hoogspanningsmasten, ondergrondse kabels of hoogspanningsstations verplicht de geplande werkzaamheden aan Elia te melden. Wij kunnen de persoon in kwestie dan voorzien van de relevante plannen waarop de ligging van de hoogspanningsstructuren is aangeduid en geven instructies mee over de veiligheidsmaatregelen die tijdens de werkzaamheden in acht moeten worden genomen.

Er zijn wettelijke termijnen waarbinnen Elia de verzoeken moet beantwoorden (binnen de zeven werkdagen na ontvangst).

AANTAL VERZOEKEN OM INFORMATIE

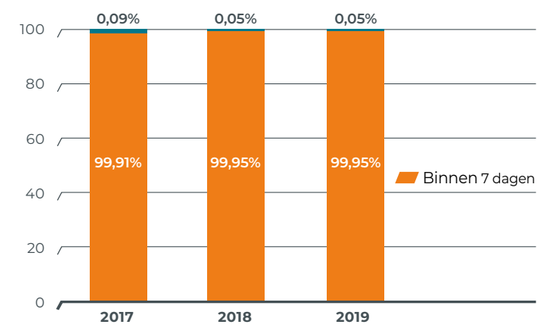

In 2020 kregen onze Contact Centers 70.567 verzoeken. Daarvan werd 99,97 % binnen de gestelde termijn beantwoord.

Via het Contact Center of elk ander communicatiekanaal biedt Elia gratis elektromagnetische veldmetingen aan op vraag van de eigenaars van terreinen en gebouwen in de buurt van Elia-infrastructuur. In 2020 werden 108 metingen uitgevoerd.

7.4. Samenwerkingen en innovatie

SDG 11, GRI 203-2

Voor Elia Group zijn actief leadmanagement en deelname aan onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten een essentieel onderdeel van innovatiemanagement. In diverse samenwerkingen met academische en industriële partners ligt de focus hoofdzakelijk op activiteiten met betrekking tot nieuwe technologie en digitalisering, energiemarkten en systeemveiligheid, de integratie van hernieuwbare energie en de vereiste ontwikkeling van het elektriciteitssysteem, alsook op ondersteuning van de industrie bij de decarbonisatie van haar processen.

Gezien de toenemende elektrificatie, decentralisatie en integratie van het steeds groeiende aandeel van hernieuwbare energie, lanceerde Elia Group in mei 2020 haar eigen incubator: *The Nest*. De bedoeling is om digitale transformatieprojecten op een flexibele manier te bevorderen en de toegenomen complexiteit van verschillende processen te overwinnen. Bovendien streeft de onderneming ernaar om nieuwe businessmodellen te ontwikkelen binnen deze interdisciplinaire ruimte en om de kwaliteit en efficiëntie van haar activiteiten en interne processen op alle niveaus te verhogen.

Elia en 50Hertz ondertekenden samen met 18 organisaties een gezamenlijke *Declaration* of Intent onder de naam *Offshore Coalition*, een initiatief van de leden van RGI (*Renewables Grid Initiative*). Elia Group was een van de stichtende leden van dit initiatief, dat de integratie van 100 % uit hernieuwbare bronnen opgewekte elektriciteit in het Europese net promoot. TNB's en ngo's slaan in RGI de handen in elkaar om de opbouw van een toereikende netinfrastructuur in Europa voor hernieuwbare energiebronnen, zowel gedecentraliseerd als op grote schaal, te ondersteunen.

In januari 2020 lanceerde Elia Group haar vierde *Open Innovation Challenge*. De wedstrijd nodigt start-ups uit de hele wereld uit om oplossingen voor te stellen voor eender welke uitdaging waar netbeheerders mee te maken hebben.

De Challenge van 2020 spitste zich toe op de ontwikkeling van digitale oplossingen die veiliger net- en databeheer bevorderen. Elk jaar maakt de wedstrijd het voor Elia Group mogelijk om sneller te innoveren in specifieke domeinen door synergieën te creëren met start-ups en kmo's (kleine en middelgrote ondernemingen).

In oktober 2020 lanceerde Elia Group re.alto, de eigen start-up om de digitalisering van de energiesector te versnellen. Het doel van de re.alto-marktplaats is om makkelijk toegang te krijgen tot energiedata en deze vlot te integreren, zodat de industrie een digitale reuzenstap kan zetten naar een bredere toepassing van *Energy-as-a-Service-businessmodellen* en uiteindelijk een koolstofarme energietoekomst kan bevorderen.

In het visiedocument *'Accelerating to net-zero: redefining energy and mobility'*, dat in november 2020 werd gepubliceerd, beschrijft Elia Group hoe een betere afstemming tussen de energie- en mobiliteitssectoren sociale voordelen kan opleveren en de groei van elektrische mobiliteit kan aanzwengelen. Een succesvolle convergentie tussen de energie- en mobiliteitssectoren kan echter enkel worden bereikt als de huidige obstakels verdwijnen en er extra waardestromen benut en ontwikkeld worden.

ELIA IN BELGIË

De Belgische netbeheerders en 60 bedrijven, overheidsinstanties en academische instellingen hebben de handen ineengeslagen in een gezamenlijk innovatie-initiatief, IO.Energy, dat in februari 2019 van start is gegaan. IO.Energy (Internet of Energy) wil de kloof tussen digitalisering en duurzaamheid overbruggen en innovatie in de energiesector bevorderen. Het is gericht op de ontwikkeling van nieuwe diensten door de uitwisseling van gegevens tussen alle spelers in de sector. De focus ligt op eindgebruikers, die via een digitaal communicatieplatform hun productie en verbruik zullen kunnen afstemmen op de behoeften van het net. In oktober 2020 werd de eerste *sandboxing* van het project IO. Energy voltooid. Acht Belgische proefprojecten werden afgerond.

50HERTZ IN DUITSLAND

De voormalige wetenschappelijke raad werd tijdens het rapporteringsjaar anders samengesteld. Vanaf 2021 zal de *Scientific Advisory & Project Board* (SAPB) de onderzoeksgebieden van 50Hertz in lijn brengen met een groter aantal disciplines en innovatieve thema's van de toekomst. Van de nieuwe structuur, die in lijn is met toekomstgerichte thema's, wordt onder andere verwacht dat ze de onderneming zal ondersteunen bij het behalen van haar strategische doelstelling 'Van 60 naar 100 tegen 2032 - voor een economie met toekomst'. De *Scientific Advisory & Project Board* streeft naar een open en onbevooroordeelde dialoog over problemen en wil bijdragen aan wederzijds begrip. Samenwerking met wetenschappelijke instellingen in het kader van onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten moet concrete resultaten opleveren.

Als bijkomend onderdeel van de strategie '"From 60 to 100 by 2032 - new energy for a strong economy", doet 50Hertz beroep op haar expertise als verbonden partner in drie praktijklaboratoria voor de energietransitie. Onder het motto '*Nutzen statt abregeln*' (benutten in plaats van beperken) is 50Hertz ook betrokken bij de bouw van Power-to-Heat-centrales in o.a. Hamburg, Parchim, Rostock, Stralsund en Neubrandenburg. Deze projecten richten zich allemaal op kwesties van sectorkoppeling of waterstoftechnologie. Er zullen de komende jaren miljoenen elektrische voertuigen op de Duitse wegen rijden en opgeladen worden. Om te verzekeren dat deze ook kunnen bijdragen aan de stabiliteit van het systeem, is de uitwisseling van data via een intelligente meetinfrastructuur nodig. Daarom onderzoeken en testen distributienetbeheerder Stromnetz Berlin en transmissienetbeheerder 50Hertz in het kader van een gezamenlijk project met Elli en Bosch.IO, dochterondernemingen van Volkswagen AG resp. Robert Bosch GmbH, welke vorm van data-uitwisseling hiervoor nodig is en hoe elektriciteit voor systeembalans kan worden geleverd via een netwerk van elektrische voertuigen. Dit is een integraal onderdeel van de strategie van 50Hertz "From 60 to 100 by 2032 - new energy for a strong economy".

7.5. Engagement tegenover de samenleving

GRI 413-1

Elia Group engageert zich voor een duurzame toekomst voor alle stakeholders. Dit betekent ook dat we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ernstig nemen. Daarom steunen Elia en 50Hertz tal van projecten in hun netgebieden. Dit zijn vooral vormingsinitiatieven rond cultuur, energie en milieu, jeugdaangelegenheden en sociale zaken.

ELIA IN BELGIË

Lokale toegevoegde waarde / ondersteuning van lokale initiatieven

Sinds 2017 werkt Elia samen met de stichting Be Planet aan de ontwikkeling en ondersteuning van burgerinitiatieven die de ecologische transitie bevorderen. Elia heeft een structureel partnerschap opgezet met de stichting van openbaar nut Be Planet om burgerinitiatieven voor ecologische transitie te ontwikkelen en te ondersteunen in de gemeenten waar infrastructuurprojecten van Elia lopen.

Via deze samenwerking zetten we een fonds op en ontwikkelen we een methodologie (oproep voor burgerprojecten) om de gemeenten te vergoeden voor de impact van hoogspanningslijnen.

Be Planet Public Benefit Foundation moet erop toezien dat het hoofddoel van het fonds en de selectiecriteria voor burgerprojecten nageleefd worden. Binnen dit kader moet elk ondersteund project een positieve impact hebben op de ecologische transitie en moet het bijdragen aan duurzame ontwikkeling.

Ecofirst, een consultant in ecological engineering, is onze partner bij de implementatie van verschillende biodiversiteitsmaatregelen (voor meer details, zie 8.3. Biodiversiteit en integratie in het landschap).

Donaties

In 2020 hebben we 2,9 ton hardware (laptops, docking stations, printers, schermen en draaghoezen) een tweede leven gegeven, voornamelijk in scholen of non-profitorganisaties

	2017	2018	2019	2020
Hardware donated (ton)	1,75	2,55	5,2	2,9

Dankzij de deelname van de werknemers aan de personeelsenquête konden we € 5.920 schenken aan het COVID-19-Fonds voor armoedebestrijding van de Koning Boudewijnstichting.

Een aantal schenkingen werd gemaakt in de context van de COVID-19-pandemie (zie hoofdstuk 9. Beheer van de COVID-19-pandemie).

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz steunt tal van projecten in haar netzone. Dit zijn vooral vormingsinitiatieven rond cultuur, energie en milieu, naast jeugdaangelegenheden en sociale zaken. Er zijn duidelijke beheers- en organisatiestructuren opgezet voor de implementering van onze vele maatschappelijke activiteiten. De verantwoordelijkheid ligt bij het departement Communications & Policies. In overleg met de directie bepaalt het departement de doelstellingen, coördineert het de activiteiten en beoordeelt het - indien nodig in overleg met het departement Legal en het Compliancecomité - aanvragen voor projecten die voor steun in aanmerking komen. Onze interne richtlijnen voor schenkingen en sponsoring bepalen op een transparante en consistente manier onze algemene ondersteuningsprincipes, onze beoordelingscriteria en ons organisatieproces, en zijn bindend voor alle werknemers. Bij het toekennen van schenkingen en bij sponsoring wordt altijd geverifieerd of het doel in lijn ligt met onze bedrijfswaarden, of de sponsoring op duurzaamheid gericht is, of het een werkelijke toegevoegde waarde biedt voor de maatschappij en het grote publiek, en of het verloopt volgens het vastgelegde proces.

In de omgeving van het 50Hertz Netzquartier (het hoofdkantoor van het bedrijf) beschouwt 50Hertz zichzelf als een *good corporate citizen* die maatschappelijk verantwoord te werk gaat en er actief aan bijdraagt om de nieuwe woon- en werkbuurt '*Europacity*' aantrekkelijk te maken voor de buurtbewoners. De kinderopvang '*Energiebündel*' verwelkomt naast kinderen van 50Hertz-werknemers ook kinderen uit de buurt. In het rapporteringsjaar werd het partnerschap met het Hamburger Bahnhof Museum für Gegenwart in Berlijn met drie jaar verlengd. Elk jaar worden uitmuntende werken van afgestudeerden van verschillende kunstacademies in het 50Hertz-netgebied tentoongesteld. In de toekomst zal de tentoonstelling '*Rundgang 50Hertz*' worden uitgebreid via een digitale showroom.

Het is daarnaast vooral belangrijk om kinderen en jongvolwassenen te informeren over de energietransitie. De interactieve tentoonstelling *Energie gemeinsam wenden* (Energie samen veranderen) legt leerlingen spelenderwijs de verschillende aspecten van de energietransitie uit. De tentoonstelling werd in het najaar van 2012 ontwikkeld door 50Hertz, in samenwerking met het *Unabhängiges Institut für Umweltfragen* e.V. (onafhankelijk instituut voor milieuzaken). In de toekomst zal de gezamenlijke tentoonstelling worden aangepast met het oog op een betere inzetbaarheid in een digitale omgeving.

50Hertz ondersteunt ook een selectie van projecten in haar netzone die een veelzijdig cultureel landschap stimuleren. Zo werd er bijvoorbeeld steun verleend aan sopraanzangeres Anna Prohaska, als onderdeel van het prestigieuze *Artist in Residence*-programma van het Konzerthaus Berlin. Ook steunden we opnieuw de Musikfestspiele Mecklenburg-Vorpommern.

Net als in vorige jaren was 50Hertz ook in 2020 actief betrokken bij tal van initiatieven, verenigingen en organisaties. Voorbeelden zijn de Rennsteig herfstloop in het Thüringer Woud, de Baltische Zee-estafettemarathon in Dierhagen en een groot aantal lokale: non-profitverenigingen.

50Hertz bleef haar gevestigde sponsorpartners ondersteunen tijdens de coronacrisis, zelfs als de wederdiensten van de gesponsorde verenigingen niet altijd volledig konden worden verleend omwille van de pandemie. Naast haar bestaande geldinzamelingsacties besliste 50Hertz om haar schenkingen aan non-profitverenigingen in haar netgebied tijdens het rapporteringsjaar te verhogen in plaats van haar zakenrelaties kerstcadeaus te sturen.

8. Milieuaspecten

8.1. Managementbenadering

GRI 102-11, GRI 103-2

Hoogspanningsnetten spelen een essentiële rol in de energietransitie en de decarbonisatie van de samenleving en de industrie. Daarom ontwikkelen Elia en 50Hertz hun transmissienetten met oog voor de lange termijn en in overeenkomst met de vraag. Om die reden investeert Elia Group grote bedragen in de ontwikkeling van het onshore en offshore hoogspanningsnet om de integratie van hernieuwbare energie te bevorderen en in de aanleg van interconnectors om de integratie van de Europese energiemarkt mogelijk te maken. Een van onze grootste uitdagingen is het onderhoud en de uitbreiding van dit net, waarbij we een duurzame aanpak verzekeren om de impact op het milieu te beperken.

Ecologische en sociale duurzaamheid, maar ook een duidelijk engagement voor milieubescherming en het behoud van natuurlijke hulpbronnen maken onlosmakelijk deel uit van de bedrijfsstrategie. In *Act Now*, het duurzaamheidsinitiatief van de groep, hebben 50Hertz en Elia zichzelf duidelijke ambities gesteld voor klimaatbeschermende acties, biodiversiteit en het milieubewuste ontwerp van hun assets.

Bij de ontwikkeling en uitbouw van ons net streven we altijd naar sociaal aanvaardbare en economisch efficiënte oplossingen. Daarom proberen we het bouwen van nieuwe infrastructuur te vermijden en geven we de voorkeur aan de optimalisering en verbetering van de bestaande infrastructuur.

We streven ernaar de impact van onze bedrijfs- en constructiesites en van andere activiteiten op mensen en de natuurlijke habitat zo klein mogelijk te houden.

De planning, het gebruik, het onderhoud en de milieuvriendelijke aanpassing en uitbreiding van het transmissienet in België en in het noorden en oosten van Duitsland gebeurt op basis van de nationale en Europese randvoorwaarden en regels. Deze milieuvereisten worden geïmplementeerd en voortdurend geüpdatet en aangepast.

In de geografische gebieden waarin we als TNB actief zijn, is een milieueffectrapportage wettelijk verplicht en wordt deze in de beginfase van infrastructuurprojecten uitgevoerd. Zo kunnen we de mogelijke effecten op de fysieke omgeving en de sociale, culturele en gezondheidseffecten identificeren, voorspellen en analyseren, zowel tijdens de bouwfase als de operationele fase.

Er zijn ook bindende wetten die de emissiegrenzen bepalen (onder andere geluid, EMV). Hiermee wordt rekening gehouden tijdens de vergunningsfase.

Bovendien volgen we het voorzorgsprincipe om mogelijke negatieve gevolgen te voorkomen of te beperken door onderzoeken uit te voeren (bv. EMV-studies), door onze koolstofvoetafdruk te berekenen, door beperkende maatregelen te implementeren en door klimaatrisico's te integreren in het algemene risicobeheer.

De gedragscode voor leveranciers van Elia Group bevat aanvullende beginselen voor de bescherming van het milieu en het behoud van de natuurlijke hulpbronnen.

ELIA IN BELGIË

Met het oog op een zo gering mogelijke impact op het milieu passen we een aanpak toe volgens het principe 'vermijden - beperken - vergoeden' (zie 7.2 Community Relations en publieke acceptatie).

Het departement Community Relations is verantwoordelijk voor de juiste afhandeling en uitvoering van alle taken met betrekking tot milieu- en natuurbescherming, kwaliteitszorg en het beheer van gerelateerde taken. Binnen dit departement levert het team Milieu & CSR advies op het vlak van procescontrole en zorgt voor de strikte uitvoering van de milieu- en kwaliteitsstrategie en de naleving van de wettelijke voorschriften.

Een teamlid is betrokken in multifunctionele teams voor de aankoopprocessen voor specifieke goederen en diensten (bv. afvalbeheer, transformators).

De beleidslijnen met betrekking tot alle types compensaties zijn beschikbaar op onze website.

Werknemers worden opgeleid in het milieuvriendelijke beheer van onze systemen.

We werken ook aan het bewustzijn rond duurzaamheidsaspecten van onze aannemers (milieu en mobiliteit) tijdens de bouwfase door te werken aan richtlijnen en specificaties die de kwaliteit detailleren die Elia op haar bouwterreinen verwacht.

In het kader van *Act Now* hebben we nagedacht over de verschillende manieren om duurzaamheid te integreren in het beheer van onze assets. Elia zal de nadruk leggen op de energie-efficiëntie van onze hoogspanningsstations, op milieubewust ontwerpen en de vergroting van de biodiversiteit in en rond deze hoogspanningsstations (vermijden van herbiciden).

Aangezien er twee nieuwe hoogspanningslijnen gepland zijn, voerde Elia een vergelijkende studie uit over het type masten dat gebruikt zou kunnen worden om het milieueffect te verkleinen (zichtbaarheid, EMV), waarbij er ook werd gekeken naar de technische haalbaarheid en de kosten. De resultaten van de vergelijkende studie bevestigden dat het huidige gebruik van de compacte mast het meest geschikt is, maar voegt ook de mogelijkheid toe om vanuit een milieuperspectief het masttype *Wintrack* te gebruiken.

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz respecteert flora, fauna en biodiversiteit, gaat zuinig om met natuurlijke hulpbronnen en houdt het energieverbruik en de uitstoot die door haar activiteiten worden veroorzaakt zo laag mogelijk.

In 2020 werd de interne richtlijn milieubeschermingsorganisatie, waarin 50Hertz haar specifieke plichten en taken heeft vastgelegd, aangepast en werd beslist om een milieubeheersysteem volgens ISO 14001 in te voeren.

50Hertz zorgt ervoor dat alle relevante informatie beschikbaar is en dat alle nodige middelen aanwezig zijn om de strategische en operationele doelstellingen in het kader van energie-efficiëntie en milieubescherming te behalen. Activiteiten rond milieubescherming worden intern gedocumenteerd in jaarlijkse milieurapporten. Het milieurapport voor het rapporteringsjaar 2020 zal in maart 2021 beschikbaar zijn. Sommige van de vermelde cijfers zijn daarom gebaseerd op ramingen en zijn als zodanig aangeduid.

50Hertz zet zich consequent in voor de voortdurende verbetering van haar milieuprestaties, energieprestaties en het beheersysteem. De verdere ontwikkeling van operationele milieubescherming en energiebeheer omvatten ook de bewustwording en de actieve betrokkenheid van de werknemers. Zij zijn immers gemotiveerd om op een milieubewuste en energie-efficiënte manier te werken. Er wordt voldaan aan de wettelijke vereisten voor verdere opleiding van transportverantwoordelijken voor afval, waterbescherming en gevaarlijke goederen. Daarnaast worden er jaarlijkse opleidingen gegeven voor de werknemers van de onderneming. Individuele afdelingen van het bedrijf, zoals het departement Purchasing/Facility Management en de projectdepartementen, worden opgeleid op basis van de behoeften. De 'Overeenkomst inzake kwaliteitsborging op bouwplaatsen' maakt deel uit van nieuwe projecten met leveranciers en omvat onder meer het voorzorgsprincipe in de milieubescherming. De naleving van deze overeenkomst wordt regelmatig gecontroleerd in het kader van IT-ondersteunde inspecties van de bouwplaatsen. In het boekjaar werden 933 bouwterreininspecties uitgevoerd.

Een andere maatregel om de impact op de omgeving consequent te verminderen, is de ontwikkeling van het '*compactLine*'-mastontwerp. Lagere masthoogtes, smallere tracés en een massieve mast met een kleinere omtrek kenmerken dit innovatieve onderzoeks- en ontwikkelingsproject. In de toekomst moet het mogelijk zijn om de impact van luchtlijnen op het landschap en de natuur in kwetsbare gebieden te kunnen beperken. Het compacte ontwerp biedt een goede mogelijkheid om een nieuwe lijn van 380 kV te integreren in bestaande 220 kV-lijntrajecten.

8.2. Uitstoot

SDG 13, SDG7, GRI 302-3, GRI 305-1 – GRI 305-2 – GRI 305-3, G4-EUS-EN15, G4-EUS-EN16

8.2.1. Uitstoot van broeikasgassen

De transmissie van elektriciteit veroorzaakt geen afvalwater of uitstoot van grote hoeveelheden gas, zoals SOx en NOx (zwaveloxiden en stikstofoxiden). We hebben onze emissiebronnen in Scope 1 tot 3 als volgt geïdentificeerd:

SCOPE 1: DIRECTE UITSTOOT VAN BROEIKASGASSEN VAN EIGEN OF BEHEERDE INSTALLATIES

Deze uitstoot is vooral te wijten aan SF_6-gaslekken uit onze installaties en het verbruik van aardgas voor verwarming en ons wagenpark.

Zowel Elia als 50Hertz bevinden zich onder het verliespercentage waar SF_6-fabrikanten en gebruikers zich vrijwillig toe hebben verplicht (0,6 %).

> Zwavelhexafluoride (SF_6) wordt nu gebruikt als isolatie- en schakelgas in gasgeïsoleerde schakelapparatuur op het hoogspanningsniveau. Dit gas heeft goede elektrische eigenschappen, is niet giftig en is bovendien zeer stabiel in chemisch opzicht. Het broeikaspotentieel per deeltje SF_6 is echter 23.000 maal hoger dan CO_2. Daarom wordt SF_6 in schakelapparatuur in een gesloten circuit gebruikt, zodat de uitstoot naar het milieu vrijwel volledig wordt geëlimineerd. De drukvaten worden permanent technisch gecontroleerd op mogelijke lekken. Ondanks al deze beschermende maatregelen kan enige lekkage vanwege de afdichtingstechniek en de noodzakelijke verwerking van het gas niet voor 100 procent worden vermeden.

SCOPE 2 - INDIRECTE UITSTOOT VAN BROEKGASSEN

door de opwekking van aangekochte of verkregen en door de organisatie verbruikte energie (in technisch en administratief verbruik).

Deze uitstoot is voornamelijk te wijten aan netverliezen, die onvermijdelijk zijn bij de transmissie van elektriciteit en waarop Elia en 50Hertz geen rechtstreekse invloed hebben.

SCOPE 3 - ALLE ANDERE INDIRECTE UITSTOOT VAN BROEIKASGASSEN

(niet inbegrepen in scope 2) die zich voordoet in de waardeketen (buiten de onderneming), met inbegrip van stroomopwaartse en -afwaartse uitstoot door het aankopen van goederen en diensten, voor pendelende werknemers, zakenreizen enz. Momenteel herbekijken we onze uitstoot in scope 3 op het niveau van Elia Group. Als de hoofdcategorieën werden werk en materiaal geïdentificeerd; mogelijke maatregelen zullen binnen het *Act Now*-programma worden geïdentificeerd.

We zetten ons in om een nauwkeurigere methode voor de berekening van Scope 3-emissies in te voeren, zodat we maatregelen kunnen nemen om de Scope 3-voetafdruk van onze investeringen te verkleinen.

BEPERKING EN COMPENSATIE

Voor het rapporteringsjaar werd de volledige CO_2-uitstoot voor vliegreizen gecompenseerd en werd het (kleine aandeel) SF_6-verlies gecompenseerd via de dienstverlener *atmosfair*, waarmee 50Hetz al in 2019 samenwerkte.

Elia Group ondersteunt de doelstellingen van de EU en van de Belgische en Duitse overheden om de om de CO_2-uitstoot te verminderen, voornamelijk door grote hoeveelheden hernieuwbare energie via netontwikkeling te integreren.

Bovendien ondertekende Elia Group samen met zes andere transmissienetbeheerders de oproep *The Greener Choice* (zie deel 6.1.).

ELIA IN BELGIË

UITSTOOT VAN BROEIKASGASSEN IN 2020 IN TCO_2-EQUIVALENT*

DIRECTES (SCOPE 1)		
SF_6-lekkage	5.663,00	4,91%
Verwarming (aardgas)	632,67	0,55%
Verwarming (brandstof)	34,92	0,03%
Wagenpark (diesel)	3.156,61	2,74%
Wagenpark (benzine)	324,41	0,28%
Gaslekkage airco (R134 A)	188,50	0,16%
Gaslekkage airco (R410 A)	7,70	0,01%
TOTAAL SCOPE 1	**10.000,11**	**8,68%**
INDIRECT (SCOPE 2)		
Elektriciteitsverbruik*	13.614,93	11,81%
Netverliezen*	91.640,37	79,51%
TOTAAL SCOPE 2	**105.255,30**	**91,32%**
TOTAAL	**115.255,41**	**100,00%**

* Bij deze berekening is uitgegaan van volgende veronderstellingen:
- alleen regionale netverliezen worden in aanmerking genomen,
- het verbruik van de hoogspanningsstations is het resultaat van een raming op basis van meetgegevens van 60 proefstations.

De koolstofbeoordeling van Elia richt zich op de uitstoot door Elia Transmission Belgium, Elia Asset en Elia Engineering.

Elia heeft een investerings- en onderhoudsbeleid uitgewerkt om het risico op SF_6-lekken zo klein mogelijk te houden. Producenten van SF_6 moeten gedurende de volledige levensduur van de installaties een erg strikt maximumpercentage van SF_6-verlies garanderen. Ons onderhoudsbeleid is gericht op het zoveel mogelijk beperken van activiteiten waarbij compartimenten gevuld met SF_6 worden gebruikt.

Het totale volume aan geïnstalleerd SF_6-gas op het net van Elia (36 kV tot en met 380 kV, exclusief het Nemo Link conversiestation) was in 2020 134,89 ton. Het verbruik van SF_6-gas (als vervanging en als bijvulling in geval van een lek) wordt nauw gemonitord via een systeem dat elke SF_6-cilinder controleert. De SF_6-lekverhouding was in 2020 voor alle Elia-installaties samen kleiner dan 0,25 %.

Onderzoek naar hoogspanningsinstallaties zonder SF_6 (schakelapparatuur/stroomonderbrekers) wordt ondersteund door een aantal *Proofs of concept* te integreren in nieuwe raamakkoorden met fabrikanten die in de komende jaren zullen worden ingevoerd.

Om de uitstoot die door het woon-werkverkeer van ons personeel wordt veroorzaakt te verminderen, werd er in het kader van *Act Now*- een nieuw mobiliteits- en pendelprogramma ontwikkeld onder de naam 'Orange is the New Green':

- Dit nieuwe plan beoogt een overeenkomstige mentaliteits- en gedragswijziging bij onze werknemers. Dit stemt overeen met de inspanningen van de groep om een zachtere mobiliteit te promoten, onder andere via maatregelen om het gebruik van openbaar vervoer en fietsen aan te moedigen, om telewerken te bevorderen en om de elektrificatie van ons wagenpark uit te breiden.

- In het nieuwe plan zullen 75 % van de woon-werkverplaatsingen van groepspersoneel koolstofarm zijn (dit omvat verplaatsingen met het openbaar vervoer, per fiets, met een elektrisch voertuig of een vorm van deelmobiliteit, of die anders helemaal vermeden worden omdat het personeel telewerkt) tegen 2025, en in 2030 zal het hele wagenpark van de onderneming elektrisch zijn.

- We zullen de overblijvende CO_2-uitstoot van ons wagenpark (ongeveer 2000 T CO_2 per jaar) compenseren door middel van een bijdrage aan projecten om de ontwikkeling van hernieuwbare energie te promoten.

- Met betrekking tot ons wagenpark voor technische interventies (kleine bestelwagens en vrachtwagens) hebben we in onze aankoopcontracten de mogelijkheid voorzien om verwachte alternatieven te kopen en te testen, aangezien de technologie nog niet volledig ontwikkeld is.

Sinds 2017 beantwoordt Elia de CDP *Climate Change Questionnaire*. CDP is een internationale non-profitorganisatie die voorziet in een openbaarmakingssysteem voor bedrijven, investeerders en steden. We hebben de vragenlijst over klimaatverandering beantwoord, waarin een onderneming moet beschrijven hoe klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten worden behandeld en waarin ze haar koolstofvoetafdruk bekendmaakt.

Het berekende cijfer voor de koolstofvoetafdruk komt overeen met 1.65 ton CO_2-equivalenten per getransporteerde TWh inclusief netverliezen en 0.34 ton CO_2-equivalenten per getransporteerde TWh exclusief netverliezen (basis: 69,937 TWh).

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz is een pionier op het vlak van integratie van hernieuwbare energie in het volledige elektriciteitssysteem. In 2020 was gemiddeld zo'n 62 % van het jaarlijkse elektriciteitsverbruik in het 50Hertz-netgebied afkomstig van hernieuwbare energiebronnen. Met onze nieuwe strategie 'Van 60 naar 100 tegen 2032 - voor een economie met toekomst' hebben we ons een ambitieus doel gesteld. De ontwikkeling van het zeer-hoge-spanningsnet is essentieel voor een stabiele stroombevoorrading uit 100 % hernieuwbare energiebronnen in het 50Hertz-netgebied en dit al tegen 2032.

Naast stroomverbruik hebben ook de voertuigen uit ons wagenpark die onmisbaar zijn om ons uitgebreide netgebied te dekken en snel toegang te krijgen tot onze installaties, een impact op de koolstofvoetafdruk. In 2020 produceerden die voertuigen 1.351 ton CO_2. Zo'n 170 ton CO_2 werd bespaard in vergelijking met het voorgaande jaar (cijfer van het voorgaande jaar: 1.521 ton CO_2). Als deel van het duurzaamheidsinitiatief *Act Now* stelde 50Hertz zichzelf het doel om tegen 2030 over een emissievrij wagenpark te beschikken. Hiervoor werd het bestaande wagenpark geanalyseerd en werd er een roadmap voor de vervanging va de wagens ontwikkeld, inclusief ondersteunende maatregelen, zoals de aanleg van de nodige laadinfastructuur op de administratieve sites. Voor zakenreizen worden verschillende transportmiddelen gebruikt. In het rapporteringsjaar waren vliegreizen verantwoordelijk voor 436 ton CO_2-equivalenten. Daarnaast reisden onze werknemers met langeafstandstreinen van Deutsche Bahn. Volgens Deutsche Bahn zouden langeafstandsreizen met de trein als koolstofneutraal moeten worden beschouwd.

Volgens het vrijwillige engagement van SF_6-fabrikanten en -gebruikers mag het totale SF_6-verlies in Duitsland niet hoger zijn dan 0,6 %. Met 0,2 % bleef het verlies van 50Hertz ver onder deze grens. In het algemeen heeft 50Hertz een bezonnen en verantwoordelijke aanpak van transport, opslag en gebruik van dit technische gas en streeft ze een alternatieve oplossing na. Momenteel is er echter geen alternatief voor SF_6 beschikbaar op de markt dat geschikt is voor gebruik in 220 kV en 380 kV-schakelapparatuur. Daarom sponsort 50Hertz samen met 13 andere ondernemingen een onderzoeksproject bij de technische hogeschool ETH Zurich. Het doel van dit project is alternatieve gassen systematisch te onderzoeken op hun geschiktheid als isolatie- en schakelgas in schakelapparatuur. Het onderzoeksproject duurt drie jaar. In het nieuwe hoogspanningsstation in Charlottenburg werd voor het eerst operationele schakelapparatuur getest met een alternatief gas.

In het rapporteringsjaar compenseerde dienstverlener Atmosfair voor de tweede keer de totale CO_2-uitstoot voor vliegreizen en voor het eerst het beperkte SF_6-verlies. Terwijl in het voorafgaande jaar de bouw en het beheer van een windpark in Nicaragua werd ondersteund, waren de compensatiemaatregelen in 2020 gericht op de promotie van een fotovoltaïsche installatie in Senegal. Het project is in overeenstemming met de Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals 1, 3, 7, 8, 9, 13 en 17) van de VN.

In het rapporteringsjaar werden voor de derde keer directe (scope 1) en indirecte (scope 2) broeikasgasemissies in de balans opgenomen.

UITSTOOT VAN BROEIKASGASGASSEN

UITSTOOT VAN BROEIKASGASSEN IN 2020 IN TCO2-EQUIVALENT

DIRECT (SCOPE 1)		
SF_6 leakage	8.300	0,90 %
Noodgenerator hoofdkantoor*	0	0,00 %
Wagenpark*	1.351	0,15 %
Aardgas	145	0,02 %
Totaal directe uitstoot	9.797	1,06 %
INDIRECT (SCOPE 2)		
Stadsverwarming*	287	0,03 %
Totaal elektriciteitsverbruik hoofdkantoor*	1.578	0,17 %
Netverliezen	890.220	96,42 %
Energieverbruik eigen assets	21.314	2,31 %
Totaal indirecte uitstoot	913.399	99,93 %

Het berekende cijfer voor de koolstofvoetafdruk komt overeen met 8,73 ton CO_2-equivalenten per getransporteerde TWh inclusief netverliezen en 0,31 ton CO_2-equivalenten per getransporteerde TWh exclusief netverliezen (basis: 105,7 TWh).

ELIA GRID INTERNATIONAL (EGI)

EGI, het consultancyfiliaal van Elia Group, verkreeg in 2020 het label CO_2 *neutral*.

De consultancy-activiteiten van deze dochteronderneming van Elia Group omvatten de bijdrage van onze deskundigheid aan andere landen op het gebied van netoptimalisering, de integratie van hernieuwbare energiebronnen of de aanleg van interconnectoren of offshore xxx. Van deze activiteiten werd er een koolstofbalans opgesteld om de impact van EGI te meten, te verminderen en te compenseren door een project van duurzame ontwikkeling te steunen. Het ondersteunde programma is een windturbineproject in India in de regio's Karnataka, Andhra Pradesh en Tamil Nadu. Het CO_2 *Neutral*-label wordt toegewezen door CO2logic en is gevalideerd door de onafhankelijke derde Vinçotte.

8.2.2. Energieverbruik

GRI 302-1, SDG7, SDG13

Het energieverbruik van Elia en 50Hertz kan worden onderverdeeld in twee categorieën:

- Core: energie die wordt gebruikt door alle infrastructuren die in direct verband staat met onze kernactiviteit, bv. alle hoogspanningsstations.
- Non Core: energie die verbruikt wordt door ondersteunende diensten, administratieve centra.

Stroomverbruik vertegenwoordigt het grootste deel (~96 %) van het verbruik.

* De vermelde cijfers zijn schattingen per 31 december 2020. Voor de berekening van de CO2-equivalenten zijn de volgende berekeningsgrondslagen en emissiefactoren gebruikt: SF6/IPCC Vijfde evaluatierapport (ARS), wagenpark/ direct brandstofverbruik, energie (elektriciteit, stadsverwarming)/Federaal Milieuagentschap 2017 Toepassingsgebied 2 Richtsnoeren, zakenreizen/informatie verstrekt door dienstverleners, Toepassingsgebied 3 Richtsnoeren.

Onze recentere administratieve centra zijn gebouwd volgens internationaal erkende normen rond energie-efficiëntie.

In andere gebouwen werden audits uitgevoerd om de optimaliseringsmogelijkheden te identificeren volgens de principes van BATNEEC (*Best Available Techniques Not Entailing Excessive Costs* - beste beschikbare technologie die geen buitensporige kosten veroorzaakt). Deze maatregelen worden dan geleidelijk aan geïmplementeerd.

ELIA IN BELGIË

De twee meest recent gebouwde administratieve centra van Elia, Monnoyer in Brussel en Crealys in Wallonië, hebben een BREEAM-certificering. Zoals vereist door de Belgische gewesten, werden er in enkele van of al onze administratieve gebouwen en Service Centers energieaudits uitgevoerd.

	2020	
	MWH	%
Elektriiteit non-core - totaal (groene elektriciteit)	2.737,84	3,15%
Elektriciteit core - hoogspanningsstations met meters (groene elektriciteit)	3.288,03	3,78%
Elektriciteit core - hoogspanningsstations zonder meters (schatting)*	77.350,00	88,98%
Verwarming - aardgas	3.419,82	3,93%
Verwarming - brandstof	136,98	0,16%
TOTAAL	**86.932,67**	**100,00%**

* resultaat van een raming op basis van meetgegevens van 60 proefstations.

N.B.: Het stroomverbruik in onze hoogspanningsstations is gebaseerd op intern berekende veronderstellingen.

50HERTZ IN DUITSLAND

Zoals gepland werd er in 2019 voor de tweede keer de opdracht gegeven tot een externe energieaudit volgens de DIN EN 16247-1-norm, om systematisch het energieverbruik van onze systemen en administratieve gebouwen in kaart te brengen. Deze was gebaseerd op het energieverbruik in 2018. Het 50Hertz Netzquartier werd inmiddels bekroond met de internationaal erkende Gold Award van de Duitse Vereniging voor Duurzaam Bouwen (*Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen*, DGNB) en de Amerikaanse LEED-norm (*Leadership in Energy and Environmental Design*, leiderschap in energie en milieubewust ontwerpen). Voor nieuwe gebouwen werd al tijdens de ontwerpfase rekening gehouden met aspecten van duurzaam bouwen op het vlak van energiegebruik en werden deze waar mogelijk toegepast.

ENERGIEVERBRUIK

	MWH	%	t CO_2-EQ
Elektriciteit	63.627,87	89,82	34.168
Stadsverwarming	1.182,55	1,67	331
Brandstof (benzine)	808,28	1,14	163
Brandstof (diesel)	0,16	0,00	0,04
Aardgas	5.219,39	7,37	1.388
Totaal energieverbruik	**70.838,25**	**100,0**	**36.050,04**

Gegevensbron: externe energieaudit uitgevoerd volgens DIN EN 16247-1 in 2019

Met betrekking tot de verdeling van de totale CO2-uitstoot is elektriciteit met een aandeel van bijna 95 % duidelijk de koploper. Een merkbare vermindering van de koolstofvoetafdruk is enkel in dit segment mogelijk. Met 55.497,65 MWh kan het grootste deel van het elektriciteitsverbruik toegewezen worden aan de hoogspanningsstations van 50Hertz. Alle schakelapparatuur, waarvoor enkel elektriciteit nodig is, vertegenwoordigt een totaal aandeel van bijna 79 %. De locaties met administratieve en beheerstaken, zoals het hoofdkantoor, de regionale centra en het controlecentrum (CC), die ook warmte-energie en brandstoffen nodig hebben, zijn goed voor een totaal aandeel van ongeveer 21 %.

VERDELING VAN TOTAAL ENERGIEVERBRUIK*

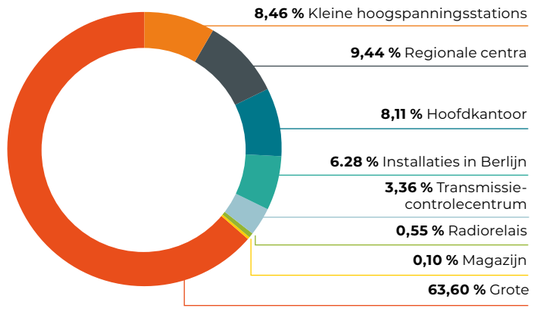

* Data source: External energy audit carried out in line with DIN EN 16247-1 in 2019 for the year 2018

De energie-audit toonde meerdere optimaliseringskansen aan, waarvan de meeste werden of momenteel worden aangegrepen.

10 Flanders Research Institute for Agriculture, Fisaheries and Food

8.2.3. EMF

SDG 3, GRI 416-1

ELIA IN BELGIË

Elektrische transmissie- en distributiesystemen in Europa werken voornamelijk met wisselspanning met een frequentie van 50 Hz. Ze creëren dus elektrische en magnetische velden (EMV) met een extreem lage frequentie, zoals dat ook het geval is voor andere toepassingen van elektriciteit, inclusief huishoudelijke apparaten.

Hoewel er geen oorzakelijk verband kan worden aangetoond tussen de blootstelling aan magnetische velden van de elektriciteitstransmissie-infrastructuren en menselijke gezondheid, neemt Elia dit onderwerp zeer ernstig. Elia bestudeert elk project dat wordt uitgevoerd op het elektriciteitsnet en ondersteunt wetenschappelijke studies om de kennis ter zake uit te breiden.

Elia blijft jaarlijks 370.000 euro bijdragen aan de ondersteuning van wetenschappelijk onderzoek over dit onderwerp. In deze context ondersteunt ze de *Belgian BioElectroMagnetics Group* (BBEMG), waarvan de wetenschappelijke onafhankelijkheid is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Op internationaal niveau heeft Elia een onderzoekscontract gesloten met het *Electric Power Research Institute* (EPRI - een non-profitorganisatie die onderzoek doet op het gebied van energie en milieu). Dankzij dit contract heeft Elia toegang tot de resultaten van internationale onderzoeken over EMV.

Elia zet volledig in op transparante communicatie over dit onderwerp. We stellen dan ook verschillende instrumenten ter beschikking: een speciale website, informatiefiches, een brochure, nieuwsbrieven, informatiesessies (eventueel met de aanwezigheid van een onafhankelijke deskundige). Bovendien voert Elia op verzoek van de omwonenden gratis metingen van elektrische en magnetische velden uit via haar Contact Centers.

De preventieve studie van magnetische velden is een van de criteria die in het kader van onze infrastructuurprojecten worden geanalyseerd. Zowel in het Vlaamse als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt in deze materie het voorzorgsprincipe gehanteerd. In overeenstemming met dit principe beoordeelt Elia de verwachte blootstelling aan magnetische velden aan de hand van specifieke berekeningen (modellering). Waar nodig worden beperkende/reducerende maatregelen toegepast.

In 2020 werkte Elia samen met de Universiteit van Luik en het ILVO[11] en de Belgische beroepsorganisaties van landbouwers aan een litaratuurstudie om de impact van hoogspanningsinfrastructuur op de landbouw (inclusief EMV) beter te begrijpen.

50HERTZ IN DUITSLAND

In Duitsland gelden strikte voorschriften voor elektrische en magnetische velden, die door de federale wet ter bescherming tegen immissie (*Bundesimmissionsschutzgesetz*, BImSChG) worden geregeld. 50Hertz voldoet aan deze wettelijke limieten. 50Hertz neemt de bezorgdheid van betrokken partijen ernstig, voert ter plaatse en samen met hen metingen uit en leidt hieruit indien nodig maatregelen af.

8.2.4. Lawaai

SDG 3

De transformators van onze hoogspanningsposten, hoogspanningslijnen en masten kunnen lawaai genereren. Onze ondergrondse kabels produceren daarentegen geen lawaai.

Er gelden strikte richtlijnen in de beide regelzones van Elia Group (geen akoestische vervuiling of geluidsoverlast).

ELIA IN BELGIË

Elia voert vóór de realisatie van haar infrastructuurprojecten altijd zogenaamde soundscape-studies, dat zijn studies van de geluidsomgeving uit om ervoor te zorgen dat akoestische normen niet worden overschreden. Wanneer er klachten zijn, voert Elia ook studies rond geluidsoverlast uit (zie ook Contact Centers).

 # AANTAL SOUNDSCAPE-STUDIES

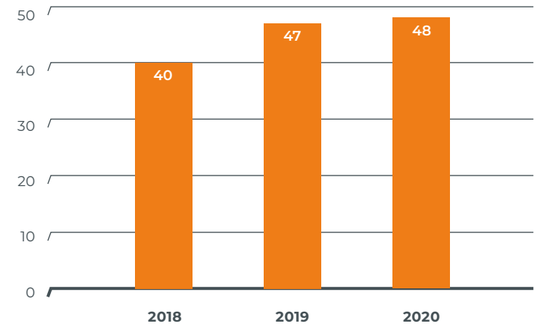

50HERTZ IN DUITSLAND

Net als op het gebied van elektrische en magnetische velden gelden in Duitsland strenge richtlijnen voor geluidsemissies, die door de federale wet ter bescherming tegen immissie (*Bundesimmissionsschutzgesetz*, BImSChG) worden geregeld. 50Hertz voldoet aan deze wettelijke limieten. Metingen worden uitgevoerd naar aanleiding van aanwijzingen van betrokken partijen. Waar nodig worden er uit deze metingen maatregelen afgeleid.

11 Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek

8.3. Biodiversiteit en integratie in het landschap

SDG 14 GRI 304-1 – GRI 304-2 – GRI 304-3, G4-EUS-EN12

Bij de projectplanning wordt er tijdens de vergunningsprocedures niet alleen rekening gehouden met economische efficiëntie, de bezorgdheden van de plaatselijke bevolking of de technologie, maar ook met de bescherming van flora en fauna. Al in de aanloop naar dergelijke procedures voeren we milieueffectenbeoordelingen uit om conflicten op het gebied van natuurbehoud in een vroeg stadium tot een minimum te beperken. . Vervolgens wordt een overeenkomstige corridor bepaald, waarin het exacte tracé van de elektriciteitslijn in een volgende stap wordt gelokaliseerd en bepaald.. Tegelijkertijd worden de beschermings- en compensatiemaatregelen bepaald. Al deze onderzoeken worden uitgevoerd in samenwerking met externe milieuplanners, trajectdeskundigen en, indien nodig, andere wetenschappelijke en natuurbehoudsdeskundigen. Natuurvereisten maken deel uit van de contractvereisten van de infrastructuurprojecten.

Het gebruik van offshore wind om elektriciteit te produceren is enorm belangrijk en onmisbaar voor klimaatbescherming.

Tegelijkertijd vereisen de uitbreiding van offshore windenergie en de onderzeese kabels op de zeebodem die nodig zijn om de elektriciteit te transporteren, ingrepen in de natuurlijke omgeving. Elia en 50Hertz hebben beiden de *Marine Grid Declaration* ondertekend. Dit initiatief van het *Renewables Grid Initiative* van 2019 bepaalt de norm voor de vroege participatie van stakeholders en voor de bescherming van natuur en soorten bij de uitbreiding van het offshore net, die verder gaat dan de wettelijke vereisten. Elia Group is ook medeondertekenaar van de *Offshore Coalition Declaration* of Intent en onderstreept daarmee haar groeiende verantwoordelijkheid in deze gevoelige omgeving.

ELIA IN BELGIË

De totale lengte van onze installaties in Natura 2000-gebieden (on- en offshore) bedroeg 665 km in maart 2020.

KAART VAN BIODIVERSITEITSINRICHTINGEN ONDER ELIA-HOOGSPANNINGSLIJNEN VAN 2012 TOT 2020

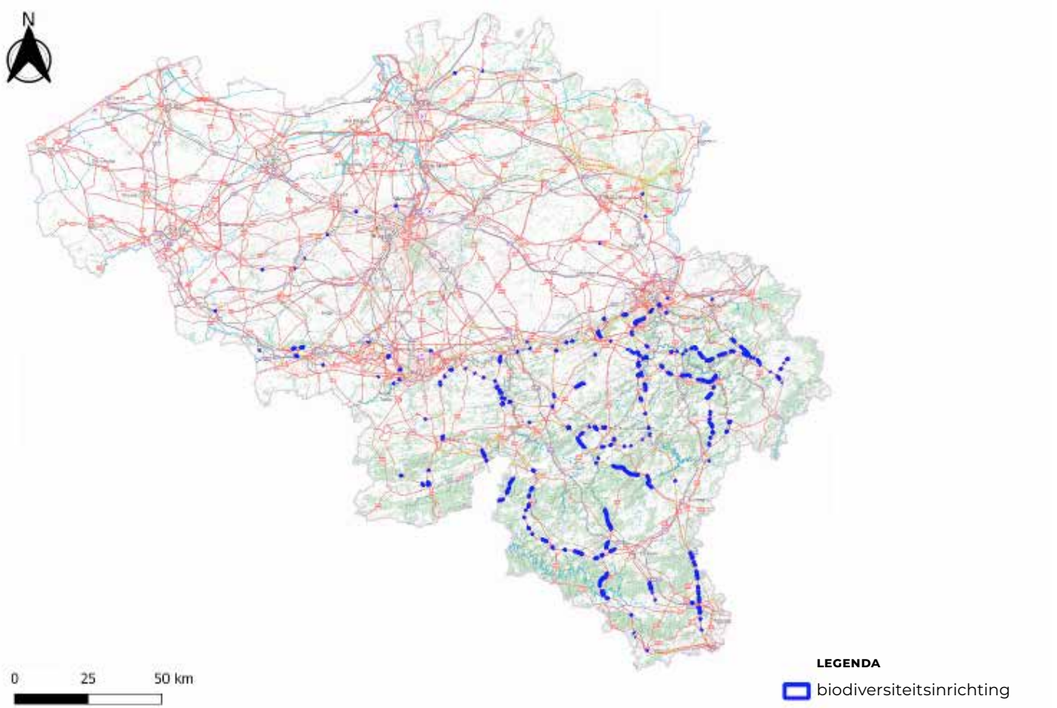

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz volgt het principe dat ze de impact van haar activiteiten op de natuur en de beperking van de biodiversiteit zo laag mogelijk houdt. Pas wanneer dit volledige proces is afgerond, begint het bouwproject - inclusief extern ecologisch bouwtoezicht. De installatie van de bouwplaatsen en het bouwproces worden op zo'n manier doorgevoerd dat zelfs tijdelijke beschadigingen van de natuur tot een minimum worden beperkt, dat er in een vroege fase rekening wordt gehouden met deadlines en vereisten inzake natuurbehoud en dat de ondernemingen die werken voor rekening van 50Hertz zich engageren voor de ecologische aspecten van hun handelingen.

Het netgebied van 50Hertz omvat heel wat verschillende beschermde zones die zijn opgenomen in het kadaster.

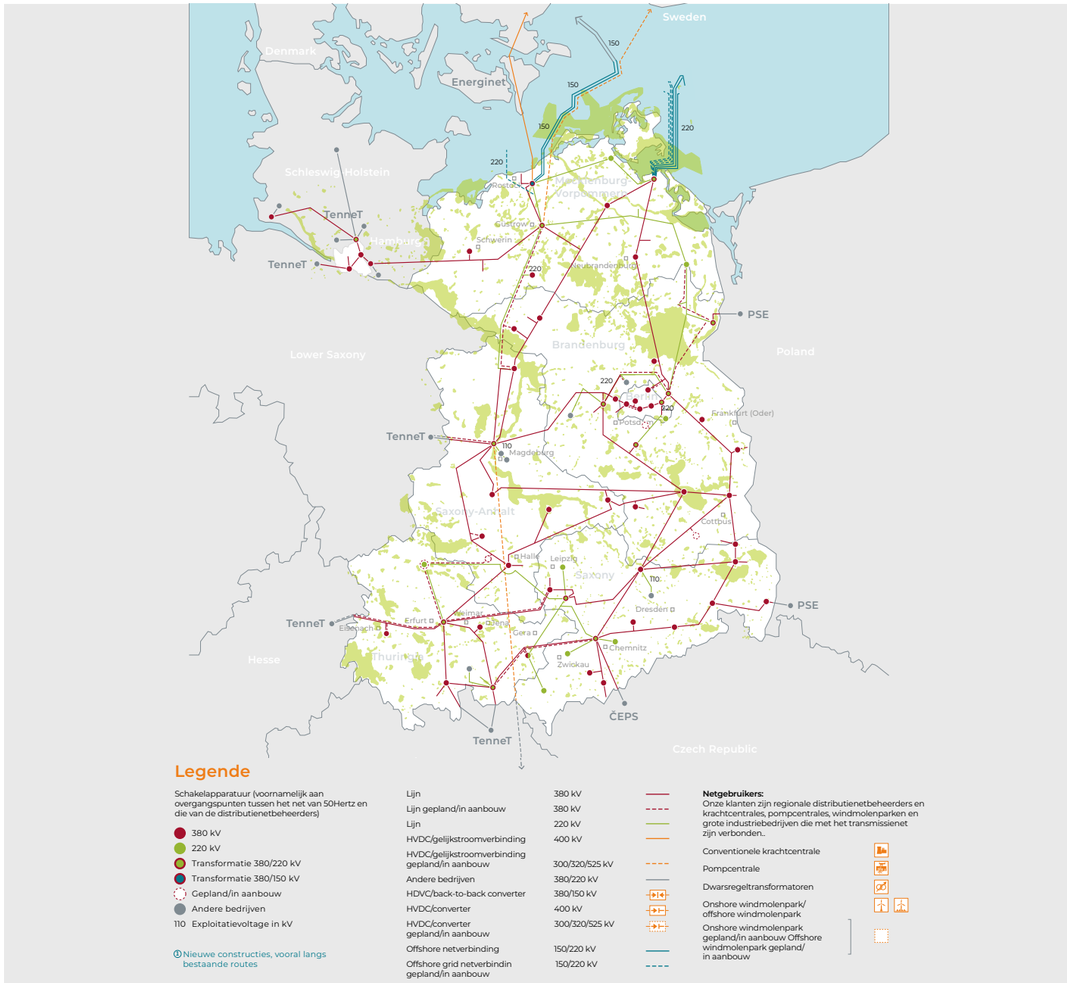

In het kader van *Act Now* werd er in 2020 een pilootproject opgestart om de biodiversiteit in en rond hoogspanningsstations te vergroten. Dit omvat verschillende maatregelen, zoals groene daken, broedplaatsen en insectenhotels, beschermingsmaatregelen voor planten en het vermijden van herbiciden. Deze werden in het rapporteringsjaar gepland of toegepast in pilootprojecten. De analyse van het potentieel van de maatregelen zal in 2021 gebeuren.

8.3.1. Beperkende en compensatie-maatregelen

GRI 304-2

Als preventieve of correctieve maatregelen bepaalde milieueffecten toch niet kunnen vermijden, dan worden er beperkende en compensatiemaatregelen toegepast. Deze kunnen vrijwillig zijn of wettelijk verplicht om alle wettelijke gunningen te verkrijgen die vereist zijn voordat een project kan worden uitgevoerd.

ELIA IN BELGIË

Vroeger werd er voor elk project ad hoc een pakket maatregelen ontwikkeld. In 2020 hebben we besloten om duidelijke en gestructureerde beleidslijnen uit te zetten voor compensaties en deze op een transparante manier op onze website te publiceren.

Afhankelijk van de te beperken of compenseren effecten is er een breed gamma bestaande maatregelen:

- integratie in het landschap: aanplanten van struiken, hagen of bomen (groene schermen), compactere masttypes , groepering van infrastructuur, architecturale integratie
- bescherming van soorten: vogelkrullen en nesten
- bosbouw: herstel en specifieke beheersmaatregelen.

Voor onze offshore projecten werden er beperkende maatregelen geïmplementeerd, voornamelijk tijdens de werkfase met als doel om de impact op mariene zoogdieren te verkleinen, bv. tijdens de installatie van de funderingspijlers van het Offshore Switchyard-platform (OSY) (o.a. matiging van de geluidshinder, akoestische afschrikmiddelen).

50HERTZ IN DUITSLAND

Volgens de Duitse federale wet voor natuurbescherming (*Bundesnaturschutzgesetz*, BNatSchG) bestaat er een verplichting om schade aan de natuur en het landschap die kan worden voorkomen, ook effectief te vermijden of zo beperkt mogelijk te houden (vermijdings- en minimaliseringsvereiste). Waar het zinvol is, worden elektriciteitslijnen gecombineerd en gebundeld met bestaande luchtlijnen en andere infrastructuur, zoals spoorwegen en snelwegen. Om het landschap niet onnodig te schaden, worden de lijnen aangepast aan het landschap. Waar ingrepen onvermijdelijk zijn, zal 50Hertz compensatiemaatregelen treffen.

Die kunnen in zes categorieën worden ingedeeld: aanplantingsmaatregelen, bosbouwmaatregelen, waterbouwkundige maatregelen, soortenbescherming, ontmantelingsmaatregelen en overige maatregelen. Hiervoor worden steeds vaker regionale ecopools ingezet. Ecopools zijn bijdragen aan projecten van andere organisaties en ook compensatiebetalingen, die ruimere maatregelen mogelijk maken dan het aanplanten van afzonderlijke vervangingsplanten en dus doeltreffender, efficiënter en duurzamer zijn. Bij het plannen en uitvoeren van compensatiemaatregelen betrekt 50Hertz al vroeg in het proces de betrokken gemeenschappen, instanties voor natuurbehoud, geïnteresseerde burgers en ngo's. 50Hertz werkt met hen samen als partners om gepaste plannen te ontwikkelen, die vervolgens aan de overheidsinstanties worden voorgelegd als onderdeel van onze goedkeuringsplanning. Richtlijnen voor doelgericht compensatiebeheer bepalen de actiegebieden die nodig zijn voor een succesvolle goedkeuring en implementering van de maatregelen. Een interne beoordelingscommissie komt elke twee maanden samen om te beslissen over de maatregelen. De gekozen maatregelen worden opgenomen in een vastgoedkadaster. Er zijn momenteel 202 compensatie- en vervangingsmaatregelen gepland in de netzone van 50Hertz. 566 maatregelen worden momenteel geïmplementeerd, onderhouden of zijn al afgerond. Daarmee is het totale aantal compensatie- en vervangingsmaatregelen gestegen van 768 in 2019 tot 826 in het verslagjaar.

VOORBEELDEN VAN COMPENSATIEMAATREGELEN

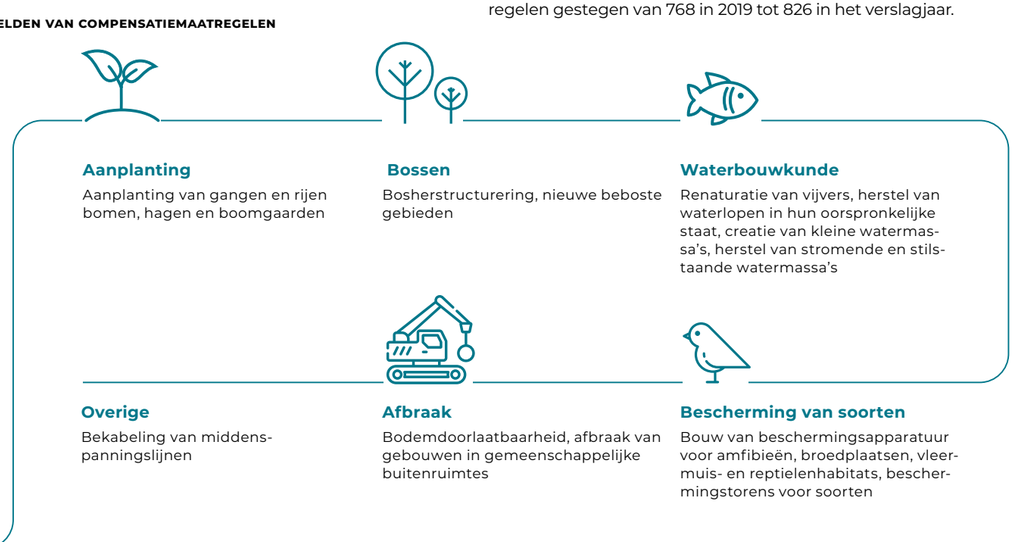

8.3.2. Ecologisch beheer van corridors

GRI 304-3

Tot voor kort bepaalde het standaard onderhoudsbeleid voor luchtlijnen dat een corridor van ongeveer 50 meter breed onder de lijnen elke vijf, zes, zeven of acht jaar met behulp van een bosmaaier vegetatievrij werd gehouden[11].

Om in bosrijke gebieden een luchtlijn te kunnen plaatsen, worden er meestal ecologische corridors aangelegd. Er moet voldoende ruimte zijn tussen de geleiders en de zijkanten en de bodem omdat er bepaalde veiligheidsafstanden aangehouden moeten worden. Dit betekent dat er op bepaalde plaatsen langs de corridors regelmatig bomen moeten worden verwijderd. Bomen en struiken zijn echter de habitat van heel wat dieren en planten. Daarom is het doel om deze natuurlijke ruimtes op lange termijn zo weinig mogelijk te verstoren en de biodiversiteit onder elektriciteitslijnen te verhogen.

Zowel Elia als 50Hertz ontwikkelen al geruime tijd initiatieven voor het ecologisch beheer van corridors die in lijn liggen met de biodiversiteitsstrategie van de EU.

ELIA IN BELGIË

Sinds 2012 is Elia een voorloper door de deelname aan het project LIFE, dat in 2017 werd voltooid.

Onze partner voor dit project is Ecofirst, een consultant in *ecological engineering*.

Het eerste Elia LIFE-project, waarvoor Elia de handen in elkaar sloeg met de Franse TNB RTE, werd gedeeltelijk gefinancierd door de Europese Commissie en het Waalse Gewest. Het doel was om groene corridors te creëren om de biodiversiteit onder luchtlijnen in bosrijke gebieden te verhogen. Op deze manier zorgde Elia onder de lijnen voor 430 ha stabielere natuurlijke omgeving (door de aanleg van veengronden en graasweides, de aanplanting van struiken, enz.).

In 2018 heeft Elia besloten om de actie met vijf jaar te verlengen, ditmaal zonder subsidies. In het kader van 'Life2' worden meer groene corridors toegevoegd (122 ha). Daarnaast was de andere doelstelling van dit project om de ontwikkeling van de ecologische corridors en het onderhoud ervan op te volgen om de impact op de biodiversiteit te evalueren. De resultaten zijn zeer bemoedigend: 98 % van de geëvalueerde sites toonden overtuigende resultaten.

(Meer informatie over deze projecten is te vinden op http://www.life-elia.eu/)

Elia heeft opnieuw een aanvraag ingediend bij het Europese Life-programma voor de voortzetting van dit project. Ditmaal ligt de nadruk op elektriciteitslijnen in Natura 2000-zones.

Elia onderzoekt momenteel hoe onze interne geografische databank kan worden ontwikkeld om alle gebieden te integreren waar specifieke beheersmaatregelen werden toegepast.

50HERTZ IN DUITSLAND

50Hertz besteedt al enkele jaren aandacht aan het beheer van ecologische corridors. Bij het regelmatige onderhoud van de lijntrajecten wordt er in meer dan twee derden van de boscorridors in het hele netgebied rekening gehouden met ecologische aspecten, zoals het verwijderen van afzonderlijke bomen en het beheer van de heide. De pilootactiviteiten in het beheer van ecologische corridors in bestaande lijntrajecten, zoals het aanleggen van bosranden of soortrijke graslanden en weiden, die in recente jaren werden opgestart, maken nu deel uit van een algemene strategie om de biologische diversiteit te vergroten. Momenteel wordt er een geografische databank aangelegd om alle activiteiten in lijncorridors die bijdragen aan een grotere biologische diversiteit weer te geven en te structureren, om zo een solide basis te creëren voor de bepaling van de volgende stap. Momenteel bevat deze databank 40 lijnsecties. De geologische databank creëert ook ruimtelijke referenties tussen boscorridors en de beschermde gebieden in het 50Hertz-netgebied. Op basis van deze correlatie kan 50Hertz bijdragen aan de Europese biodiversiteitsstrategie voor 2030. Die biodiversiteitsstrategie, die officieel werd aangenomen in mei 2020, beschouwt de integratie van ecologische corridors als een deel van een echt trans-Europees natuurbeschermingsnetwerk en dus als een essentiële verplichting om de biodiversiteit te verbeteren.

11 Deze verplichting kan indirect gunstig zijn voor specifieke ecosystemen van grote ecologische waarde. Zo worden de heidevelden (aanwezig in het natuurreservaat van de Hoge Venen) beter beschermd in de corridors onder de hoogspanningslijnen die deze gebieden doorkruisen, omdat de rest van de heidevelden zijn beplant met bomen voor de houtproductie en omdat deze gebieden gedraineerd worden.

8.3.3. Vogelbescherming

G4 EUS EN12

Vogels kunnen zich kwetsen aan hoogspanningslijnen. Daarom levert Elia Group ook een enorme inspanning om vogels te beschermen en de negatieve impact te beperken.

Elia Group installeert vogelkrullen om de lijnen beter zichtbaar te maken voor de avifauna, en nesten om deze negatieve impact te verkleinen en bepaalde bedreigde soorten te beschermen.

ELIA IN BELGIË

Met de steun van de belangrijkste milieuverenigingen in België heeft Elia 130 zones met luchtlijnen geïdentificeerd die het grootste gevaar vormen voor vogels. Het gaat in totaal om 200 kilometer, en deze zones zullen over een periode van 10 jaar (vanaf 2016) geleidelijk worden voorzien van vogelbeschermingsmaatregelen. Als er in de aangeduide zones werken gepland staan, zullen er onmiddellijk vogelkrullen worden aangebracht.

Op luchtlijnen waarvoor geen projecten op de planning staan, zullen vogelkrullen op de geleiders of aardingsdraden tijdens geplande interventies worden aangebracht.

Vogelkrullen	2017	2018	2019	2020
Uitgeruste lijnen (km)	13,62	26,24	37,59	43,74

Elia diende ook opnieuw een aanvraag in bij het Europese LIFE-programma, samen met verschillende partners (TNB's RTE en REN en natuur- en vogelbeschermingsorganisaties) voor een project genaamd 'Safelines4Birds', dat gericht is op specifieke bedreigde vogelsoorten die als 'prioritair' worden beschouwd.

50HERTZ IN DUITSLAND

In het afgelopen rapporteringsjaar werd er een uitgebreid onderzoek uitgevoerd in samenwerking met het milieuagentschap van de deelstaat Brandenburg. Dit onderzoek werd dan geëvalueerd samen met deskundigen van het Renewables Grid Initiative (RGI) en de Duitse organisatie voor het behoud van de natuur en de biodiversiteit NABU. De bedoeling is om lijnen te identificeren met een groter risico op aanvliegen door vogels en om ze uit te rusten met vogelkrullen. De data zullen ook worden opgenomen in een gevoeligheidskaart voor heel Duitsland. Dit project zal in 2021 worden uitgevoerd samen met andere transmissie- en distributiesysteembeheerders als deel van het gezamenlijke initiatief met NABU e.V. en RGI.

In 2020 werden nog eens 30 kilometer aan transmissielijnen in de ornithologisch waardevolle regio Havelländisches Luch uitgerust met zogenaamde vogelflappen als deel van een vrijwillige maatregel voor de bescherming van vogelsoorten. Momenteel zijn er vogelkrullen op ongeveer 368 kilometer luchtlijn geplaatst.

8.4. Natuurlijke hulpbronnen

GRI 306-5, SDG14

8.4.1. Water en bodem

Elia Group zet zich in voor een doeltreffende water- en bodembescherming. Aangezien de activiteiten van de onderneming niet leiden tot een aanzienlijk waterverbruik, is het niet zozeer onze ondernemingsverantwoordelijkheid om minder water te verbruiken. We besteden bij infrastructuurprojecten en projecten in hoogspanningsstations veeleer aandacht aan waterretentie in de bodem en het voorkomen van water- en bodemverontreiniging door gevaarlijke stoffen. Elia Group installeerde speciale veiligheidssystemen in installaties die olie bevatten. Onder de transformators in hoogspanningsstation zijn er complexe constructies voorzien om te voorkomen dat er gelekte olie in de bodem zou sijpelen. De installaties worden regelmatig gecontroleerd door onderhoudspersoneel en indien nodig gerenoveerd of vernieuwd.

ELIA IN BELGIË

Voor het geval van een ongeluk waarbij er gevaarlijke stoffen vrijkomen, heeft Elia processen ontwikkeld om onmiddellijk de mogelijke milieueffecten aan te pakken. De werknemers zijn opgeleid om vroegtijdige tekens van dit soort gebeurtenissen te herkennen.

Een belangrijk deel van de Belgische bodem is historisch gezien verontreinigd als direct gevolg van nabijgelegen of in situ industriële activiteiten (al dan niet in het verleden) of door het aanvullen met verontreinigde grond.

Elia heeft de bodemstaat van haar eigen terreinen in kaart gebracht om interventieprioriteiten op te stellen. Op onze sites zijn verschillende saneringsacties gestart. In 2020 werd 1.4 miljoen euro besteed aan onderzoeken, opvolging en de uitvoering van saneringswerken.

50HERTZ IN DUITSLAND

Op het vlak van waterbescherming zijn de Duitse wet inzake waterbeheer (*Wasserhaushaltsgesetz*, WHG) en de Duitse verordening voor het hanteren van watervervuilende stoffen (*Verordnung über Anlagen zum Umgang mit wassergefährdenden Stoffen*, AwSV) van bijzonder belang voor 50Hertz. Werknemers worden opgeleid in het milieuvriendelijke beheer van de installaties. Verantwoordelijken voor waterbescherming kregen een specifieke opleiding.

In geval van een lek van watervervuilende stoffen neemt 50Hertz uitgebreide preventiemaatregelen. Afvalwater mag enkel worden geloosd als er een officiële vergunning werd verkregen en het regelmatig wordt gecontroleerd op de afwezigheid van vervuilende stoffen. Naast dienstverleners met wie we een contract hebben, is er voldoende schadevoorkomend materiaal beschikbaar in alle hoogspanningsstations en op alle administratieve sites. In 2020 werd de norm voor ter beschikking te houden materiaal herzien en uitgebreid.

Bij de offshore activiteiten van 50Hertz wordt de bescherming van de Baltische Zee verzekerd aan de hand van een uiteenlopende reeks maatregelen. Zo wordt er bijvoorbeeld vanaf de planningsfase voor offshore platformen op gelet dat er geen watervervuilende stoffen in zee terechtkomen en dat er overal waar mogelijk uitrusting met makkelijk biologisch afbreekbare hydraulische olie wordt gebruikt.

8.4.2. Afval

GRI 306-2

Als het niet mogelijk is om afval te vermijden, is het motto 'hergebruiken - recycleren - terugwinnen - verwijderen'. Onderhoudswerk en infrastructuurprojecten zijn onze kernactiviteiten die de meeste afvalstromen veroorzaken. Als er nieuwe installaties worden gebouwd, verbouwd of afgebroken, worden specifieke elementen (bv. transformators die een heel hoge levensduur hebben) opgeslagen om te worden hergebruikt in gerenoveerde of nieuw gebouwde hoogspanningsstations. De onderdelen die niet meer nodig zijn, worden op een grondstofbesparende manier verwijderd en specifieke elementen worden gerecycleerd (b.v. olie en metalen uit de kabels).

ELIA IN BELGIË

Elia heeft een afvalbeheerbeleid opgezet om haar afval in te zamelen, te sorteren en te verwerken op onze lokale technische sites (Service Centers).

Alle soorten afval die afkomstig zijn van assetonderhoud in een bepaalde geografische zone worden er opgeslagen in containerparken zodat een optimale bewaring in daartoe bestemde locaties wordt verzekerd. Uiteindelijk wordt het afval op geregelde tijdstippen of op verzoek verwijderd door bevoegde bedrijven die gespecialiseerd zijn in de ophaling, het transport en de recyclage van gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval. Op onze bouwplaatsen moeten aannemers de milieuwetgeving naleven en ervoor zorgen dat het bouwafval dat ze tijdens de uitvoering van hun contract produceren, gesorteerd wordt.

Omwille van de coherentie heeft Elia beslist om de sorteerregels en -procedures te standaardiseren. Deze zijn in heel België identiek, ongeacht de locatie, ook al kan de regelgeving per gewest enigszins verschillen.

Of afval gevaarlijk is, wordt bepaald op basis van de Europese afvalstoffenlijst.

Het ophaalbedrijf geeft Elia informatie over de manier van afvalverwerking (en certificaten), zoals in België bij wet verplicht. Afhankelijk van het gewest is Elia ook verplicht om de jaarlijkse hoeveelheden van specifieke afvalsoorten te rapporteren.

Totaal gewicht (ton)	Niet-gevaarlijk afval	Gevaarlijk afval
Gerecycleerd	628,74	710,59
Verwijderd	3,25	18,42
Totaal	**631,99**	**729,01**

N.B. het is mogelijk dat niet alle gegevens betreffende het gewicht van het op onze bouwplaatsen geproduceerde afval zijn verzameld, aangezien dit afval onder de verantwoordelijkheid van onze externe aannemers valt

50HERTZ IN DUITSLAND

Bij de behandeling van afval is vermijding de topprioriteit van 50Hertz. De jaarlijkse hoeveelheid en samenstelling van het afval is echter sterk afhankelijk van verbouwings- en ontmantelingsprojecten en de compensatie- en vervangingsmaatregelen. Daarom is een jaarlijkse rangschikking niet zinvol. Ten gevolge van meerdere bouwprojecten voor netuitbreiding werd er in het algemeen meer afval geproduceerd door bouw- en compensatieprojecten dan in het voorgaande jaar.

AFVALVERWIJDERING 2020

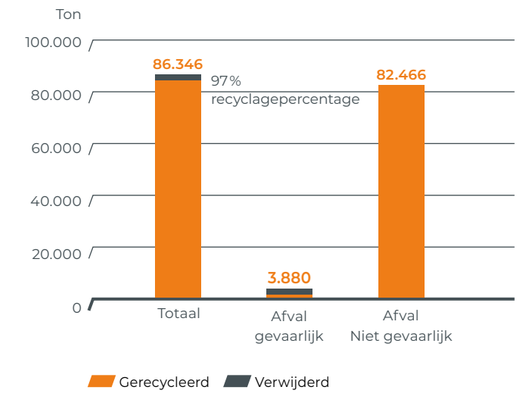

* Schatting/projectie per 31 december 2020

50Hertz slaagde erin om de wettelijke vereiste voor recyclage (recycleren vóór verwijderen) toe te passen met een recyclagepercentage van rond de 96 %.

9. Beheer van de COVID-19-pandemie

De coronapandemie heeft onze samenleving geconfronteerd met fundamentele veranderingen en nieuwe uitdagingen. Voor Elia Group als transmissienetbeheerder in België en Duitsland betekende dit een uitgebreide analyse, een aanpassing van pandemieplannen en een voorzichtig optreden. Dit stelt ons in de mogelijkheid om de systeemstabiliteit en de bevoorradingszekerheid te allen tijde te garanderen. Dankzij een '*COVID-19 Task Force*', die vroegtijdig in zowel Duitsland als België werd opgericht, kon Elia Group op een gepaste en flexibele manier reageren op de nieuwe uitdagingen. Op heel korte tijd ontwikkelden onze collega's van de Elia- en 50Hertz-taskforces een breed concept voor maatregelen voor alle locaties van Elia Group en communiceerden ze transparant en voortdurend aanbevolen acties naar alle werknemers. Dankzij de continue coördinatie en communicatie, zowel met interne als externe partners, werd er al vroeg een flexibel pakket maatregelen ontwikkeld dat naarmate de maanden verstreken steeds opnieuw kon worden aangepast aan de veranderende omstandigheden. Elia Group kon haar efficiëntie zelfs in deze extreme situatie bewaren, het net veilig beheren en onderhouden en het zelfs verder uitbreiden voor de energietransitie. De impact op projecten werd tot een absoluut minimum beperkt. Elia en 50Hertz slaagden erin om de bevoorradingszekerheid te allen tijde te garanderen.

Dit was onder meer mogelijk dankzij het feit dat Elia Group al voor de pandemie volledig was voorbereid op digitaal werken.

Het hoofddoel van deze nog steeds bestaande taskforce is om de besmettingen op de werkvloer te beperken. Dit gebeurt door effectieve en efficiënte preventiemaatregelen te treffen, middelen, tests en tracering te voorzien en voorbereidingen te treffen voor de vaccinatie.

Binnen het kader van de COVID-19-pandemie werden er naast de bestaande risicoanalyses bijkomende en gerichte hygiëneconcepten en werkveiligheidsregels geïmplementeerd op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk. Daarbovenop werd er meer nadruk gelegd op sociale aspecten en mogelijke psychosociale gevolgen van de coronacrisis.

Ondanks de bijzondere omstandigheden van 2020 konden Elia en 50Hertz met succes de dialoog met hun stakeholders voortzetten: de bestaande communicatiemogelijkheden werden uitgebreid met digitale en hybride formats en er werden bijkomende hygiënerichtlijnen opgesteld voor de uiterst beperkte momenten met persoonlijk contact.

De vroegtijdige participatie van alle stakeholders bij de planning en implementatie van netuitbreidingsprojecten was van groot belang voor Elia en 50Hertz, zelfs in tijden van lockdown en constante beperkingen. Daarom hebben we in het begin van het jaar meer ingezet op digitale formats voor informele publieksparticipatie.

Communicatieformats voor interne communicatie werden ook verder gedigitaliseerd. Vooral grote participatieformats voor werknemers, zoals infodagen voor leidinggevenden, werden als hybride evenementen georganiseerd, d.w.z. live met een zeer beperkt publiek plus een livestream voor al het personeel. Evenementen voor regelmatige dialoog werden gepland en volledig digitaal gehouden.

Meteen vanaf het begin voorzagen Elia en 50Hertz digitale onboarding van thuis uit voor nieuwe werknemers. Inleidende evenementen en voorstellingen van de verschillende departementen vonden probleemloos digitaal plaats. Zo boden digitale, informele afspraken voor open discussie binnen de teams ook nieuwe opportuniteiten om elkaar te leren kennen.

Tijdens de pandemie bewees Elia Group een veerkrachtige organisatie te zijn dankzij het engagement van onze werknemers in België en Duitsland. Ondanks de moeilijke omstandigheden hebben we onze activiteiten voortgezet en voor een stabiel en veilig elektriciteitssysteem gezorgd, in het belang van de samenleving.

Een aantal schenkingen werd gedaan in de context van de COVID-19-pandemie in België:

- in april 2020 besloot Elia om het budget dat bedoeld was voor de organisatie van de jaarlijkse algemene aandeelhoudersvergadering te doneren aan het Solidariteitsfonds van de Koning Boudewijnstichting (het bedrag werd zelfs verhoogd tot een totale bijdrage van € 100.000). Omwille van de coronamaatregelen werd de jaarlijkse algemene aandeelhoudersvergadering dit jaar schriftelijk gehouden.
- Alle leden van het directiecomité van Elia beslisten om hun hele loon voor de maand mei aan de Koning Boudewijnstichting af te staan om een speciaal fonds voor armoedebestrijding in de huidige context van de coronapandemie te financieren. Met bijdragen van de medewerkers kwam het ingezamelde totaal op 255.000 euro

10. Referentietabel

10.1 GRI Content Index

GRI 102-55

Dit jaarverslag in opgesteld in overeenstemming met de standaarden van het Global Reporting Initiative (GRI): Core option. Dit tweede geïntegreerde jaarverslag van Elia Group heeft betrekking op de periode van 1 januari 2020 tot 31 december 2020.

GRI number	GRI description	Chapter/ Section	Page
GRI 102: General disclosures			
1. Organisational Profile			
102-1	Name of the organisation	1.1.1 & 1.1.2	2, 4
102-2	Activities, brands, products, and services	1.1.2	4
102-3	Location of headquarters	1.1.2	6
102-4	Location of operations	1.1.2	6
102-5	Ownership and legal form	1.1.1	2
102-6	Markets served	3.3	6
102-7	Scale of the organisation	4.2	30
102-8	Information on employees and other workers	4.2	30
102-9	Supply chain	1.1.2 & 6.	4, 38
102-10	Significant changes to the organisation and its supply chain		
102-11	Precautionary Principle or approach	1.3.6 & 8.1	15, 50
102-12	External initiatives	1.3.1	9
102-13	Membership of associations	1.3.1	9
2. Strategy			
102-14	Statement from senior decision-maker	Foreword	1
102-15	Key impacts, risks, and opportunities	2.1 & 2.2	20, 22
3. Ethics and integrity			
102-16	Values, principles, standards, and norms of behaviour	1.3.2	10
102-17	Mechanisms for advice and concerns about ethics	1.3.2	10

4. Governance			
102-18	Governance structure	1.3.3	12
102-19	Delegating authority	1.3.3	12
102-20	Executive-level responsability for economic, environmental, and social topics	1.3.3	12
102-21	Consulting stakeholders on economic, environmental and social topics	7.2 & 7.3	43, 45
102-22	Composition of the highest governance body and ist committees	Activity report	activity report (10, 11)
102-23	Chair of the highest governance body	Activity report	activity report (10, 11)
102-26	Role of the highest governance body in setting purpose, values, and strategy	1.3.3	12
102-29	Identifying and managing economic, environmental and social impacts	2.1 & 2.2, 7.2	20, 22, 43
102-30	Effectiveness of risk management processess	1.3.6	15
		Activity Report	activity report (x)
102-32	Highest governance body's role in sustainability reporting	1.3.3	12
102-33	Communicating critical concerns	1.3.3	12
102-38	Annual total compensation ratio	4.6	34
5. Stakeholder engagement			
102-40	List of stakeholder groups	7.1	41
102-41	Collective bargaining agreements	4.6	
102-42	Identifying and selecting stakeholders	7.1	41
102-43	Approach to stakeholder engagement	7.1 & 7.2	41, 43
102-44	Key topics and concerns raised	7.2 & 7.3	43, 45
6. Reporting principles			
102-45	Entities included in the consolidated financial statements	1.1	activity report (6, 8)
102-46	Defining report content and topic Boundaries	2.2	22
102-47	List of material topics	2.2	22
102-48	Restatements of information	-	
102-49	Changes in reporting	-	
102-50	Reporting period	-	
102-51	Date of most recent report	-	
102-52	Reporting cycle	-	
102-53	Contact point for questions regarding the Annual Report	-	
102-54	Claims of reporting in accordance with the GRI Standards	-	
102-55	GRI content index	10.	63
102-56	External Assurance		
GRI 103: Identified Material Aspects and Boundaries			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	2.2	22
103-2	The management approach and ist components	4. & 5. & 6. & 7. & 8.	29, 35, 38, 41, 50
103-3	Evaluation of the management approach	1.3.3	12

GRI 201: Economic performance			
201-1	Direct economic value generated and distributed	Activity report	activity report (x,x)
201-2	Financial implications and other risks and opportunities for the organisation's activities due to climate change	1.3.6, 2.1	15, 20
GRI 203: Indirect economic impacts			
203-1	Development and impact of infrastructure investments and services supported	Activity report	activity report (x,x)
203-2	Significant indirect economic impacts, including the extent of impacts	Activity report	activity report (x,x)
GRI 204: Procurement practices			
204-1	Proportion of spending on local suppliers	6.1 & 6.2	38
GRI 205: Anti-Corruption			
205-1	Operations assessed for risks related to corruption	1.3.5	14
205-2	Communication and training on anticorruption policies and procedures	1.3.5	14
205-3	Confirmed incidents of corruption and actions taken	-	
GRI 206: Anti-competitive behaviour			
206-1	Legal actions for anti-competitive behaviour, anti-trust, and monopoly practices	-	
GRI 302: Energy			
302-1	Energy consumption within the organisation	8.2.2	53-54
302-3	Energy intensity	8.2.1	51
GRI 304: Biodiversity			
304-1	Operational sites owned, leased, managed in, or adjacent to, protected areas and areas of high biodiversity value outside protected areas	8.3	56
304-2	Significant impacts of activities, products, and services on biodiversity	8.3	56
304-3	Habitats protected or restored	8.3	56
GRI 305: Emissions			
305-1	Direct greenhouse gas (GHG) emissions (Scope 1)	8.2	52
305-2	Energy indirect greenhouse gas (GHG) emissions (Scope 2)	8.2	52
305-3	Other indirect greenhouse gas (GHG) emissions (Scope 3)	8.2	52
GRI 306: Effluents and waste			
306-2	Waste by type and disposal method	8.4.2	61
GRI 307: Environmental compliance			
307-1	Non-compliance with environmental laws and regulations	-	
GRI 308: Supplier Environmental Assessment			
308-1	New suppliers that were screened using environmental criteria	6.	38
308-2	Significant actual and potential negative environmental impacts in the supply chain and actions taken	6.	38, 40

GRI 401: Employment			
401-1	Total number and rates of new employee hires and employee turnover	4.3	31
401-2	Benefits provided to full-time employees that are not provided to temporary or part-time employees	-	
401-3	Parental leave	4.3	32
GRI 402: Labour/Management Relations (MA)			
402-1	Social Consultation and Dialogue - Co-Determination	4.8	34
GRI 403: Occupational Health and Safety			
403-1	Occupational health and safety management system	5.1	35
403-2	Hazard identification, risk assesment, and incident invesitigation	5.1	35
403-3	Occupational health services	5.1	35
403-5	Worker training on occupational health and safety	5.2	36
403-6	Promotion of worker health	5.1	35
403-8	Workers covered by an occupational health and safety management system	5.1	35
403-9	Work-related injuries	5.4	37
GRI 404: Training and Education			
404-1	Average hours of training per year per employee by gender, and by employee category	4.5	33
GRI 405: Diversity and Equal Opportunity			
405-1	Diversity of governance bodies and employees	1.2.2	30
GRI 406: Non-Discrimination			
406-1	Total number of incidents of discrimination and corrective actions taken	-	
GRI 413: Local Communities			
413-1	Operations with local community engagement, impact assessments, and development programmes	7.5	48-49
GRI 414: Supplier Social Assessment			
414-1	New suppliers that were screened using social criteria	6.	38-39
GRI 416: Customer Health and Safety			
416-1	Assessment of the health and safety impacts of product and service categories	8.2.3	54
G4 - Electric Utilities Specific (EUS)			
Lines & losses & quality of service			
EU1	Installed capacity brokend down by primary energy source and by regulatory regime	3.1	24, 25
EU4	Length of above and underground transmission and distribution lines by regulatory regime	1.2	8
EU12	Transmission and distribution losses as a percentage of total energy	3.5	28
Demand management approach			
DMA	Management approach to ensure short and long-term electricity availability and reliability	1.3.9	18
DMA	Demand-side management programmes including residential, commercial, institutional and industrial programmes	1.3.9	18
DMA	Disaster/ Emergency Planning and Response	1.3.9	18
Environment			
EN12	Description of significant impacts of activites, products, and services on biodiversity in protected areas and areas of high biodiversity value outside protected ariea	8.3	56
EN15	Direct Greenhouse gas (GHG) emissions (Scope 1)	8.3	56
EN16	Indirect Greenhouse gas (GHG) emissions (Scope 2)		
Health and safety & Human resources			
LA1	Total number and rates of new employee hires and employee turnover by age group, gender and region	4.3	31
LA6	Type of injury and rates of injury, occupational diseases, lost days and absenteeism, and total number of work related fatalaties, by region and gender	5.4	37
EU15	Percentage of employees eligible to retire in the next 5 and 10 years broken down by job category and by region	4.3	33

10.2 United Nations Global Compact Referentietabel

Topic		Principle	Page
Human rights	01	Protect, uphold and promote human rights	12, 20, 40 / (a) 18
	02	Excluding human rights violations	38, 40
Labour	03	Respect and fulfil freedom of association	29, 34
	04	Elimination of all forms of forced labour	38, 40
	05	Elimination of child labour	38, 40
	06	Avoiding discrimination	10, 20, 29 / (a) 18
Environment & climate	07	Precautionary environmental protection	20, 50, 56, 58, 59, 60 / (a) 18
	08	Promoting environmental awareness	20, 47, 50 / (a) 18
	09	Development and dissemination of environmentally friendly technologies	20, 47, 50 / (a) 18
Anticorruption	10	Measures against corruption	14, 20 / (a) 18

All reporting topics can be found in this Elia Group CSR Report. Page references in the Elia Group Activity Report are marked with (a).

Reporting parameters

Maatschappelijke zetel

Dit verslag beperkt zich tot Elia Transmission Belgium en Elia Asset, die onder de naam Elia als één economische entiteit handelen, en tot 50Hertz Transmission.

De maatschappelijke zetel van Elia Transmission Belgium en Elia Asset
is gevestigd
Keizerslaan 20
1000 Brussel, België

De maatschappelijke zetel van 50Hertz GmbH is gevestigd
Heidestraße 2
D-10557 Berlin, Duitsland

De maatschappelijke zetel van Eurogrid International is gevestigd
Joseph Stevensstraat, 7
1000 Brussel, België

De maatschappelijke zetel van Elia Grid International is gevestigd

Joseph Stevensstraat, 7
1000 Brussel, België

Verslaggevingsperiode

Dit verslag behelst de periode van 1/1/2020 tot 31/12/2020.

Contact

Group Communications and Reputation
Marleen Vanhecke
T + 32 486 49 01 09
Keizerslaan 20
1000 Brussel
info@elia.be
T +32 2 546 72 41

Hoofdzetels Elia Group

Keizerslaan, 20, B-1000 Brussel
T +32 2 546 70 11
F +32 2 546 70 10
info@elia.be

Heidestraße 2
10557 Berlin
T +49 30 5150 0
F +49 30 5150 2199
info@50hertz.com

Concept en eindredactie

Elia Group Communication and Reputation

Grafische vormgeving

www.chriscom.be

Verantwoordelijke uitgever

Pascale Fonck

Ce document est également disponible en français.

This document is also available in English.

We willen iedereen bedanken die meegewerkt heeft aan de samenstelling van dit jaarverslag.

MIX
Paper from responsible sources
FSC® C105085
FSC
www.fsc.org

elia group

Elia | 50Hertz | EGI